

Het kleyn prieeltjen vande heylighen

<https://hdl.handle.net/1874/205453>

~~AVI. A 3 (viii)~~

ODA 7008 Rar

M

II

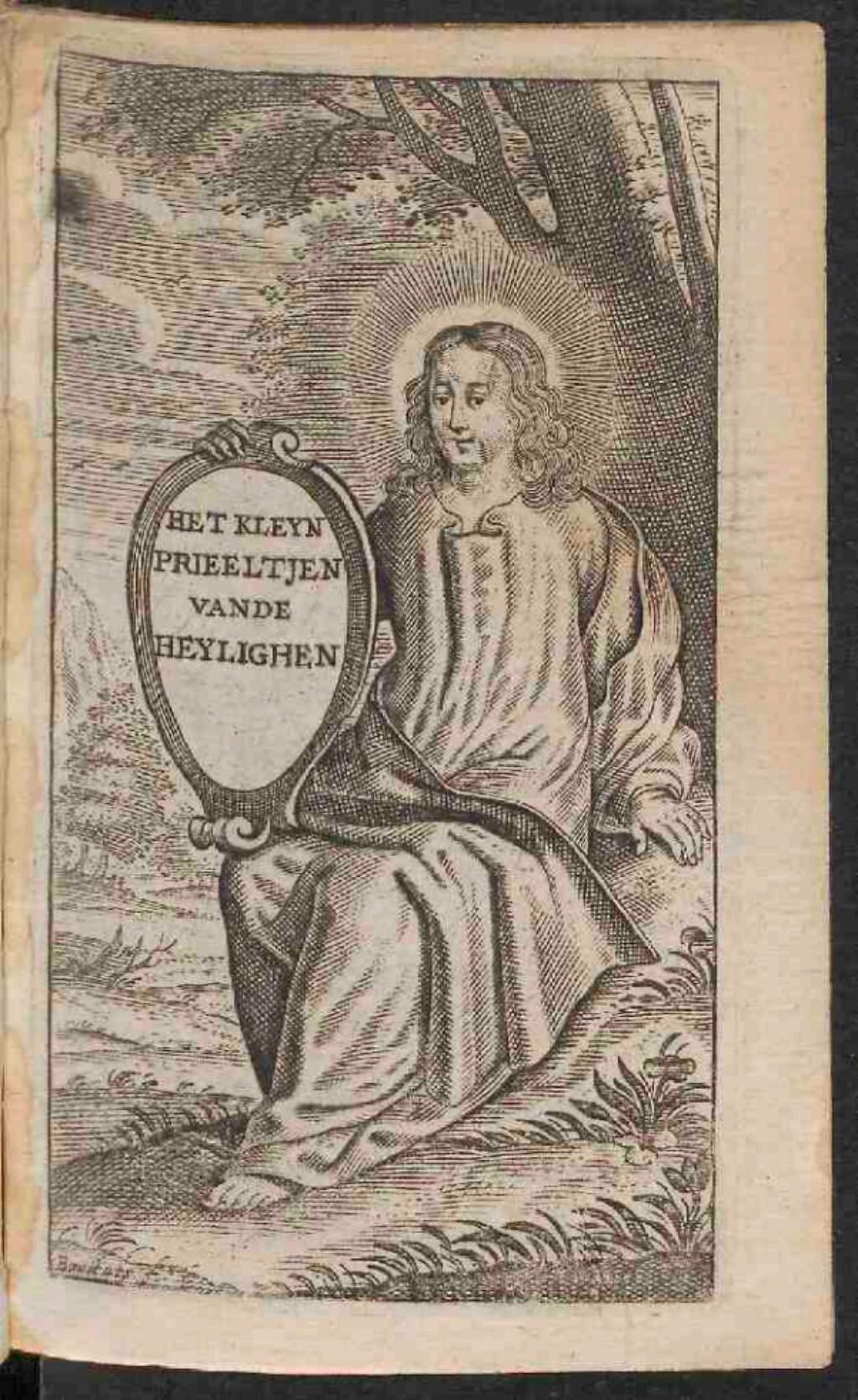
H

2/3

KUNSTHISTORISCH INSTITUUT
DER RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT
AFDELING KINOLOGIE

Praag, 1964, p. 460
Niet bij Landwehr,

1961/
338 III

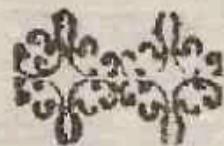

HET KLEYN
PRIEELTJEN
VANDE
HEYLIGHEN

HET KLEYN
PRIEELTJEN
VANDE
HEYLIGHEN.
VIERDE DEEL,
VERVATTENDE
DE MAENDEN
OCTOBER,
NOVEMBER,
DECEMBER.

Door eenen Priester der Societeyt
J E S U.

T'ANTWERPEN,
By MICHAEL CNOEBERT. 1660.
Met Gracie ende Privilegie.

T O T D E
GODTVRUCHTIGHE
Z I E L E.

Ilt, ô Ziel, in danck ontfan-
ghen dit Vierde Deel van het
Frieelijen der Heylighen, waer
in wy tot de koude daghen,
ende tot de vyerighe herten van Godts
Dienaeeren ende Dienaeressen komen.

Vyerighe, seggh' ick, want de *Liefde*
Godts bloeyt Winter ende Somer inde
Heylighen, ende hunne jeughdiche Pricel-
tjens en weten van gheen feulje-mort te
spreken.

Maer, och oft Godt gave dat ghy door
het overlesen van hun leyen ontsteken
wierdt! ende datter van hunne ylammen
eenighe ginsteren in u hert ontyonckten!
Dan ick verhope dat het met u ende dese
Heyliche gaet ghelyck van een Edelman
in Italien wordt ghelesen, die voor sijn
Devijjs ghenomen heeft de straelen vande

Tot de Godtvruchtige Ziele.

Son op eenen brandt-spieghel schietende,
ende alles watter voor stont, ontstekende,
waer onder hy schreef dese woorden :
Splendor unius, ignis est alterius.

Dat is :

*De strael van bier,
Maect ghinder uyer.*

Onghetwijfelt de Exempelen ende Voorbeelden gheven eenen herden aenstoort tot de deughden , ende bekeeringhe : duysent gheschiednissen hebben wy inde Boecken die dit bekrachtighen. Neemt dit een uyt soo veel honderden. Eenen Jonghelingh vande Ghereformeerde Religie was halssterrigh , noch met gheen woorden te bekeeren : maer logerende in een herbergh , daer hy in een kamer eenen Capucijn voor't bedde met sijn handen saemen sagh bidden , is hy door dit aensien soo ontsteken gheworden , dat hy sijn dolingen heeft af-ghesworen. Siet,

*VVoorden verwecken,
maer*

Exempels trecken.

Ende hier sal u trecken, ô Ziel, een N. Vr.
P. Barry.

sula

Tot de Godevruchtighe Ziele.

sula tot de suyverheydt, een H. Thecla tot standvastigheyt, een H. Elisabeth tot dienst ende bystandt der armen, een H. Theresa tot vyerigheyt, een H. Catharina tot cene Christelijcke kloekmoedigheyt, een H. Barbara tot langhmoedigheyt, een H. Irene tot de eerbaerheydt, een H. Monica tot de soberheydt, een H. Euphemia tot de verduldigheyt, een H. Agnes tot de onnooscheydt, een H. Paula tot de ghehoorsaemheydt, een H. Tharsilla tot de eenigheyt, een H. Athanasia tot de neerstigheyt, een H. Melania tot de mildtheydt, een H. Victoria tot den strijdt, victorie, ende saligheyt.

Wel aen dan, ô Ziel, wordt eens ghetrocken van dese allen, op dat ghy oock eens iemandt treckt tot decs allen!

Om hier toe te komen, soo roept met die vlammende Ziele: *Treckt my naer u, ende my sullen loopen inden soeten geur van uw specerijen.* Bidt Godt dat hy hem gheweerdighe u met sijn gracie voor te komen, dat hy uwen wil ontsteke, u verstandt verlichte, uwe swackheydt versterke,

Tot de Godtvuchtighe Ziele.

ke, op dat ghy naer dese Srijdende Kerche
inde Verblydende Kercke eeuwighlijck oock
meucht ghecroont worden.

O gheluckighe, ô salighe, ô Verblÿdende
Kercke! van u plachtede den H. Augusti-
nus te singhen: *Felix anima mea, semperque
felix in sacula, si intueri merito videre glo-
riam tuam, beatitudinem tuam, pulchritudinem
tuam, portas & muros, & plateas tuas,
& mansiones tuas mulias; mobilissimos cives
tuos, & fortissimum Regem in decoro suo.*
Mijne ziel sal gheluckigh, jae ewigh ghe-
luckigh zijn, als ick sal moghen aenschouwen
uwe glorie, uwe saligheydt, uwe schoonheydt,
uwe poorten ende muren, uwe straeten ende
menighvuldighe woondigheden, uwe edele Bor-
gheren, ende uwen alder-stercksten Koningh
sittenda op sijnen throon van glorie.

O C T O B E R.

Den Salighen FRANCISCIUS BORGIAS
Belijder. I.Octob.

Verachtinghe van 'swereldts eere,
Doorwaert 'ten zy kop den roock van d' vdel ges-
te / ende van gtoot-achtinghe met de voeten tre-
wen / soo fullen ons oule wanden haest heubent
onder de voeten. Franz Borgias im Epist.
Widt vooy die hun bekeeren.

I. October.

De vierde Deel van het Preektien sal ick in
sijn beginn berciere / met de dengheden daer een
saelig: s' n Franciscus de Borgia , in saen tijds
Viceroy van Cathalonien / ende Hertogh van
Barri en Groot van af-komste / ende grootter ome
dat hy door syne dieye oetmoedicheydt sijn groe-
te af-komste niet era was achtereinde.

De dachthen van syne heeteinge / al hoe wel
den gron ihu's herten alijnt goet was / fullau
van toe-schijnen den huy den schouweli van de
Meestertair Isabella , huyghenzinre van Carolus
V. die de schoonste was in haer leben / ende eene
baude mismaechte naer haer overlijden: soo dat
de schoonheypot een fraeq bleueken is/maer dat
ook syne ondergangt heeft / en moet verfle-
sen.

Den salighen Franciscus gaf alle syne godde-
ren den sijn kinderen / ende sy salien arude Socie-
teyt / dat hy soe myt-schenen in dengheden / enke-
lenheypot / dat hy voort eerder Generael van de
H. Orden is ghestelt in wrekken hens vader en
myt-schenen hy alleen / had ruck bidnoeminge/
ende ghenoeghen. Maer dat heeft het quaer van
de heilicheydt dat het alijnt in het diepste val ne-
der-sinken.

Franciscus dan hadde die lesse van oetmoedig-
heypot dauden oetmoedighen Franciscus wel on-
houden / sas datter was soe slecht en was booy
de Novitien, dat hy niet te goet voort sinnen per-
soon en kende. Godt hadde hem berciert niet de
gauen kan 't Gebedt, ende Versterkinghe, twee
vlanghelen voorwaer / daer een hert ten hemel
mede kan op-blieghen. Maer och of wop/ghelyck
als hy/eens soe stouden hy die sterben/voerwaer
wen souden dan noch anders leben ! Ex Rosu,

Den H. LEODEGARIUS Bischof
ende Martelaer. 2 Octob.

Verduldigheydt in blindtheyd.
'Tis beter maer een ooghe te hebbien ende te
gaen in het leien / als met twee ooghen inden
gevangenheit brande geworpen te worden. Mark. 8.
Bidt voor de arme menschen die bluide zyn.

II. October.

Hier hebt ghy o Lezer den H. Leodegarium,
ghespoten wat Conincklycken Stam van
Frankryck die om niet onerdigh te sijn aan
soo edelen bloet / in ghelyceerdeydt eerst / in goe-
de seden daer naer, ten lessien in deugden / en be-
sonderlyck in verduldigheyt heeft up-ghesche-
nen.

Welk een licht en kost niet verborghen blij-
ven / hy is dan eerst Driaken / ende van Driaken
Archidiaken van Archidiaken Abt / ja Bisshop
Gebroeden / en noch komt hy op meer trappen
van deugden als van eeren.

Alles gencq waer twensch tusschen den H. Leo-
degarium , ende Theodericum Rommick / ter elte
tot dat eenen boosen Ebroinus door afgunst en-
de wijdicheyt hem hy syne Majesteyt vermaecte.

Hier wiede en was sijn haet niet versaeert/
maet raemt niet sijn mebe-ghesellen om den H.
Leodegarium van kant te helpen.

Leodegarius als een vroest Soldaet Christi
gaet hem te ghemoert / want van Ebroinus ghe-
vanghen / de ooghen uit ghesletken / de tonghe
en lippen af-ghesneden : ende doen sagh hy eerst
dat hy Martelaer wiert / ende doen gaf hem
Godt gracie / om oock sonder tonghe de waer-
heyt ende het ghelycft te beschermen.

En dat wonderder schijnt te wesen / naer dat
hy onthalst was / is het lichaem een ure laue
staende ghebleven. Hy tsonde dat af ontviel hem
het hoofd / de staubastigheyt nochtans niet en
was ontvalle.

Wenen lasteraer seyde / dat hy geen mirakelen
en dede / en diel aen sijn graf doodt. Hier hoe-
schep dat de Heilighen iupiteren. Ex Fasti.

Den H. JOANNES CHUZUBITA Bischoop. 3 Octob.

Verfmaedinghe van eere.

Leben in groote eer ende staet / ende saemtelijs
leben in groote ootmoedigheit / is een deugt
die selen wordt ghebonden onder de groothet.
S. Bernardus.

Bidt vooz die handen voosen gheest zyn beses-
ten.

III. October.

De hoobeerdighe dypbelen en vreesen niet soo
seer als ootmoedighe menschen / en sy doen
de boose gheesten veel smerten en spijt voelen /
die van hun eghen selven alrijt hebben kleen ge-
voelen.

Hier bat hebben op een merekelijcke preeubi-
inden H. Ioannes Chuzubita, die den dypbel uyt-
werpende / sci, ref het mirakel toe aan eenen E-
remijt Ananias , ende niet aan sijn eghen ver-
diensten ende ghebeden.

Als nu al de werelt van den H. Ioannes ende
van sijn heyligh leven wist te spreken / is hem
den Bischoffspelijken Maeter van Cesarea op-
ghedraghen. Welcken Staet , als hy dooz korten
tydt bedient hadde / is hy wederom in de wil-
deruisse vertrocken / sich verblydende dat hy in
den gouden staf soo swaeren looden pack hadde
verlaeren.

Den dypbel / die dapper op hem was ghebe-
ten / heest hem eens van boven neder ghewor-
pen: maer hoe sou sulcken eenen hoogh komien
vallen/ die dooz sijn ootmoedicheydt alrijt kroop
lanckx der aerden? ondertusschen loegh hy den
dypbel uyt / als die eens met Lucifer uyt den
hooghen hemel uyt diepste baerde hel was ghe-
staoten.

Hy had sy selben met ketenen aen sijn spelonc-
ke vast ghemaeckt / de welche van selfs is ghe-
broken/ als den H. Martianus dooz de Engelen
aen sijn speloncke ghebracht wierde. Maer han
is den brandt tusschen ziel ende lichaem noch
los ghegaen / ende is alsoo heylighelyk ghestor-
ven.

Leert aerts mensch de aerde haeten / op dat
aerde de aerde magh laeten. Ex Fasli.

De H. FRANCISCUS Belijder.
4. Octob.

De HH. Wonden Christi.

Kart ons hert ma-eken dwr taernakelen / een
vnde voeten / een vnde handen / een vnde sitt e-
Dier wil ick ru-ten / enne waerken S Bonavent.

Bindt voog die de H. H. Wouden Goude blaß
ghemieten.

IV. October.

Dit is/ dit is den Man die niet den H. Dominicus , als niet eenen anderen Atlas , de boose werelot/ die verhickel liep heeft helpen ondersteuenen.

Dit is den H. Franciscus, die in sijn koopmanschap nops meer en wou dan als hy al sijn goet dooz niet gaf aan de armen. Hy wisse dat aelmoessen zon eenen heylighen moecker.

Den eersten steydt die hy upt-stout in sijn bekeeringhe/ hadd' hy met sinnen bader, maer verachtende goet ende bloedt / is hy naecht den naeckten Iesum gaen volghen : ende Godt los / hoe veel en zijnder niet die in sijn stappen treden!

Voor Godts gheest van ghedreven / heeft hy een streughe ende volmaecte Oven op-gerecht/ omhelsende de grootste Armoede die moghelyck was / om de weeldighe ende godveloose werelde te bekeeren.

Wat sal ik segghen van sijn ootmoedigheyt? Hy achteve sp-selven weerdigh om niet iederga voeten betreden te worden voor wie inden hemel den thzon banden voobeerdighen Lucifer bewaert hiederde.

Sijn supverhept was bitter als den sneeuwdaer hy sp-selven in wentelde.

Maer niet en isser soa upmunterende/ ende soa wonderlyck / als het In-drucken vande lieteeken en vande HH. Wonden Christi , waer door sp malkanderen soa ghelyck gheworden zijn dat Franciscus sonder kleederen is eenen Christus , ende Christus met kleederen is eenen Franciscus.

Ogheluckighe Ziel/ soo ghy ten minsten in u hert droeght Christi Wonden, ghewis ghy wachte u van sonden. Ex Fas. 1

De H. THERESA Maghet. 5. Octob.

Goddelycken troost.

Och hoe soet ist den H. Ghrest/ dien oprechten
Troster te hebben voor een Broedergom! Wat
troostigh ist diente hebben voor Broeder/ die sij
ne ziel te stelde voor sijn schaepen? S. Francisc.

Wide voort de Ghiden der Carmeliteressen.

v. Octobet.

Komt ende berthoont u/o H. Therese, o schoon
licht van Spaen/ schiet uw straelen door
heel Europa / dat ghy ghelechte hebt met u ex-
empelen / dat ghy verlicht hebt met uw godde-
lycke leerlinghen.

Maer wie zji die three songhe pelgrinkens/
die ik daer sie wandelen achter lande ? ick hense
alle bepde / ghy zijt het die met u Broerken gaet
naer de Mooren , om daer den laurier van mar-
telie te winnen.

Wel hoe dicktwill hooz ick u onder het lesen
baude Legende der Heylighen , teghen hem seg-
ghen : *In eternum, in eternum, in eternum !*

Naet weynigh lijden,
Eeuwigh verblijden.

Maer dese tempe ende ielze is door Gods
schickinghe belet gheweest , op dat ghy soudt bli-
ven leuen / jaer op dat ghy al dicktwill in u leven
soudt sterben.

Van dien tydt af / als ghy weese wierdt / ende
Mariam voer Moeder hebt ghenomen / heest u
Iesus voer sijn lieftke Brundt verkozen ; ende op
dat ghy hem overiglyck souot beminnen / heest
hy u hert dooz sijnen Seraphijn met eenen bran-
dende schicht onsteken.

Jaer hy heest u met sijn HH. Wonden begaest /
dat was sijnen trouw-truik / waerom men u wel
met recht Theresa de Jesu magh noemien.

Wh / hoe blide zit ghy in uw versterbin-
ghen ? hoe byerigh in uw ghebeden ? hoe stant-
vaertigh in op-spraecck ende vervolgighen ?

Wat roept ghy dan : Ost Liden ost Sieren ?
Ghy Lijdt , om dat ghy moet Lijden ; ende ghy
Sterft van liefde/ om dat ghy niet en koudt Sier-
ven. Ex Fafis.

Den H. BRUNO Belijder. 6. Octob.

Ghedachtenisse der uitersten.

Verst in alle wercken op het ewide des lebens/
verst toe ghy ten roughesten daghe sulc vooy den
lechter staen/ die niet en is te bedrieghen / nies
en is om te koopen. Thomas à Kempis.

Widt vooy de Ordens der Cattuysers.

VI. October.

Let ons den H. Bruno loben / niet om sijn
Ledes gheslacht / daer hy is uyt-ghebozen / noch
om het Vertz-Wisdom / daer hy toe was verko-
ren; maer om sijn gheleerdeheden / ende noch meer
om sijn uytstaende hepligheyt.

Naer dat hy tot Parijs teghenwoordigh was
gheweest in die dzebe Dyt - baert van dien
schen-Heplighen Docter, die sy-selben op-rich-
tende uyt de doodt-kist / sijn eyghen verdoeue-
nisce verkondighde: naer dien tydt / seggij ick/
wat eenre strenghe Orden en heeft hy niet in
gaen stellen? waer in / al die leuen / heel sijn
uyt de wereldt / eerse zijn uyt de wereldt.

Wat al penitentien zijn daer te binden? wat
al waecckens? wat ghebeden? wat al eenigheyt?
wat al sul-swijghen? wat al hepliche vrees?
Men soude segghen datse altemael / met den
H. Bruno, dien verdoemden Docter ghesien
hadden.

Den H. Bruno dan is niet ses Mede-ghescl-
len mit beghinsel ghekommen by den H. Hugo
Bisschop van Breubelen / die hem haer wo-
nighede eysselycke wildernissen ende berghen
heest aenghemesen / maer die sy door hem he-
mela leuen haest in een lief Paradijs verandert
hechten.

Ter sy tot hem quamen / hadde' hyse ghesien in
seuen sterren / tot teeken dat het al hemelsche
lichten fullen worden / die desen strenghen Gregghel
leuen.

O Ziel / dat ghy oock niet een hepliche vrees
vierdt bevanghen! Want veel die voor de men-
schen schijnen onnoosete schaepen, zin voor
Godt niet als stiackende bocken. Ex Fafis.

Onse L VROUWE van Victorie, 7. Octob.

Bystandt van Onse L. Vrouwe inden oorlogh.

Welcke is dese die voort-gaat als eenen op-
klimende dagheraet? schoon ghelyck de Maen/
ept-verkosen ghelyck de Son: breeschlyck als ee-
nen legher in slach-orden? *Cantic. 6.*

Heide voor de Republique van Venetien,

VII. October.

Let ons van dagh tot dan k-segginghe over
al blydtschap verhoonen / triumph hoperen
den stecken / ende victorie branden / als waaner
de H. Maghet Maria , ende den Hemel voor de
Christenen hebben ghebochtien.

Het was in t jaer ons Heeren 1571. als den
Erf-vandael Europeam dreyghde met huyt ende
blam te wiken den-tasten.

Maer den Paus Pius den V. om dese macht
af te weiren / maeckte een verbondt met den Kro-
nigh van Spaenjen / ende de Republique van
Venetien / die een kloecke Vlote uyt-rusteden /
waer over Don Juan van Oostenryck het hevel
hadde.

Desen Veldt-obersten is met hollen zeplien
eude moerdt den vandael aengheballen / als't Le-
gher hem te vooren met dyp-daghen vastens / en
het H. Lichaem ons Heren ghewapent hadde.

Het ghebecht stondt eerst vol ghebaers ende
verhickel / moets de Turcken den windt op de
Christenen hadde: maer soodie doez Godt s-
ghenade om-liep / hebben so den vandael soo aer-
ghetast / dat op vier uren tijds heel Turckjen
scher op de zee wierde verslaghen.

Den Basla vande Turcken bleef op de plaets
met onreeut 30. duysent soo soldaeten als boot-
ghesellen; welcker lichaem men meest op hunnen
vryck waeren blottende / als die naer den grondt
vande zee / ende af-grondt vande Hel saghen /
vaerse heuen trocken. De ghensamen schepen
waeren 150. 't groot gheschut 156. 't kleyn ghe-
schut 15. stukken.

Dese Victorie wordt naest Godt de H. Ma-
ghet Maria toe-geschreven / die de Maen daer met
rechte heeft onder haere voeten. Ex Fastis.

Den H. SIMEON. 8.Octob.

Teere affectie tot het Kindeken Jezus.

Wie sal my ghehen dat ik u innen Broeder/
die sunghet den hoeschen van eine Maeder / dat
sick u harten magt vinden/ ende dat ick u magt
soenen? Canticor. 8.

Wijt hoer alle bedrückte Moeders.

VIII. October.

Heden vertelt de H. Kerche de ghegedenisfe
vanden Heylichen ouder Man Simeon, die
naer langhe weuschen ende ghebeden / vanden
Heylichen Gheest verstaen hadde / dat hy niet en
soude sterben/noch ve desdt sien/voor dat hy het
Leven des werelds/ dat is/ het kindt Jesum en
soude aenschouwt hebben.

Ende dit geluck gebeurde hem/als de H. Ma-
ghet haer kende inden Tempel / naer de Wet
Moyses, quam op-offeren ; want doen heeft hy
hem in sijn ermen ghemonten/ ende beginnen te-
singhen : Laet my uwen dienaer in vrede schey-
den. Een ghelykt voorwaer/ ghelyck van een
swaer/ die voor sijn dooht met een soete stemme
plagh te singhen.

Hy voorspede doen oock aan de ghebedijns
moeder het swerdt van drossheid / dat haere
ziele soude dooz-sijden/ het welck haer het ghe-
heel leben soa dooz-wondre heeft / datse niet re-
den Koninghinne der Martelaeren magh ghe-
noemt worden.

Want haer gheheel leben en is niet anders ge-
weest als bluchten/ breezen / ende ijden : maes
hosen alle andere kruppen/ was een kreug/ om
datse niet haeren Soon aan het Kruys niet en
mocht hanghen/ ende sterben.

Dit beeldt vanden H. Simeon, o Ziel / leers
dus hoe dat een ieghelyck / eer hy van hier
scherpe / sijn best moet doen/ om den Heere Je-
sus op sijn dooht-bedde te ontfanghen.

Wij ! als alle vrienden ons af-micken / dan is
besen eenen lasten vriend / ende dan sult ghes-
met Jacob segghen : Nu sal ick blymoedigh
sterven, om dat ick u aensicht aenschouwt heb-
ben. Ex Ewangel.

IX. October.

Hier siet ghy o Ziel / het Hooft van Areo-
pagus sonder hooft / dat is den H. Dionysium.
Discipel vanden H. Apostel Paulus.

Desen was seer ervaeren inde sterre-kijcke-
rue / ende wetenschappen der hemelen : waerom
hy oock / als Christus aan het Crups wonck / ende
de duysterissen huytenis tijds sagh komen / ghe-
sendt heest : Oft Godt moet lijden , oft de we-
reld sal vergaen.

Daer dat hy vanden H. Apostel Paulus be-
keert was enoe onterwesen / is hy tot Athenen
gefeleit / om de nieuwe Christenen dooz sine lec-
tinghe te versterken.

Sommighe segghen / dat hy met de andere A-
postelen inde Hemelbaert bande H. Maghet
Maria teghenwoordigh soude gheweest hebven :
dat is immers sekter dat hyse ghesien heest / ende
niet sulcke schoonheidt begaest / dat hy ghevoest
soude hebben / datse Godt was / hadde het H. Ghe-
loof hem niet gheleert / datse van Godts Soont
maer alleen en was de illvoeder.

Hy is vanden Paus Clemens ghesonden in
Dranckrock / daer hy / honderd ende thien laerren
oudt zjiude / eerst inden kercker is gheswoopen /
ende daer naer wroedelijck gheslaghen.

Jaer men heeft hem op een gloeende pseren
bedde ghelyent / ende doen was hy seer naer indell
Heere loetens outslaepen.

Ten lesken is hy / ghelyck shuen Leeraer Pau-
lus , onthalst ghemorden / ende heest syn hooft
200. stappen tot syn graf toe ghedzaghen / soo
dat hy syn eyghen upbaert dede.

Kost een ieghelyck van ons syn quaet hooft
wel breken / hy macht wy oock eenen laurier-
tack van victorie dragen. Ex Faesia.

Den H. DIONYSIUS Martelaer. 9. Octob.

Ghelyckighe doot der Heylighen.

De zielen der rechteerlijchen zon in Godts
handen. De onverstandiche mevaden datse stier-
ven. ende sy zyn in seys ende wiede. Sap. 3.

Biot voor die op verheurte des haetsig ou Maets-
ters ende Meydenen onderwijken.

x. October.

W^et al bromē Soldaeten heest ons de Thebaensche Bende ghegheden: die dooz h[er] H. Doopsel herboren / inde thienste / dat is / inde wreedeste verfolghinghe gheen ander Vendel en hebben willen kennen / noch volghen / als den Standaert van Christus Jēsus.

Onder dese was met syne Mede-ghesellen den H. Gereon (Gedeon hadd^e ich soo naer gheseydt) die door den Bisshop van Jerusalēm overdeckwesen / gheswoeren hadde niet te vechten tot naedeel van het Christen Gheloof. Godt gabe dat alle die die Woormisch zijn / ende oorlogh voeren / humie vingheren kosten op-streken / ende met goede conscientie het selfste mochten swieren / men soude op den dagh van heden mindere klachten hoozen.

Als van den Keypser Maximianus him woornemen verstaen hadde / ende datse gheblucht waeren om syn ghebodt niet te gehoorzaem / (gheluck oock wepgherigh was ghevallen den H. Mauritius ende syne Mede-ghesellen / die daerom oock wreidelich vermoort wierden) zijn sy tot Ceulen 318. ur't ghetal van de Afgodeeldienars ghevanghen ghenomen.

Den H. Gereon dan is met 350. van de syne ghedoodt / ende tot Ceulen begraven; tot wiens cere de H. Helena daer naderhaadt een schoone kercke bouwde / die sy met gaben / maer Godt met mirakelen vercierden. Soo is oock den H. Seretinus Bisshop aen syn graf mirakeleuslyk ghengeschen gheworden.

Verheught u/ o groote stadt van Ceulen / dat ghy d' eere hebt van soo veel Heilighen te bewaeren / de welcke u altijdt oock fullen bewa-zen. Ex Rosv

Den H. GEREON met sijne Mede-ghesel-
len Martelaeren, 10. Octob.

Standvastigheydt in tormenten.

Zit standvastigh eide ghetrouw tot der
doodt toe / en ic sal u gheven de kroon van
het leben. *Apocal 2.*

Bid voor die gheequart en willen doen om
iemandts geatje te hanuen.

xi. October.

Altmen in Brabant vindt edele Heeren, dat
Den is niet te verwonderen; maer batmen
daer vindt heylige Heeren, dat is wacerdigh om
ghepresen te wozey.

Ende onder dese steecke upp den H. Gomma-
rus, grondt-Heere van het landt van Rijen, ghe-
teouwt met de Nichte van Pipinus Koningh
van Branciflck: maer soe veel als hy was
te heyligheten man / soe veel was sy te boosere
vrouwe.

Pipinus maecte hem Weldt-oversten van al-
les/ ende hy verwou oock s'vrandts leghet; by
welcken lauriet-krans/ hy noch voeghde de bic-
tezie over syn epghen selven.

In sijn sonckheyt was hy supver; in sijn
ruckdommen was hy arm van gheest; in sijn
weelden was hy maetigh; in sijn eer was hy
oortmoedigh; in syn kroeskens was hy berdul-
digh; onder syn hupsghenooten was hy beleest
ende goederteren.

Hy dede niet sijnen stock een soncyn (die noch
op den dagh van heden silbere wateren over-
vloedelick gheest) ontsprunghen / om syn doestri-
ghe arbeders te laken.

Einen af-ghekapten boom heest hy om-gest
met sijnen riem / ende wedertom aen een doen
groeuen. Een kleyn kindeken/ in wiens mond/
terwilen het sliep/ een slonghe was in-ghekro-
pen/ heest hy ghenezen.

Den H. Gommarus leefde in't jaer 770. op
wie/ als op humien Patroon/ de Borgherste van
Lier haeren roem is draghende / die oock in het
Catholyck Gheloof, als sunbere terwe/ sander
onkrumde/ noch op den dagh van heden is groep-
ende. Ex Rosar.

Den H. GOMMARUS Belijder. II. Octob.

Verachtinghe der tijde ijcker goederen.

Salig is den mensch die ghevallen wordt
sonder smerte ende die sijn hert op gheen gheluk
ghetelt en heeft / noch sijn hope op thesooren :
Ecclesiast.

Bidt voor de Overigheden de Magistraten

XII. October.

Hongarijen draeght syuen roem op den H. Maximiliaen, als op sijnen In-ghebozen; ende Oostenryck als op sijnen Parroon/ die heel edel van gheslachte was / ende edelcr van gheleert-
heypdt ende van goede seden.

Als hem Godt riep tot het gheestelijck leben/ so heest hy al sijn rijkdommen / die overvloedigh waeren/ den armen ghegebeuen/ wel wetende dat hy door dese wissel hondert-sout soude ontsaughen / ende dan noch het eeuwigh leven.

Den Master ende de Bisschoppelycke Meerdighedt heest hem meer ghesocht/ als hy haer; ende schiet ghedwoonghen / aenveerde hy die; midts den hooghen staet eenen slibbetachrighen staet is/ende daer de Godtmoeidighedt quaijck kan staende blijven.

Hy was seer iederig in het beschermen van het Ghehoofd; ende als hy verstandt / dat den Dooz - Borghemeester Eulasius de Wsgodderhe door heel Hongarijen stropde / is hy verwaerts ghetrocken / om die schadelijck boucken up te blusschen.

Waer in/ als hy onvermoeypelyck arbeide/ is hy inde vervolghinghe onder d'eerste gheweest / die met hun bloedi het Ghehoofd aldaer bevestigt hebben.

Het ghene dat hy / met langhet sijn sweet te verghieten / niet en heeft kommen up-t-wercken/ dat heest hy up-ghewercke mit sijn bloede up te storten: want naer sijn doode is de Wsgodderhe daer oock als begraven.

Hiet als den rechteverdighen sterft / dan en sterft hy niet/ om dat sijn werken sijn werken des lebens. Ex Fastis.

Den H. MAXIMILIANIIS Bisshop ende
Martelaer. 12.Octob.

Verachtinghe der t'jdelijcker goederen.

Wat baet het van sagt knif te gaen in gout /
silber / verleff ende ghesteenten / ene morghem
naerck ende bloot te staen voorz den stechter ?
S. Petrus Dam.

Wijdt vooy de Praelaten haude H. Stercke.

XIII. October.

Vyt Schotlandt ende over zee is den H. Colmannus in Beperen ende Oostentrick ghekommen/ al-hoe-wel gheen van dese twee landen hem met behoorlycke eerbiedinghe / oft vleestheypdt en hebben ontsanghen.

Waer in ende Beperen/ende Oostentrick grootelijcks te beschuldighen sijn / om datte den H. Colmannum eenen pelgrim/ ende die van 's koninghs bloedt was/ soo versmaedelijck ghetrakteert hebben / ende dooz eenen verrader aenghestast hebben/ ende inden kercker ghemorzen.

Daer hun raserijne gonck noch al verder ; sp hebben hem gheslaghen / ghephnicht / ghebrandt / ende ten lesten au eenen boom op-ghehanghen.

Maer Godts Voorsichtigheyde en sliep hier met/ ende heeft wonderlyck in het doodt lichaem vanden H. Colmannus ghewerckt / om humme wreetheydt / en sijn onlooselheydt in't licht te brenghen.

Syn lichaem bleef ander-half jaer gheheeld/ ende oubeschadigt hanghen. De ghelyke haghen/ die hy naer sijn doodt kreegh / behoonden dat hy verdienede een oudt man gheworden te sijn. Daer het versch bloede / dat alle daghen daer af sliep/ ende den doorten boom / die groen wierde / gaven te keunen/ datse hem het leughdigh leven dooz pure ende loutere wreetheydt ontnomen hadden.

Door dese wondere tecckenen heest Oostenrijck sijn ooghen ende kercken open ghedaen/ om daer den H. Colmannum te eeren/ om de schande in glorie te veranderen. En beracht/o Ziel/ nopt eenen slechten bedelaer ; want onder een arm kleedt stecken dicktwillc riche zielen. Ex Fafis.

Den H. COLMANNIJS Martelaer. 13. Octob.

Ruste des herten.

Wat haet het jaer ons vrome leijen / dat
dat ons enghen hert ons beroochte / ende wat
schaadt het dat de andere ons vermaeden / als
ons onse conscientie ghetrouwigh dat van zyn on-
woesel : S. Gregor.

Gtot dooz die ongelyck liden.

xiv. October.

Hier siet ghy voor u staen den H. Fortunatus,
die met sijn weerdigh Bisdom verlicht heeft
het landt van Spoletien/ het welck sagh in synen
staf ende mijter meer den glans van sijn deugden/
als van goudt ende perlen blincken.

Hy vervolghde de duypelen niet eenen ouver-
soenelijcken haet / sac hy heefster somtijds een
Heel Legioen uit-gebannen voor het V. Crups/
een gheweir daer sy op Calvarien schandeijck
wiede sijn herwoonien.

Oit spreet den duypbel soo / dat hy by nachten
inde ghedaete van eenen pelgrim/ gonck roepen
achter straeten / dat den H. Fortunatus hem uit
sijn herberghe hadde ghetworpen / ende dat dese
ouverinhertigheyt een merckelyck trecken was
van sijn goddeloos leben. Siet hoe den duypbel
sy-selven niet lasteringhe behelpt/ als't hem ont-
vreekt aen sijn krachten.

Eerstwel dit gheroep wierdt hy eenen borgher
ghehoort/ ende aenghenomen/ ende heeft den pel-
grim in sijn huys doen vernachten/ niet soo seer
uit herinhertigheyt tot den armen / soo hy
meynde / als uit indigheyt tot den V. Man
ende Bisschop Fortunatus.

Den duypbel heeft siachts het soontien van
desnu borgher in't vper ghesmeten / ende is soo
niet eenen staick ghescheden. Doen sagh den in-
dighen man wie dat hy gheschept hadde.

Wat sal ick seggen van syne liefde o's hy twee
ghehangene Tonghmainen niet gheldt/niet ges-
beden/sac niet traenen heest soeken te verlossen?

Hier hebb' ick een woordt tot u/o Ziel: ist niet
een hremde sake/dat de menschen soo vreesen van
de duypelen beseten te wordē/ en datse alle dagen
doct-souden doru/die baoser ziju als de duypelen

Dea H. FOR TUNATUS Bisshop.
14. Octob.

Kracht des Ghebedts ieghen de duyvelen.

Wij dwalen en vreest niet soo seer als de suchten der ghenee die bidden; hy vlucht van den gheen die hem niet ghebeden behoeven. S. Laurentius.

Grot hoog die verhoogt zijn.

xv. October.

Dilemen boortaeu niet meer en segghe: *Exeat
aula qui voler esse pias.*

Die goot wil van leven zijn

Laet het hof en valschen schijn.

Want in het Hof vande H. Hedwigis Hertoginne
ne hebben alle de deugden haer vertreck ende
woonplaatse verhozen.

Hy was uyt een doozluchthigh hups / ende
had doo; man Henricum een machtigh Vorst te
Dolen / by wie sy eenighe kinderen wou / wie sy
alsoo forghelydichlyk de Godvrychtichept/ als
het sogh was uyt-stortende.

De resten van haerre jaren heest sy met toes-
temminghe van haeren man in suverheidt o-
ber - ghebocht / stellende moeder glorie in te
hebben den naem van een moeder der ermen; als
van een Coninghinne van songhe Princen.

Ixopt dagh en goneker vooy. by / of sy en spijf-
de xiiii. erme menschen/ die sy de voeten wiesch
met sulcken diepe ootmaedicheyt of sy Christus
met sijn twaelf Apostelen in haer palerys
onthaelt hadde.

En daer sy soo mildt en goedertieren was o-
ber d'andere/ daer was sy hert en straf over haer
epghen selven. Hy gorch 's winterdaeghs bar-
rebeets dooy den sieneuw / sy sliep op een bedt/
sy verscheurde haer lichaem mit disciplinen / en
dat was het edel bloet daer se op roende.

Men sagh haer aensicht somtijds vol straen-
len / somtijds wiert sy op geheden in haer ge-
bedt / ende bleef uide locht hanghen. De H. H.
Thecla ende Catharina quaemen haer ten hemel-
leyden / ende vertrekende sen su: Siet waerick
gae , en volght my nae. *Ex Fasili.*

De H. HEDWIGIS Hertoghinne. 15. Oct.

Hulpe ende by-standt tot den armen.

Die naet de heiliche trijnt oft vijf op klinten
menshal een deel van sijn giedt legge in geschaot
vande armen; want de armen behulpsaert te
zijn / is eenen vasten. Ichat hi een vergaerke.
S. Petrus Dam

Want voorz die inde Gast-huysen de siecke, a drie
dien

xvi. October.

De boschen en wildernissen en sijn niet al
de schepsel-plaetsen vande streek rechters
moge noch de wogenighen van Gods dienaer
en bantareffen / die groender syne van deugden
alder becomen van bladeren.

Want dese was eenen den H. Gallus Abt die
deed d. Columbaanum boz meester haade ver-
kopen / soo om te komen tot de heiligegeert als
toe us ghedeerthouat / midis dese souder die sel-
den patroons kan betrachten.

Hoe vreugd moerder ene goddeloosheit
heeft hy wat 'g dienbels klachten ghetrooken /
die koste in hollen en spelunkken die vol pek-
sieren leuse ghescelen saten : waer door sijn ghes-
beek dede hy die drapsters gaften berijzen : het
andereghel alsoe de spelunkken der dappelen
bitrue-paessen en huysen des Heeren.

Dene heeft haet eenen wilde herte konsten be-
spelen / wie noch sijn arm te sijnen meynde te too-
den. M. den d. Gallus daeromgh heit in plae-
sente brondt heit te draghen om herte te sekken /
dat hy sekere heit dese haet dat hy voortgaen nie-
maer ghedaet loet meer en sonde doen. Den bes-
teens haet sas gehoorfamen Oisepel / als Gallus
opstaen den d. Columbanus ghemerest hadde.

Heg verloef ten dathel noch mit de dochter
van den Herstogh Gunzon, de welcke eerst trou-
den met den Comme van Brantekrich / maer
na sijn overlijden heest sy Christum haoz Bap-
tegoed verkosen.

Syae de docht vanden H. Gallus sijn wilde
verden van selfs gekomen / die 't lichaem naer
't graef ghevoert hebben. Hy kan 't al tem-
men, die sijn eyghen selven kan temmen. Ex-
Falso.

Den H. GALLUS Abt. 16. Octob.

Voorsichtigheydt.

Gott gabe dat wy ons voorgaende leven bes
keenden/ ende ons toekomende leven tot Hodts
Glorie ende een saligh sterven bereyden! S. Ber-
nardus.

Bidt voorz die hun ziele saligheyt veronachte-
saemten.

Den H. ANDREAS Martelaer. 17. Octob.

Cieraet der Ziele.

Goet u best' om het schoon heeldt/ dat Godt
ma heest gheschapen / dagheleys met optne-
mende versto van deugden te beccierē. S. Bern.

Wijc hooj die iherigh zyn tot het cieraet der
Martaeten ende Beelden.

XVII. October.

Want en zinder inde wereldt so heel godde-
loose Beeldt-stormers geweest/ oft men heeft
noch altijdt meer Beschermers ghevonden.

Under dese stelt de H. Wercke den bromen
Martelaer den H. Andream, die uyt Creta met
alle syne/ naer Constantiopelen over-ghezepte
is/ om den Tyrann Copronymum over shue god-
veloof hevd te straffen.

Wel hoe Keyser, seyde ly/ ghy sult u eyghen
selyen doen af-ghieten, ende in silvere ende gou-
de beelden staen proncken? ende de beelden van
Godts Vrienden, vande Koninginne der heme-
len, vanden Salighmaecker des werldts sult ghy
verbranden? met hamers doen morselen? inde
zee doen storten? Hoe speelde ghy soo den mee-
ster op de aerde, die maer zijt eenen worm van
d'aerde?

Weet ghy niet, ô Godt vergheten Tyran! dat
den hemel, ende u, ende uwe beelden met eenen
blixem, op min als eenen ogenblick, tot stof ende
aschen kan maelen! Ongheluckigh mensch als
ghy zijt, die door u beeldt-stormen vernield het
beeldt dat Godt almachtigh in uwe ziel heeft
gheschapen!

Door dese brymnedighe/ edoch wel verdienste
verisprughe/ heeft Copronymus, als eenen raseit-
den hondt / beghinnen te tieren / erde gheboden
dat men den H. Andream met stocken soude slaen
met seneken geest/ len/ ende ten leslen steenighen:
welke steenen Andreas kostelijcker achtede/ als
het marmer daer den Tyrann sijn beelden uyt bede-
kappen.

Godt gabe dat lyk onse ziele/die naer het breit
Godts is gheschapen/ soo schoon overleverbden/
als lyk die hebben ontfangen! Ex Fasit.

Den H. LUCAS Euangelift. 18. Octob.

Naer-volginghe van Maria.

Laet be supberheupt van de H. Marias booz u
stacu als in een beeldt gheschildert / waer dan
ghy een booz-beeldt moet nemen om kiel te le-
ven. S. Ambros.

Zijot voos die gun inde schilder-konst oeffenelt.

XVII. October.

E **A**thysfelt niet oft den H. Lucas Euangelist heest in sijn heet gheschildert Jesum ende Maria, aenghesien dat hy sijn pinceel ende paneel ghebruyckt heest om in sijn leven die naer het leven af te maelen.

Hy was ghebozen tot Antiochien/ hy oeffende sy-selven inde Medicijne/ oft ghencs-konste/ ende het pinceel ghebruyckte hy om sy-selven te vernoeghen.

Hy was mede-ghesel vanden H. Apostel Paulus, tot wiens wel-behaghen hy sijn H. Euangeli beschreef in't Grieks/ naer dat hy vande alder-heilicheit Magher Maria onderwesen was inde hoofst-stucken vande Mensch-wordinghe, ende van eenighe besouderheden/ die den persoon van Christus, ende van Maria raeckteden.

Sommighe zijn van ghehoelen/ dat hy eenen was vande twee Discipelen die met Christo naer het kasteel van Emaus gonghen; het welck soozinde/ waeten wop niet dan ghevoegh/ hoe dat sijn hert in Godes liefde brande?

Behalben sijn Euangelic, heest hy oock de Wercken der Apostelen beschreven/ ende is ten lesten gaen rusten/ naer dat hy houdert ende vier aeren gheleest hadde. Woorwaer eenen schaouer ouderdom/besdoerlyk als hy bestaat is in deugden! Daer sijn doort isser overbloedighen olie uyt sijn graf ghedropen/ op dat hy oock naer sijn doort soude bethooonen/ dat hy eenen Medicijn gheleest was in sijn leven.

Hy is den eersten gheleest die de H. Maria schilderde op doek: Maer o Ziel/ och oftghy die schilderde in u herte!

Daer sijn doort gonck hy ten Hemel/ om daer te sien de principalen van sijne cophen. Ex Fastis.

Den H. VARUS Martelacr. 19. Octob.

Standvaftigheydt.

Als ghyt strijdt / ende uwen byandt verwinne /
dan hebbuen in u de Enghelen groot behaghen /
ende sy loven Godt die u de krachte gaf om alles
te heedraghen ende te herbainnen. S. Ephes.

Wilt hoor de kleynmoediche.

xix. October.

In het Landt van Egypten is de kloekmoedigheydt banden H. Soldaet Varus seer vermaert ghetweest / als hy teghen den Keper ende Tiran heeft ghetsreden.

Maximianus verbolghde de Christenen niet alle bitterheydt / ende onder andere had hy' er seuen inde ghevanghenisse sitten / en wie den H. Varus seer behulpsaem was : jae soo eenen bande seuen quam te sterben / is den H. Varus in sijn plaatsse gaen sitten / om beneficium d'andere den lazier-kraan te kunnen.

Om hier toe te komen / heeft hy vijn-bauchken / bleghels / ende scorpiomen onderstaen / jae niet kunnen ende messen op al ghesneden is hy ten hemel ghebaeren.

Den Tiran woldē het H. Licham bande honden doet op-eten : maer de beesten / beleefder als de menschen / verden't uit eerbiedinghe niet aenraecken.

Ten lesten heeft het eenne Kleynouwe Cleopatra met haer ghevoert naer Palestina / daer se'r shuder eere een stercke yhebouwt heeft / waer in sy het Licham eerlijck heeft begraben.

Dese heeft voor al den dienst een vergheldint ghe versocht voor haer soontsen / ende is tot dien epide niet hem ghegaen inde stercke / ende aan het graf banden H. Varus / ende siet daer is het soontsen ghestorzen.

Soo de moeder seer weende / is aan haer den H. Varus met haer soontjen in groote glorie verschenen : leerende vatter voor kinders niet beter en is / als broegh te zyn inden hemel.

Het leven is eenen soorghelijcken terlingh / ende hoe daer meer mede ghespeelt wordt / hoe daer dichtsels minder mede wordt gebouwen. Ex Faf.

De H. IRENE Maghet ende Martelaerisse.
20. Octob.

Liefde Godts boven al.

De liefde van de werelt ende de liefde Godts
en kommen in een herte niet woonen/ ghelyckmen
met een ooghe saemt Hemel ende aerde niet en
van aenschouwheit. S. Cypr.

Wijt hooz de standvastigheyt der Maegidelle

xx. October.

Hee schoon moet den Hof van de h. Stercke
altijdt ghebloent hebben / waer in dat nopt
noch de witte Lelien van sygverheydt / noch de
purpere Roosen van martelie en hebben outbrake!

Ende wat een lief plantsoentien en zint gyp
daer in niet ghewest/o h. Maeght ende Marte-
laressse Irene: Den soeten geur van uw eerbaer-
heydt / ende den reuck van uw kloekheydt ko-
men alle bepde onse herten verstercken !

Men sagh van jonghs af in u eenen drift tot
het ghebedt / eene seebaerheydt in uw intame-
rei / een medelthden tot den armen / een ootmoe-
digheydt in allen uw wercken.

Uwe vrienden hebben u bryters huns ghe-
daen / om in alles naer den epsch onderwesen /
ende ghepolijstert te worden : ten dien eynde
stelden sy u by een deughsaem man / soos sy
meinden / ende eplaes : sy hebben den wolf het
dimoosel schaep bevolen !

Want desen daor uw schoonheydt ende an-
dere gracie op u verliefst / ende door de bekoo-
ringhe des dypbels aenghehitst / heest listen ende
laghen ghestelt om u tot snyen wil / ende u tot
schande te brenghen. Siet waer datcene sygvere
Maeght niet al en moet breezen !

Maer ghy koest liever het hert aan den bloe-
dighen moordt-priem / als aan de oneerlijcke
schichren van de liefsde bloot te gheven / ghelyck
hy u oock (als hy de eerbaerheydt niet en koste)
het leven heeft ontnommen. Ende om dit te ver-
dooven / heest hy u lichaem inde ribiere ghesine-
ren / die haere wateren / alsinen u over al softe /
gheopent heest / om u te binden. Waerender inde
werelt Nymphen, gestick de Poeten versunnen / ghy
waert meer als een Water-Goddinne. Ex-Breviar.

Den H. HILARION Abt. 21. Octob.

Ghedachienisse der uyttersten.

Wee aen de onrechtheerdighe : wee aen de on-
skupsche : want op hun doot - bedde/ende in hun-
se uiterste benauwtheeft sullense tot humie groo-
te schade eerst sien / hoe saligh dat is Godes brea-
ge. S Hieron.

Wilt hoorz die in doot - nooit ligghen

xxi. October.

Het lande van Palestina schonck aen den H. Kercke dit kostelijck huweel/ dat/ by manier van sprcken/ uyt den mest-hoop vanden heylendom gheraep t ghemoeiden.

Want den H. Hilarion 't ghelyck niet ghehad en heeft om van Catholycke ouders ghehozen te worden: een weldaerdt voozwaer daer my voor Godt daghelycks behoorden te voet te vallen.

Studerende binuen Alexandriën/ heeft hy syselfen inde konste han wcl-spreken heyd seer gheoeffent/ ende heeft aldaer oock het h. Woop sel onfanghen/ ende is Christene ghemoeiden.

Maer onder uienaert en heeft hy sulcken evenen voort-ganck ghedaen/ als onder den H. Antonius, in het gheestelijck leben. Daer leerde hy de wereld vermaaden/ ende alle de lessen die hy de andere heeft achterghelaten / waeren baide iwe-veldt te haeten.

Sijn lichaem noemde hy schuen Esel / die hy niet met goede haber van leckerijen weeldigh/ maer met slecht kaf van verstervinghe ghemul- lig soude maecken.

Wat en heeft hy niet moerten uyt staen niet de duypelen/ jaer Lucifer selver? Hy verlost de eene besetene dochter: hy verkreegh dooz sijn ghebedt reghen voor de landen: hy dede de serpente het venijn uytspouwen: hy heeft eenen dzaeck op een mynt-houts doen gaan/ om daer verbondt te wozen. Met een woordt/ den H. Hilarion was groot by Godt/ gheacht by de menschen/ ende gheveest by de duypelen.

Oude zynde/ ende hebbende schier meer deugden/ als daghen/ send' hy op sijn sterven: Wat vrees ghy te scheyden, o Ziel die Godt lxx. jaen hebt ghedient! Ex Fatis.

De H. URSULA · met haere Mede-ghesclinnen, Macghden ende Mart. 21. Octob.

Eenigheydt.

het schip soeckt vnt tempeest inde habe te loopen/ ende een goedt menscht soeckt de eenigheyt; want ghelyck de baeren het schip breken/ soo vergaet d' eerbaerheyt op ongelijcke persoonē. S. Nil.

Bide hooij die onvoorsichtigh zult in handel
ende handel.

xxi. October.

Hier komt van daegh de H. Mercke niet eenen
Heelen legher van elf dunsent Maeghden/ al-
temael teer ende swack van complecie / maer
nochtans altemael onwijnbaer van couragie.

Het hoofd van allen/ende die voor aen staet/is
de H. Ursula dochter van Daviethus Koningh van
Engeland/verloost ten houwelyck aen den Vorst
van Kleyn Britanniën/ghenoemt Connanus, ghe-
lyck alle de andere oock teghen haeren danck der-
waerts om te trouwen wierden ghesonden.

De supbere Vlote dat maeckt zepl/ende steeckt
naer Frankryck over / niet soo seer baerende
dooz de baeren/ als dooz haere traenen.

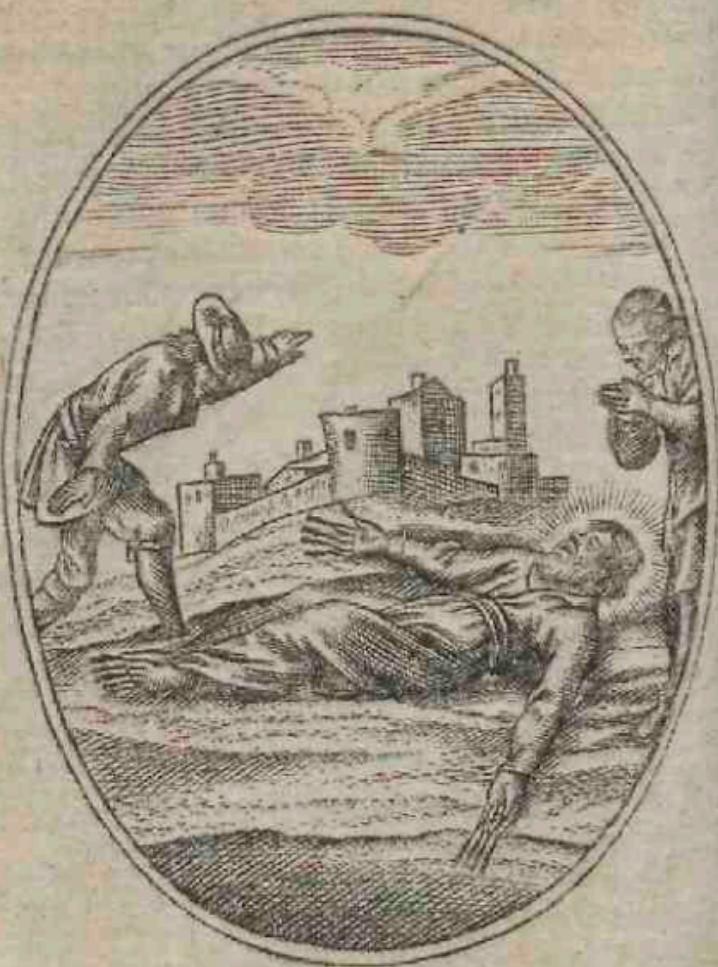
Sy beghinnen al te naerderen / ende krygghen
het Landt in't ghesicht / enbe den schrick in haer
berken/ als voammeer een onstuvinigh tempeest de
Vlote vande wal af-draeft/ende wozdt de Noort-
zee achterwaerts in-ghesineten / ende vaert den
Vlyss op/ ende komen tot Ceulen landen.

Deel sullen dit een tempeest ende teghenspoet
noemen; maer de H. Maeghden hielen't daer
voor/ datse't doen voor de windt hadden.

Van Ceulen dan zynse getrocken om te Woo-
men haere devotie te houden; maer in het we-
der-keeren / hebben sy te lande niet alleen tem-
peest/maer soer naer schip-bzaech van haere eer-
baerheydt gheleden.

Want de Hunnen ende de Alanen, een ontuch-
tigh volck/ hebbense besyzonghen ; maer die be-
vonden/ datter in dese teere Maeghden niet dan
kloecke Amazonen en slaken.

Wat doeuise/ sy spronghen inden Vlyss/ om den
voosen brandt te voorkomen/ daerse met de pijlen
der Wilven zyn doaz-schoten/ soo datter Cupido
niet een met sijn schicht en raeckte. Ex Fas.

Den H. JOANNES BONIJS Belijder.
22. Octob.

Gherustigheydt des herte,

Want is ons herte in rust ende vrede / als het
t'eenemael rust inden Heere ; want als het hens
daer vast een houde / dan ghemet het eenen blijde
Gherustighent / enhe een gheruste blijschap. S. 148.
Gide doot die zijn in bekeringhen.

xxii. October.

Den Man die ghy hier siet ghestreect liggen
ter aerde/ is ghehooren kunnen Mantua: sij-
naem is Ioannes Bonus, dat is/ Ioannes den
Goeden: maer de rijkdommen hebben vanden
Goeden den Quaden kommen maecken.

Wesen had van sijnen Vader ghe-erst ten min-
sten soo veel quaets/ dooz schadelijke manieren/
als goedts/ dooz profytighe middelen.

De Moeder ondertussen sondt daghelycks/
ghelick eenre andere Monica haerte ghebeden naer
den Hemel: maer sy en soude haeren Sone van
sijn boosheydt niet hebben kunnen af-trekken/
ten waer een doodelycke sieckte haer en hadde
te hulpe ghemonen.

Liggende dan sieck te bedde; soo en heeft hy
niet alleen een walgne vande spijzen/ maer oock
vande ghenuchten ghekreghen/ soo verre dat hy
beloste ghedaen heeft van de wereld te verlae-
ten: soo dat sijn qualyck vaeren oorsaech was
van sijn wel-barret.

Hij begaf hem van eerst tot veel penitentien/
daer naer tot de Ordens vanden H. Augustinus,
doende veel wonderre wercken ende mirakelen.
Hier heeft hem Christus somtids ghenooddighet/
om sijn ghebenedijde Wonden te kussen.

Wie en soude niet gheleoven oft hy en was
doen up den schut der bekortighe? En is hem
ebentwel niet ghebeurt; maer lydcheyt niet on-
supbere veroerten/ heeft hy scherpe rieten tus-
schen sijn uaghelen ghesteken/ om alsoo den eenen
vyl met den anderen te verdrijven. Doen kost
hy den Godt een schoon ende glinsterende han-
deken gheben; ende daer-en-tusschen wat sijn
onder die cibette handtschoentjens al vuple bin-
gheren! Ex Fesir.

Den H. SEVERINUS BOETIUS Marte-
laer, 23. Octob.

Hope vande saligheyde.

Een ghetrouwende Godt-vreesende ghentoek
soecht eeuwighe saecken / ende verlaet gherne de
hope han dit leben / om het onsterfelyck goefel
ende eere te besitten. S. Leo.

Gebt hoozdie onmoosel zyn/ ende lyden. i

XXIII. October.

Als ghy u ooghen staet op den H. Boëtium, dan
staet ghyse op den appel vande ooghen van de
Musie, oft Sangh-Goddinnen. Iae den Koningh
Theodoricus, die sijnen byaerde was/ ghetrouwghde
dat Boëtius gheconfist was in alle gheleertheeden
ende wetenschappen.

Soo dat Roemen in eenen man kost thoorten
'ghene Griecken-Laudt eerhts in Nicomachus,
in Euclides, in Pythagoras, in Plato, in Aristoteles
hadde beseten.

Ende sulcken eenen overbleegher van ver-
standt ende gheleertheede heest den Koningh
Theodoricus, op-ghelijst vande Merianen/ (die
Boëtius met sijn schriften vinnigh aengeraft hadde
de) Yet Leben benomen: maer den naem ende
faem/ die hupten den reyck banden Tyrant waer-
en/ zyn bekent soe verre als de Son ig bekent
in't haere kraelen.

Hij schreef inden kercker klare boecken; want
al was 't lichaem vast/den gheest en voerde geen
banden. Met hem heest gheleden Symmachus,
ende zyn alle bepde onthooft. Dat was het eynde
van dese ouverghelyckeslycke Staedts-heeren.

Maer siet/ Godts wraech valghet den Tyrant
op de hielen; want over tafel sittende/siet hij in
de plaets van een bischen-hoofd/ het hoofd van
Symmachus: waer dooz hij in schrick/ ende van
schrick in vrees/ ende van vrees in raserijne/ende
van raserijne in siegende ketels is gheballen/
roepende / dat hij de doort schuldigh was; die
d'omwoesle had doen dooden.

Wat fullender ten jonghsten dagh al beschul-
digt worden/ die oorsaek zyn darter soe veel
omwoesel bloedt is vergoten? sy roepen wraech/
en vroegh oft spaer/ sy fullen't verkringen. Ex Fast.

Den H. JOANNES ANGELUS Belijder.
24. Octob.

Liefde tot Godt.

'Daer de liefde is tot den Schepper/ daer sal
mense aen de tonghe/ herte/ ende ziele ghetwaer
kworden; want Gods liefde en is nocht ledigh;
is so ledigh/ soo en ist gheen liefde. S. Gregor.

Wint hooz die flauw zijn in Godt te dienen.

xxiv. October.

H^eter hebt ghy het kost begrijp van het leven
van den H. Joannes Angelus, dat is/ Enghel
van naem/ ende Enghel van manieren.

D^esen heeft niet sijn gheboorte vereert de
stadte van Milanen: sijn ouders waeren van
treffelycken adel; maer om dat het edel bloedt
nogt meerderen lustier en heeft/ dan als het ver-
licht wordt met den glans d^et deughden/ soⁿ
heeft den H. Joannes sy-selven in't Clooster der
Serviken, oft Dienaeren vande h. Maghet Ma-
ria binnen Florensen op-ghezaghen: Eenens
dienst voorwaer die niet alle heerschappije magh
op-ghevoeghen worden.

Sijn kleederen gheven ghetuenghenisse van sijn
heylighedt; want die menighael de brotkenen
in baerens moet uyt pijn ende uyt perijckel ver-
lost hebben.

H^yp had op sekeren tydt een wijngaert-rance-
ken gheplunkt/ om elders te planten. Dit naem
den erghenaer soo hoogh/ dat hy daerom in
gramlichap ist uyt-gheborsten. Den H. Joannes
brocht het taerken wederom/ ende stelden't op
sijn plaets aen den wijngaert/ende men kost niet
mercken datmen't af-gheplunkt hadde.

Wilt ghy ghetuenghenisse van sijn heylighedt
uit den Hemel: als hy ghelaerten wierde/ zynber
Engelen ghekommen om het beken te houden.
hoe aenghenaein moet dan sijn aen den Hemel
het snyver bloedt der Maeghden?

H^yp was door bassen ende lsf-kasteldinghe soⁿ
af/ dat hy marr het bel en hadde obet de beenen.

Maer syn doadt lippen be klocken van selfs:
Iek geloof dat het was/ om datmen de doadt van
Godts-dienaren nopt ghenoegh ruchtbaer en
kan maecken. Ex Fastis.

xxv. October.

Oftrent het jaer 303. hebben de Tyrannen Diocletianus ende Maximianus een straf ghebode lachten op-gaen teghen de Christenen: ende dit wierdt met sulcke wretheyt upghevewert datter op min als vinstuen daghen vertigh duysent Christenen ghedoodt wierden.

Aen dese hebben sy wel het leven ontnomen / maer den andere en hebben sy den liever niet kunnen ontnemen / als waeren de HH. Quintinus, Lucianus, Rufinus, Valerius, Eugenius, ende onse twee bromme Campioen Crispinus ende Crispinianus, die naer Soissons in Frankriek zyn ghetrocken / om daer den standaert van het Gheloof te planten.

Sy oestendiden hun in schoenen te maecken / ende midts sy goeden koop gaven / ende heel opecht waeren in hunnen handel / seo hebbense grooten toe-loop ghekreghen: weleke kalanten sy dan in't Gheloof onderwesen / maeckende van hunnen wimbel van neeringhe een school van leerlinghe.

Hier aber worden sy by ben Tyran beschuldigt / ghevaughen / ghevoert aan handen ende voeten / sae op raeders gheborsten / tozedelijck gheheffelt; dat meer is / men heeftse breedte ries men upp den rugghe ghemeden: maer dese bromme Martelaeren kreghen soo veel te meer moeds / hoese meer blodts verghoten.

Ende op dat de wretheyd soude volmaect zyn / seo hebbense scherpe eisen tusschen hunn nagelen ghesteken / die de heulen selver in 't ooghen zyn gebloegen. Ten lesten zynse alle blyc onthalst.

Hoe ghelyckigh waert ghy / o Leser / wist ghy niet alleen op hunnen leest / maer op hun voetstappen te schoepen! Ex Rosu.

De HH. CRISPINUS ende CRISPINIA-
NUS Martelaeren, zy. Octob.

Acheydt.

Maeckt dat ghy altdt eenigh werck doet/ op
dat u den duivel althor besigl bindt: want hy en
sal met lichtelick hauden haalen wijnst worden
herwinnen/ die altijdt besigl weszt ghebonden.
S. Hieron.

Bidt voor de Gott-hyeesende Ambachter-lieben.

xxv. October.

Let ons nu eens wederom over see naer Alexanderien reysen/daer den H. Chrysanthus geboren is vnt het gheslachte der Naects-heeren.

Deseit las hy gebal een weypingh in het H. Euangelie, ende diess niet te min/weypingh woorden hebben hem het herte niet weynigh gheraect/ want hy sy-selven aen het Christen-Gheloof gehangen heest ghegheven. Siet wat dat doen oock luttel reghelen / alsse niet eene goede ooghe ende niet een leeraem herte woorden ghelesen.

Polemius schen bader / die Hendens was/ heeft alle moghelycke middelen te werck ghescreft / om schen Sonne van dit voorneimen af te leyden / jaer self heeft hem inden kercker doen smijten / om soe syne standbastigheyt dooz vreese te doen wagghelen.

Als nu het gheweldt/ ende den kercker op het ghemoecht van Chrysanthus gheen byer en gaben/ soo heest den bader een soetere middel ter handt ghenomen/ ende hem doen brenghen in een saele vol van alle samelijcke lusten / daer oock een deel schoon jonghe dochteren waeren / die niet alle kostelickheydt verciert waeren / mytghenomen datse het fraep ende eerbaer roodt niet en hadde.

Wat soude den H. Chrysanthus in dese gheleghentheydt doen? Hy sloot sijn ooghen/ ende doen waerten de poorten toe/ waer langhs datse sijn hert meyuden te bestormen.

Voor't lest wilmen hem met Daria, dat is/ met de Gracien self doen trouwen. Hy trouwden so/ datse alle bepde ende Maeghden bleven / ende Martelaeren zijn ghetwoorden. Men heeftse ghescrevint/ ende levende onder d'aerde begravev/ die niet hert en ziel waren inden Hemel. Ex Faf.

De HH. CHRYSANTUS ende DARIA.
Martel. 25.Octob.

Ghebedt voor sijn vyanden.

Als hem de herde steenen naer het hooft blo-
gen / ende dat hy van alle kant wierdt ghebo-
gen / dan dede hy sijn ghebedt ten Hemel klim-
men. 6. August.

Wijt haue die u een quaet hert dtaghen.

xxvi. October.

Deu H. Fulco, die ghy hier aen den Wartaer siet staen/die heest van sijn ouders ghe-erst meer goede manieren ende seden/ als goude penninghen.

Hier door is hy ghenoontsaert ghewest sijn broodt voor de goede lieden deuren te gaen bidden/ om tot de gheleertheyd te gheraechen: maec hy heest oock bevonden/ dat den wijn soo klare verstanden niet en kan maecken/ als het water.

In deser voeghen heest hy van d'een den kost/ van d'ander de gheleertheyd gaen bedelen/rijch ghenoegh in sijn armoede / om dat hy bernotghen hadde in sijn armoede.

E ghebeurde eens/ dat hy voor eenen rijken mans deur zene aelmoestse vzaeghde. De maerte quam voor/ende gaf hem een stuck broodts/ met dit bespreek / dat hy nopt gheeten Bisschop en soude worden: maer Fulco trok sijn handt achterwaerts/ niet willende voor los kleppen vryg/ soo groote hope verliessen.

dit behaegde den rijken man soos / dat hy hem in sijn hups heest ghenomen / ende den da ghelyckshen kost heest ghegeven. Maer doot Fulco tydt won / ende soos een nam in gheleertheyd/ dat hy eerst Canonick / daer naer Wertz-Priester/ ten lesten Bisschop van Placensei ende van Fabien is ghemouden.

Siet hoe Godt hier alles heest verandert ! Die bedelaers handt draeght nu den gouden ruck; dat bloot hoofd wordt ghedeckt niet reich Mijter ; ende die verscheurde kleederen zijn verandert in het purper. Evenwel oock in desen rijken staet wist hy wat dat was arm zyn/ ende oversuleks spijse hyper vif alle daghen.

Toep onse hooberdij! want als wy komen tot iet, dan zijn wy alle mans verdriet. Ex Fasit.

Den H. FULCO Bischof. 26. Octob.

Vereeninghe met Godt.

Dat de andere verkrighen be graust ende gras
ten van Princen; maer ghy sulc dooy 't ghedreft
met Godt hanteren / sin liechaem nutten, ende
eenen tempel Godts warden. S. Ephrem.
Wijdt hooch die Geats-dienst hoozen,

xxvii. October.

Godt gabe dat alle Koninghen die te vrede
Grecken ende alle Krijghe oversten hun inden
H. Elesbaan quamen spieghelen / sy souden van
hem leeren niet wat soorten van wapenen dat de
victorie inden strydt is te winnen.

Gesien voerde oock logh met Dunaanus een on-
gheloochig; ende heerde mensch/ den welcken
op dat onsen Elesbaan soude kommen verwinnen/
heest hy syn purperen kleedt af ghelept/ meer be-
trouwende op de verdiensten van het purperen
bloedt dat de HH. Martelaeren voor't Ghe-
loof (daer hy oock voor' beschijt) hadden in hun le-
ven vergoten.

Genen Cremlit gaf hem daer toe oock goeden
moedt ; maer nopt en wierdt hy soo versterkt/
dan als hy sagh den H. Wertz-Engel Michael,
huius naem/ soo onder het ghebecht dzymaet in
de locht ghelyoet wierde / is Dunaanus t'ene
mael verdwelint / ende moedeloos aen Elesbaan
te voet gheballen/ die hem ghesabelt heeft/ ende
het goddeloos bloedt Godt voor eene offerande
tot danksegghinghe ende herkentenissee heest op
ghedraghen.

Sal hem dese victorie voor hoovertijje doen
op-swillen? verre van daer. Hy en weet niet
van met een kroon triumphant binnen Jerusa-
lem te komen: hy gaeter by nachten ghestolen
wisse binnen / om nu door eene tweede victorie
de ertucht te verwinnen.

Hy dra ghyt aen Godt op de eere ende de glorie
vanden slagh/ ende sluyt sy selben voor eeuwigh
op in een engh klapstek/ die de heele wereld niet
huius naem verbulde. Soo wintmen teghen sy
selben eenen laurier-kraans/ die inder eeuwigheyt
niet fal verslissen. Ex Hesia.

Den H. ELESBAAN Belijder. 27. Octob.

Hemelschen by-stande inden oorlogh.
Wat ghebetendt zy mijnen Heer ende mijnen
Godt / die mijne handt leert tot den strijde / ende
mijn bingheren tot den oorlogh. Psal. 147.
Wilt hoor de Leiders der Christene Princeit.)

xxviii. October.

Doe Heiliche Maria Cleophas was moeder
vande HH. Simon ende Iudas onse L. Vrouwe
was de mochte van alle bepde Iacobus den Min-
deren was huncleden Broeder.

Maer het scheppen der Apostelen is Simon ge-
reist naer Egypten ende Iudas Thadæus is ghe-
trocken naer Mesopotamien en hebbeude ieder
een sijn Provincie bekeert/ soo zijn saemien in
Persien vergadert daerse voorspoedelick oock de
stadtaert han't H. Cruys en Geloof geplant hebbic.

Maer Iudas had lauck te vooren ghelycke by-
den Koningh van Edessa (dat is dien die Christu
vriendelijck met bryben ghenooidighit hadde) ende
hem bereert op eenen doech het Conterfeitsel oft
af-heeldinghe van Christus, het welck qualijck
was ghekommen in het salerte daer den Koningh
slecht lagh/ oft is op staende voet ghenezen.

Tot dankbaerheyt dede den Koningh ander
tbeeldt met goude letteren schrijven: Hy en
wordt niet bedroghen in sijn hope, die op Godt
stelt sijn hope.

Wese Apostelen quamten ten lesten in een ver-
maerde stadt gheheten Suamiz. Sy leyden den
H. Simon inden Tempel vande Sonne ende Iu-
dam inden Tempel vande Maen: maer qualick
begosten sy te bidden / oft de Esgoden bielen in-
stucken / ende de duypels vloghen ten Tempel
uyt met groot ghebruyng ende tierens.

De Heydene en Barbaren/ om dit te kric-
ken/hebben hun alle bepde ghebaughen/ende een
vomus des doodts daer oer ontghesproken: den
H. Iudas is doos-steken / den H. Simon is over-
midden gesaeght geworden. Soo tracteert Godt
sijn Neven. Die veel lieve en berdragen/die hout
Godt hoor sijn vrienden ende maghen. Ex Fasit.

De HH. SIMON ende JUDAS Apostelen.
28.Octob.

Kortheyd: der tijdelijcker vreught.

Wetgeuefheit volgt naer de blijdschap/ ende
niemandt en kan hier hebben sijn genuchten met
de wereldt/ enbe daer naer regnieren met Christo.
S.Gregor.

Wie booz die be wereldt te seet aen haughen.

XXIX. October.

Als den Narcissus een schoon bloem inde hoven/ soo is den H. Narcissus noch eene schoon-
ver plant inde H. Kercke, den welcken inden Bis-
choppelsticken staet de stadt van Jerusalen met
grootre heught heeft ghenoten.

Maer dat te beklaghen is/ upt soo lieffelijcke
bloem heeft doch eene spinnekop van ijdingheydt
haer tenijn kommen supghen.

Want dyp Godt-vergheten menschen hebben
den H. Narcissus vant grode stukken gaan be-
schuldighen/ ende op datmense gheloof soude ghe-
ven/ soo swoer den eersten: Soo't niet Waer en
is, dat my het vyer verlinde. Den tweeden: Dat
my Godt slae met een sieckte. Den derden: Ich
wil terstondt blindt worden.

Al en riepen sy niet luyde/ den Hemel heeftse
wel ghehoert: Want den eenen verbrandede in
sijn huys. Den tweeden sloegh in eene teeringhe.
Den derden/ sime deset t'ree plaghen/ heeft sijn
ooghen upt-ghekreten.

Hier op is den H. Narcissus upt de woestijne/
daer hy in ghevlucht was/ weder-ghekeert/ ende
hy is niet alle eechedighe van sijn ondersaeteu-
omsaughen. Soo datmen wel viagh segghen:

Al is de loghentaal seer snel,

De Waeheydt achterhaeltse wel.

Op beranderde eens op Maesch-about water
in olie/ om de lampe te doen branden. Ten leste
is hy in eenen hooghen ouderdom ghescheden/
want hy al houdert ende sessien jaeren ghelyef-
hadde. Godt gawe/ o Ziel/ dat wy inden Hof
baunde H. Kercke waeren / oft een selie van sup-
berheydt/ oft een roose van liefde / oft een bio-
lettelen van dochtmoedigheydt/ oft een blaerken
van patientie ende verduldigheydt. Ex Fafir.

Den H. NARCISSUS Bischof. 29. Octob.

Verschooninge vande fautea sijns even-
maesten.

Wie zijt ghp die soo lasterlyck minet broeders
souliden berhaelt? wilt liever sijn fael-greven he-
cken/ ente u enghen hooshepor beschuldighen,
d. Lauer. luff.

Bid danz die he achterklay perci schouten.

xxx. October.

Hier siet ghy eenen Vader/ die Vader is ghe-
woest van twelf Sonen Martelaren/ onder
den President ende Enza Fortunatus, die ghe-
tuckigher was in syzen harc als in sijn werken.

Desen Vader dan/ ghenaemt Marcellus, was
Capiteyn onder het Legioen van Trajanus, den
welcken siende darmen op den Gheboort-dagij
vanden Kepser maelyden hiel/ ende offeranden
dede/heest hy wegherigh gheballen de Asgoden
weroock te branden : jae hy heest sijn zweerde
wegh ghevozen/ met sijn krighs-gordel/ seg-
ghende / dat hy voortaen niemandts vendel en
wilde volghen/ als dat van Jesus Christus, daer
het eerlijcker was een simpel Soldaet / als el-
ders eenen Veldt-oversten te wesen.

Dit hymoedigh spreken/ ende het verwerpen
van sijn wapenen wierdt ten ergsten op-gheno-
men van Fortunatus : hier over wierdt hy be-
straert voor verschede Dyer-scharen/ ende alle
de Lechters quamen daer in over een / datse in
Marcello een exempel moesten stellen: maer Mar-
cellus hiel voor sijn wensch tghene sy hem ach-
deden tot straffe/ noch hy en hadde tot gheen art
der epnde sijn zweerde van sijn sijde ghevozen/
als om dat hy hun zweerde dooz sijn hals sou-
de krighen.

Eerst nochtans den flagh deden gheven/ watert
den H. Marcellus anderwerf onderbaeght op sijn
boornmen ende staubastighedt : maet hy stont
bast als een rotse.

Hier naer vergoat hy sijn edel bloedt / dat hy
wenschre met dat van sijn twelf Sonen ghe-
menght te worden / om aan hun bloedt dooz sijn
bloedt te gheven moedt. Woorden verwecken,
maer d' exemplen trecken. Ex Suria.

Des H. MARCELLUS Martelaer.
30. Octob.

Christelijken strijdt.

Getien Soldaat Christi en moet niet twischen
handen koninghlycken wegh. Ende die naer de
hermelijcke saecken trachten/ en moeten de eisde-
sche niet achten. S. Leo.

Maakt hoop u Officieren van 's koninghs leger.

xxxii. October.

A ls de moeder met den H. Wolfgangus bez
brucht was/ docht haer datse een sterre soude
baeren; ende in haer ghevoelen en is sy niet be-
droghen/ want sy eenen Soon voorts ghebracht
heest/ van wie heel Beieren is verlicht geworde.

Desen h. Mati wierdt banden H. Udalricus
Priester ghelycht; daer naer dooz her toe-do en
banden liepser Otto, is hy tot Wisschop van Ge-
ghensborgh verkozen.

Tis onghelooftlyck wat al bruchten dat hy
dede in dese Landen/ onder alle soorten van men-
schen/ maer besonderlyck onder de Maeghden/
welcker leben hy t' eenemaal stierde tot den
Gadts-dienst/ eenighedt/ ende supvere manne-
ren/ sonder welcke de Maeghden geen Margy-
den en moghen ghenoemt worden.

Hoe heere dat hy was van eesuchtigheidt/
heest ghebleken als hy uit allen sijnen staet ghes-
vlucht is naer de wildernisse/ daer hy een herten-
kenn ghebouwt heeft/ dat op den dagh van heden
noch vermaert is dooz mitrakelen.

Maer niet en is soo ghedenckweerdigh/ als
dat hy den Vorst van Beieren Hencicum op-
gheuechte heeft in alle Christelijcke seden/ ende
aen den selven/ soo in sijn leven/ als naer sijn
doodt/ het sterfryck voorsepde heest/ ghelyck
het uaderhandt oock ghebruyde.

Want soo Henricus aen sijn graf badt/ soo sagh
hy op de muer staen dese twee woorden: Post sex.
Naer ses. Den Vorst liet sich voorsstaen/ eerst/ dat
hy naer ses ureu/ dan/ naer ses daghen/ oft ses
weken/ oft miel naer ses maenden: maer ten le-
sten wierdt hy liepser naer ses jaeren.

O Leser/ sterft eer ghy sterft/ op dat ghy niet
en sterft als ghy salt sterben! Ex Fassis.

Den H. WOLFGANGUS Bischof.
31. Octob.

Ghedachtenisse van sterven.

De ure van scheenden behoorden ons alijdt
voor ooghen te staen. Ende tot dien einde waer-
schouwt ons den Heere: Waeckt, ghy en weet
rijdt noch ure. S. Gregor.
Wijt voor die niet eene haestighe headt woy-
den overhalien.

Tafel der Heylighen inde maendt
O C T O B E R.

- Den Salighen Franciscus Borgias Belijder. 1. Oct.
S. Leodegarius Bischoop ende Mart. 2. Octob.
S. Joannes Chuzubita Bischoop, 3. Octob.
S. Franciscus Belijder, 4. Octob.
S. Therese Maghet, 5. Octob.
S. Bruno Belijder, 6. Octob.
Onse L. Vrouw van Victoria. 7. Octob.
S. Simeon, 8. Octob.
S. Dionysius Martelaer, 9. Octob.
S. Gereon met sijne Mede-gesellen MM. 10. Oct.
S. Gommarus Belijder, 11. Octob.
S. Maximilianus Bischoop ende Mart. 12. Octob.
S. Colmannus Mart. 13. Octob.
S. Fortunatus Bischoop, 14. Octob.
S. Hedwigis Hertoghinne, 15. Octob.
S. Gallus Abt, 16. Octob.
S. Andreas Martelaer, 17. Octob.
S. Lucas Euangelist, 18. Octob.
S. Varus Mart. 19. Octob.
S Irene Maghet ende Mart. 20. Octob.
S. Hilarion Abt, 21. Octob.
S. Ursula met haere Mede-ghesellinnen, Maegh-
den ende Martel. Ibid.
S. Joannes Bonus Belijder, 22. Octob.
S. Severinus Boëtius Mart. 23. Octob.
S. Joannes Angelus Belijder, 24. Octob.
SS. Crispinus ende Crispinianus MM. 25. Octob.
SS. Chrysanthus ende Daria Martel. Ibid.
S. Fulco Bischoop, 26. Octob.
S. Elesbaan Belijder, 27. Octob.
SS. Simon ende Judas Apostelen, 28. Octob.
S. Narcissus Bischoop, 29. Octob.
S. Marcelus Mart. 30. Octob.
S. Wolfgangus Bischoop, 31. Octob.

NOVEMBER.

Hoogtijdt van ALDER-HEYLIGHEN. 1. November.

Godts-dienst tot de Heylighen.

Lact ons de Heylighen eer en die indet Heel
mel triumpheren/het gheselschav der Ghelychen
ghenoten/ende Godts aenschijn met vreugdy aen
schouwen. & Laar. Inst.

Wilt hoorz de strijdende Kercke.

I. November.

Gelyckmen den boeck van Homerus heeft
gaumen sluyten in een ocker-ust / soet siet
ghem voort uit dit kleyn vrountje allen Goets lieve
Heylighen oock begrepen.

Gorsaech van het in-stellen van desen Peest-
daghs was om datter heel Heylighen waeren die
gheenem besindern dagh en hadden / dieuen dan
eenen alghemeynen moest in-stellen.

Ten anderden oock / om dat van onse onacht-
saemheit door het heel jare in het eerst der Hey-
lighen op desen daghs souwen verbeteren.

Ten derden / om alle soorten van menschen
eenen spieghel vass te stellen / om het traegh ghe-
moet toe het lyden te verwoeken / ende als zelen
spoor-nagh te gheven: want ghelyck den H. Au-
gustinus seght: De solemniteyten der Martelae-
ren zijn vermaeninghen tot de martelien.

Wie mandt en magh sijn verschouwinghe by-
hanghen / ende segghen: Ick en kan niet lyden/
ick ben edel ende groot; want hy binot hier Mo-
uninghen ende Princen. Soch oock: Ick ben jonge
ende eer; want hier herthouwen haer de swack-
ste ende delicaertke Maeghdekenys met palim-
tacken inde hantel. Soch oock: Ick hebhe te
gevoete heletselen ; want hier zindet die den last
van heel Republiquen / ende Stevscrifcken op
hunne schouderen droeghen.

W staet dan toe/ o Ziel / te creden inde bact-
stappen bin dese Heylighen , op dat ghy oock
berlygh mocht / ende het ghetal der Heylighen
meucht vermeerderen.

Draeght u dan kloeck/ o Ziel / leert u kreuf-
kens veroudelijck draghen inde lijdende Kercke,
op dat ghy ghekoont meucht worden inde ver-
blijdende Kercke. Ex Fatis.

De Ghedachtenisse van alle Gheloovighe
ZIELEN. 2. Novemb.

Pijnen des Vagheyyets.

O beminde Broeders, konst gho hier niet
een klyp koste verdragen hoe sulc ghe dact
nare kommen mihi staen die grondeloose pijnen
o, benaventura.

Wist houz de zielen het overledene Drienden

II. November.

MEn seght ghemeynlyck / o Ziel / daer de
blijdschap in hays is, daer stiet de droefheyd
voor de deur: ende soo gheschiedt het oock inde
W. Kercke/ daermen ghisteren songhen blijden
Gaudemus, ende van daegh is't den dzevenen Re-
quiem, die wop hoozen.

Van daegh dan houdt de W. Kercke de ghe-
dachtenisse van Alle gelooviche Zielen, om dooz
de alghemeene ghebeden Godt te versoenen/ende
haer upc het Daghebter te verlossen/daerse ghe-
suyert worden. Och hoe schoon moet het zyn
dat eeuwigh sal blincken!

Ende die hier ijden / dat zyn onse naeste
vrienden/dat zyn Vader ende Moeder/ Suster
ende Broeder/de welcke/ ghelyck den H. Augu-
stinus seght: *Expectant nos, ut juveniar per nos.*

Sy verlanghen naer ons,

Om verlost te zijn door ons.

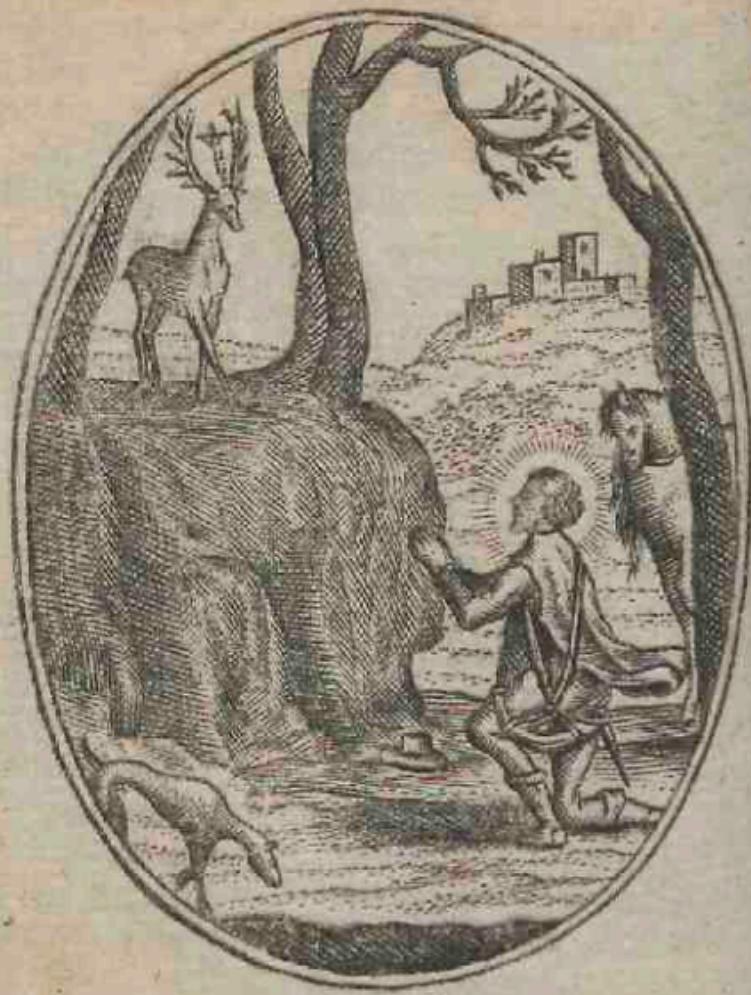
Wae droevigh en waert ghy niet/als sy laghen
op han doodt-hebede? wat medelyden en hadt ghy
niet in humne pijsen? wat traenien en stortede
ghy niet in humne begrafenisse? Is dit dan al-
kenael vergheten? Eplas! als sy zyn upc d'oo-
ghen/ soo zynse oock upc der herten.

En laet ons niet zyn van die ondauckbaere/
maer laet se ons alle daghen behulpsaem wesen/
dooz ghebeyen/ almoechten/ vaste/ maer hoven
al door het W. Sacrificie ende Offerande hande
Misse.

Maect dat haeren Enghel-Bewaerder haer
alle dagen kan bootschappen eenigh goedt merck
dat ghy doet tot haerder verlossinghe/ende gaen-
de over 't Kerck-hof/ seght:

Wilt, o Godt, de Zielen gheven,

Volle rust in 't eeuwigh leven!

Den H. HUBERTUS Bisshop. 3. Nov.

Ydelheyde van eere ende glorie.

Wat dat is van d'eere ende glorie van de
Werelot/ dat salmen sien als de werelot licht
schen. Wat dat is van haer macht/ dat salmen
sien in't strof ende stijck der aerde. S. Lant. Inf.
Widt haerne edele Baghers.

III. November.

Komt hier o edele lief-hebbers van de jacht/
ende fier inden Heilighen Hubertus uwen
Patroon / hoe dat de Jaghers somtijds selver
worden ghevanghen.

Sinan Vader was Bertrandus Hertogh van
Aquitain / die Frankrijck verliet / ende quam
in dese Landen om de wreethed van Ebroinus
te ontvluchten.

Als den H. Hubertus eens ter jacht reedt on-
treint de stadt Tongheren / heeft hy ontmoet een
herr / dat een Crucifix hadde tusschen de tacken
van sijn hoozens. Waer dooz hy oock vanden
Hepdondom bekeert wierde.

Den H. Lambertus heeft hem ghedoopt / waer
naer hy sy-selven tot alle godevruchtigheyt ende
denghden heeft begheven / ende is in het Bisdom
van Lupck den Maersaet vanden H. Lambertus,
die vermoordt wierde / gherwozen.

Ende ghelyckerwijs dat hy eerstigh gheweest
was in het wildt te verbolghen / soo was hy nu
vlytigh om de kalde menschen te baanghen. Tot
dien ende voort-reysde hy dichtwils sijn Bisdom /
predickende ende leerende de onverende den baegh
van saligheyt.

Godt vererde hem met veel mirakelen / ghe-
lyc als hy de Maese dede swullen / op dat de
schepen souden kunnen vaeren : hy herdreef de
duubelen / hy bluschte de brandt met het teeken
des H. Crux. Iae op den daal van heden ghe-
nesen aen sijn graf die vande rasende honden sijn
ghebeten.

Hier wenschte ich o Jaghers / dat ghelyc
het hert doort naer de fontepuen / dat soo onse her-
ren maecten naer de wateren des reuwighen
lebens ! Ex Rosv.

Den H. CAROLUS BORROMÆUS Card.
4. Novemb.

Ieber der Zielen.

Och oft wyl overpen den hoe aeng henaem an
Gode is den ieber der Zielen/ ick mer dat wyl
al souven my wen. Siet ick behier, ende seyndt
my. S. Carol. Borromaeus.

Bide nuw de Waerdige, enne die last der zielen
hebben.

IV. November.

Het moghen wop niet reden twifelen oft den
H. Borromaeus meer het purper verciert heeft
oft het purper Borromaeum.

Want hy was vnt een dooluchtigh ende mach-
tigh gheslacht ghebozen / ende behalven al d' t-
goede baude fortwyn / besat hy noch de schatten
van deugden ende van gracie.

Zijnde Cardinael / onderwees hy de huyssle-
den / ende hoorde de kiechten van de hedelaeren /
diende de siecken inde Gasthuysen. Men plach
van hem te segghen : Ambrosius fortè doctior, sed
non sanctior. Ambrosius magh gheleerdet, maer
niet heyligher wesen.

Terwijl hy sijn ghebedt dede / wierdt er een ka-
rabijn op hem ghefaest / ende naer dat den schet-
gheheven waag / bleef hy in sijn ghebedt volhee-
digh / iae en heeft naer den naem van desen
doade-slagher wullen weten , ons leerende datter
gheen schoender bizaech en is/ als gheen bzaech
te nemen.

Maer wat sal ick segghen van syne liefde/ als
heel Milaenen met het liper hande pest was ont-
steken ! Ach hebbie daer sainctijds in deser hoe-
ghen af-gheschreven :

O Borromeo edel bloet ;
Doorluchtigh huys ! ô groot ghemoet !

U deirt d'ellende van Milaenen !

Ghy laet u Hof, en u ghemack,

Ghy kruypt hier in een strooyer dack,

En daer in stinckende kabaeuen.

Op ordeneerde datmen het beeldt van de Heil-
iche Maghet Maria haken de Kerck-deuren
soude stekken / op dat my ghenade souden versoe-
ken dooz haer / die de herinhertigheyt draeght
tusschen haere ermen. Ex Fastis.

De HH. GALATION ende EPISTE ME Martel, 5. Novemb.

Suyretheydt.

Saligh is hy die voor Christo bewaert den
gesloten hof van suverheyt / want in sal in
het hemels barket sitten by de Maghet Maria
Koningshume van alle Maeghden. S. Laur. Ins.

Bidi voor de seindzachtigheyt vande ghe-
trouwende,

v. November.

Daer en is gheen bloem daer den Hemel soo
grooten behaghen in heeft/ als inde Lelie van
Sypverhepdt/ besonderlyck die inden hof vanden
houwelijcken staet woerdt ghebonden.

Met dese waeren verciert de H. Galation
ende Episteme tot Emesen in Phenicien ghebo-
ren / die tot den houwelijcken staet Maeghden
zyn ghekommen/ ende Maeghden zyn ghebleven.

Als doen ter tijdt dat Obersten Secundus inde
stad Emesen / met alle barbarische wrechtheyd
hee waerachtigh Gheloof socht uyt te roeuen /
soo is't alte mael gheblucht/wotghenomen eenen
Honostius Monich/ die bleef standtbaestigh/ ende
siende den Tyran onder v'voighen/ versterckte
hy de flauwe Christenen/ om alles met kloek-
moedigheyt/ dat hun soude overkomen/ te om-
heissen.

Op jaeren daer naer heeft den keper Decius
den H. Galation ende de H. Episteme doen han-
ghen/ inden kercker hoorn sinijten / met selle roe-
den gheslaghen/ handen ende voeten inden ker-
ker doen af-kappen. Weet ghy wel waer door
dat sy in dese tormenten verkloecht wierden?
Galation sagh op Episteme , ende Episteme op
Galation. ende alle heyde naer den Hemel.

Den Tyran dede hem de tonghe uyt-trecken/
op darse Godt niet en souden kouwen loben:maer
sy spraecken met hume ghedachten / als het hun
belet waerd te doen met woorden.

Daer alle dese tormenten hebben dese twee
ghetrouwde op eenen dagh den hals aen het
sweerd / ende hume zielen aen den Hemel ghe-
geben / wenscheide dat wy soo goede naec-
volghers waeren / als sy voor-gaangheys ghe-
weest hebben. Ex Fafis.

Den H. ANDREAS FUNDANUS Bisschop.
6 Novemb.

Voorsichtigheyt in bekeringhen.

Een betrouwelijc met op u voorgaende sunberv
Hevor: w mit gjo en zjar mit heyligher als Da-
vid, noch stercker als Sampson, noch wijster als
Salo non. S. Hieronymus.

Bidt voorz die verwickelen sien/ ende gheen pe-
wickelen en schouwelen.

vi. November.

Men seght ghemeenlycck :

De eer

Is teer.

Tae eerbaere menschen sijn als Kruydtjen en
toeri my niet : isp willen van gheen onghelysche
persoonen gheraectt worden.

Had dit den **H.** Andreas Fundanus diep in het
herte gheschreven ghehad / hy soude hem ghe-
wacht gehadte hebben van met sijn hande uyt-
lichtverdigheyt syn dienst-maeght op den
rugghe te raccken.

Waer over den boosen Gheest / die'r hem toe
bekoopt hadde / wel tresselijck inde vergaderin-
ghe der duypelen hy nachten is ghepresen. Zoo
groot achten onse wanden oock kleynne sonden/
die den wegh tot onkupsheydt souden kommen
baenen.

So ras als dit aen den **H.** Fundanus is ghe-
maerschouwt / ende dat van kleynne boucken ee-
nen grooten brande kan ontstaen / heeft hy son-
der bertoef alle vrouwe-persoonen uyt sijn hups-
ende signen dienst doen vertrekken / ende heeft dese
kleynne sonden niet heel traenen gaen beweuen/
te meer om dat hy tot dien dagh toe in alle
deughden ende eerbaerheyt een volmaectt leben
ghelepydt hadde.

Hier han een-ieghelycck sy-selben spieghelen/
ende leeren hoe dat allen occasien ende ghele-
ghentheden van te kommen sondighen moeten ghe-
schouwt woorden ; want ghelyck den **H.** Franci-
scus sende / kan den duypel van ons een hancken
keighen / hy salder wel een dicke touwe af we-
ten te maekken.

Bedwinght dan u sunnen,

Eers' uverwinnen.

Ex Fafis.

Den H. ENGELBERTUS Bischoop ende
Martelaer. 7 Novemb.

Verghissenisse sijnder vyanden.

Het is de uite wraecke h. t onghelyck te ver-
gheven ende allen beleeftheyd aen scha vyanden
te bewisen. injurien v. vraghen / ende die mit
duvelsels van ghenade te besproeven. S. Lant.
Lestin

W. dt vosz die hummen vyandt een quaet heit
vraghen.

VII. November.

Van de wiegh af tot sijn doodt-kist toe / dat
is/ban't beghysel sijns lebens tot het epude
sijns lebens heeft den H. Enghelbertus sp-selven
als eenen Enghel ghedraghen.

Soo dat het niet te verwonderen en is dat hy
tot het Bisdom van Teulen om sijne verdien-
sten is ghekosen.

Wit weerdigh ampt heeft hy met allen liever
ende bescherminghe der Kieckelycker Vrijheydt
sao kloekmoedelick voor-ghestaen / dat hy lie-
ver hadde/ darmen sijn leven/ als 't recht vande
scheestelijcke goederen soude te kost doen.

Ghelyck 't oock ghebeurde / alstaten hem om
die redenen alleen wzeedelijck op sijn repse heeft
doen vermaorden niet xlv. doodelijcke wan-
den ; ende dat wierdt hem aen-ghedaen van sijn
enghen maeghschap : soo dat het bloede oock
voorter tydt moest wijcken voor het goede.

Hoorl mi een saecke dienende tot leeringhe
vande wareck-suchtighe. Als hy door hrieben
van desen moordt ghebaerschouwt was / heeft
hy die in't byer ghesmeten / op dat den doodt-
slagher onbekent soude blijven. Een werck
woorwaer datter meer saluen verwonderen/ als
naer-holghen.

Eer hy van sijn wonden stierf / hadt hy niet
de woordien Christi : Vader verghever hun. want
sy en weten niet wat sy doen.

Als hy stierf/ sagh eenen Eremiit een tweede
Maen aan den Hemel/vaer een swerde by kont/
ot reecken dat de Martelaeren den Hemel gaen
verlichten.

Woorwaer Onnooselheydt ende Verduldig-
heydt die saluen blincken inde eeuwigheyt.
Ex Fafis.

De HH. Vier Ghekroonde Martel. 8. Nov.

Loon naer arbeydt

Kart ons mi/ o b/ minde Broeders vjomeleit
sterliuen op dat wop eens mogen aufsaug'ien en
ghemietra de kroon van glorie ende van salig
hendt. S. August.

Wijt voog die de HH. Reliquien eerst en
vercietet.

VIII. November.

EN tijde banden Kepser Diocletianus waeren tot Roomen vitt Broeders/ Severus, Savtinus, Carpophorus, ende Victorinus, die ende Christenen ende Heilighen waeren/ende gheerne voor Christo wilden sterven.

Hier over doet den Tyran dese vier Broeders vanghen/ ende voor den Algodt Esculapius henghen/ hem bewelende dien te aenbidden/ oft wel datse bezeede tozinenen/ ende de doodt hadden te verwachten.

Maer dese gonghen den spot houden/ soo wel met de dreyghementen banden Tyran/ als met het beeldt van Esculapius, seggheide/ dat desen Godt van hout was/ende gheen maerdere kracht als ander hout en hadde.

Hier over warden sy ontkleedt/ ende niet verloopde kolven de leden in stukken gheslaghen/ soo datse in dese pshau hunnen salighen gheest hebborn ghegheven.

Wat meer is/ den Tyran behal datmen dese vier Heiliche Lichaemten midden op de merckt souwe sleppen/ om aldaer bande honden ghegheten te worden. Maer die stonden daer om niet als hongheriche gieren/ maer als trouwe Beschudders, ende thoonden datse hadden de heestheydt bande menschen/ als de meuschen hadden de kreethedydt bande houden.

We Christenen dan hebben hun begraben op den Labicansen wegh/ ende den Paus Melchias behal/ datmense onder den tyrel bande Vier Gekroonde soude vperen.

Hier / o Ziel / op't evnde vanben wegij kam Lijden, staet de kroon van Verblinden. Ais wel een schoon bloem/ maet die midden tuschen de doozens is groepende. Ex Rosu.

VIII. November.

Hier moet ich de konstighen Beeldt-snyders
Hooch hinnen Patroon voor ooghen stellen /
ende 't sat den H. Castorius wesen / die besich is
met een konstigh beeldt te sijn den.

Op hadde voor Mede-ghesellen de HH. Clau-
dius, Nicostratus, Symphorianus, ende Simpli-
cius : de welcke altermael in huue konste soo
vohnaectt waeren / dat een-ieder van hun den
eersten prys verdienede.

Den Steyler had hun aen-bevolen een werck
daer heel vremde ghevierden in-quamen / ende
daer in't midden van al eenen Asgodt moest ghes-
neden worden. De ghevierden sneeden sy mee-
sterlyck / maer den Asgodt wegherden sy te
maecken / om niemandt gheen oorsacke van af-
goderhe te gheven.

Sy deden al andere als heben daeghs veel
Beeldt-snyders (die riecken) doen; want dese en-
houder niet vande Beelden te eeran / ende so
maeckense nochtans die d'andere sullen eeran.

Als nu den Steyler Diocletianus hun voorste-
men hadde verstaen / heest hyse sorcken te won-
nen: maer sy waeren alsoo onbeweghelyck / als
de beelden diese uyt den herden marmer steen
ghekapt hadde.

Hier dooz is gheschiedt / dat hyse in loode
kisten ghehoont te legghen / ende inde riviere de-
de werpen. Welcke loode kisten hun voor speel-
jachthens dienden / om de haef van saligheyt in
te loopen.

Leert hier / o Ziel / eenen Beeldt-snyder
worden / ende dooz-werck u soo / dat in u den
ieker der Apostelen / de verduldighedt der
Apostelaerten / ende de supberheyt der Maeghs
den ghesien worden. Ex Faſili.

Den H. CASTORIUS Martelaer, 3.Nov.

Vergankelijckheydt det tijdelijcker seecken.

Wat ka ider inde w'reldt doch eeuwigh zijn/
Aengheden de mensch selver niet en han eeuw
burgh duren. S.Ambros.

Bidt voorz die de stercken niet weelden ver-
eieren.

18. November.

Van dit dierbaer Bloedt, dat ghy uit het Crux siet bloeden / zyn de Kercken vanden Oosten, ende Westen veelachtigh gheworcken/ende hebben t'ghelyck't oock was/voor eenen alders weerdighesten thesoer aenghenomen.

De Historie daer van is dese. Inde stadt Beirpus/ niet verre van Cyrus ende Spdon/ had eenen Christenen sijn hups verhuert aan eenen Joden/ ende had in het verhupsen een seer beweghelyck Crucifix (datmen scheidde van Nicodemus self ghesneden te sijn) vergheten mede te nemen.

Hier op zyn vergadert de boose Joden / ende hebben / als eerst hds sijn voorvaderen / het Beeldt Christi met roeden/ ende gheesselen/ ende ketenen gaen byzken/ ende quetsen/ jaec met stucckende flupman bespoghen / ende gal tot labemisse aen-gheboden/ ende mer lasteringhen / die noch bitterder waeren/schandelyck blijven staen wpt-laccheit.

Ende op dat dit spel soude volmaectt sijn / hebben sy het Lichaem niet lancien dooz-steken/ ende siet / terstoont heeft het Crucifix overvloedigh bloedt ghegeven.

Sy raeckten Christum , ende Christus raeckten hem , want door dit onverwacht Bloedt verbaest zynde/ hebbende het waerachtigh Gheloof aenghenomen.

Dooz welcke bekeeringhe gheschiede / datter doen onder 't Cruys so veel Longini stonden/ alsser te vooren Joden ghestaen haddeit.

Sij siet ghy/ o Ziel/ met den H. Carpus , dat Christus bereydt is noch sijn Bloedt voor ons te vergieten. Voorwaer naer de diepre onser sonden is de overbloedingheydt synder liefde. Ex Fafis.

Ghedaechtenisse van het Cruys CHRISTI, 9. Novemb.

Boosheydt der sonden.

Als ghy uwe ghenuchte niet in onghetoor-
lofde lusten / dan staet ghy grove naigheten doez
Christi handen ende voeten. S. Petrus Dams.
Bidt voor de bekeeringhe der sondaerent.

x. November.

D^ESE Maghet die ghy siet lesen / was kloek
van verstaundt / ende wel erbaeren / alhoewel
de fortyn / oft / om beter te segghen / Godts
schickinghe haere gheleert hept niet en heest hen
haar wille maecken.

W^It was dan den loop van Thoestista Leben.
Sy was een eerbaere Maghet / ende op-geboedt
onder de Maerghden / ende is oock Maeght ghe-
bleven / niet teghensende sp van de rooberg van
Arabien wierdt ghebaughen / die niet anders in
sin en hadden als haer oft van hacc eere oft le-
ven te berooben.

Wat doet Thoestista ? sy weet ghelegheit hept
te winnen / enbe blucht bp nachten / ende ghe-
raeckt in onbekende wilderessen / daerse de wilde
beesten veel beleefder bondt als te wozen ve
menschen.

Hier had sy gheleest tot vijs-en-dertigh saeren /
ende niet alleen en was sy haer wesen ende
school hept quijt / maer selver haer kleederen
waeren verror / soo datse haer ten lessien met bla-
deren moest bedecken / die doen nochtans alsoo
rich was van deughden / als sy arm was van
huen ende van mullen.

Ten lessien is hier eenen Jaeger ghekommen /
die haer sijn opperste kleedt toe-wierp / ende de
H. Communie besorghde : den welcken daer naer
haer een handt voor Reliquien af-ghesneden.

Ende willende daer mede 't scheep af-steken /
is door de Goddelijcke handt weder-houden.

W^It vertellende / zindet veel ghekommen om
haer H. Lichaem te lieu / maer en is niet ghe-
vonden; want Maerghden worden van d' Engels
begraben. Ex Fafis.

De H. THEOCTISTA Magdal. 16 Nov.

Voo sichtigheydt by on ghelycke personen.
Inden strijd van verlept / dient de blucht
aeighenomen / souc ghe de victorie bekomen.
8. August.

Bid voor die in gevecht zyn van verlept te
worden.

xi. November.

DE S^H. Martinus liet hem voortstaen/ dat hi
met eenen halven mantel eenen halven bede-
laet ghekleedt hadde: maer 'snachtes daer naer
sagh hy wel dat hy het ghebenedijde Lichaem
Christi gheheel ghedeckt hadde. Soo berre stree-
ken oock kleynie aelmoessen.

Desen H. Martinus was ghebooren in Hunga-
rijen: sijnen Vader was eenen Hevdenischen Co-
lonel/die Martinum gheerne in sijn Compagnie/
ende in sijn Gheloof ghehouden soude hebbeit.
Maer desen Tonghelingh wiste hoe verre dat
eenen Vader magh ghebieden/ enbe hoe naer dat
eenen Bone moet ghelooftaem.

Hy wenst dan naer Franckreich/ ende komt by
den H. Hilarius Bischof van Poictiers/ die hem
tot de kleynie Ordens vervoerde; want om
Diaken te worden/ en was Martinus noch niet te
beweghen.

Maer ghelyck de schaduwne volght de bluchi-
tighe/ soa loopt de eere oock naer de oordinaas-
dighe/ ghelyck t in Marino heeft ghebleken/ die
naderhand tot Bischof van Tours is verko-
sen/ in welcken staet hy vpt-gheschenen heeft in
verduldighypot/ soberheydt/ ghebedt/ gheesunghe
der siecken/ vpt-maeninghe der duyvelen.

Den Stepfer Maximus ende de Stepferme-
hielen haec voort ghelyckigh/ datse sijne teghelyc-
woordigheyt ende godtbeschrijfhe redenen moch-
ten houren. Soo groot was hy by de andere/die
soo kleyn was in sijn ooghen.

Antidoodre-beerde waeren 'asschen daer hy op
lach/ wanneer oock eenen Engelschen sangh ghe-
hoort wieerde/ om de bekeringhen der duyvelen
te verdooven. Gact het soo niet het groen hout/
hae sal't niet het dorre dan af-loopen? Ex Fasis.

Den H MARTINIS Bisshop. 11 Nov.

Vrucht der aelmoeste,

Wij en sal t're iet q riken dat i hebben / die
(dooyt) ij t're in hertigheyt) maect dat de aen
meue gheen quade daghen en hebben. S. Auguust.
Wijc hooch die de maecte kleeden.

xii. November.

Hier komt de groote stadt van Ceulen ons
Hooz ooghen stellen den H. Cunibertum Bis-
chop / die de deughden schier met het sogh uit-
van haesem van sijn godebuzchrighe Broeder/
Regina ghenaeamt heeft ghesoghen.

Ons Vader stelde hem in het Hof van den Bo-
migh Dagobertus , die hem hooz sijnen Bone-
aen-nam / het welck Cunibertus waerdigh was/
soo om sijn aenghename seden als om sijn schoon
aenghesicht ende wesen.

Maer Gode thoonde dooz een licht / dat op
hem verscheen / dat hy hem tot den gheestelischen
staet hadde verlossen / waer in hy naderhandt tot
het Bisdom van Ceulen wierdt aenghenoemen.

Tis ongheloodelick met wat eenen ieder hy
sijn Onderstaeten de Wet des Heeren leerde / wat
moerte hy niet en dede om de boose manieren
upt te roeven / ende om het saet van een Christen-
lyck leven in ieders herte te planten. Soo sozgh-
bulvigh zijn altydt de goede ende oprechte Her-
ders.

Staeude aan den Mitaer quamer een knitte
dypbe op sijn hoofst sitzen rusten / maer dooz de
ghemeinte verstandt sijn onvooselhepdt enbe-
heidighepdt van leven.

Hy stierf met een groot ghevoelen van de Bos-
gherijc / die hem seer bemunde. Welcke liefde hy
in sijn leven / ende naer sijn doodt dooz welhaedel-
heeft vergolden / gheleich hy oock den brandt blu-
strede in S. Peeters Kercke. Hy stierf ontrent het
jaer ons Heeren 690. naer dat hy 40. jaeren sijn
Bisdom bedient hadde.

Wij menschen bickwile om te sterken en voocht
vanwe Heylighen / maer wij souden dan oock
moerten leuen als de Heylighen. Ex Fafis.

Den H. CUNIBERTUS Bischof. 11. Nov.

Onderwijsinghe der Ghermeyne.
Die veel menschen onderwijsen. inden wegh
van rechtbeveldighedt / die sullen als sterren
bliecken under ewigheyt. Daniel 12.
Want booz die 't Woordt Gods verkondigen.

XIII. November.

Het siet ghy wel een teere ende jonghe Ma-
gher / niet naeme Maxelendis; maer die nor-
tans vroom ende mannelick is om haer heyligh
woornemen uyt te noeren.

Als andere dochterkens haers ghelyck / al niet
de poppen speelden / dan verliet ende verfoerde
Maxelendis al wat de ooghen oft de herten van
eenen mensch kan verleyden / segghende dat alle
rijcke schepseken niet als poppe-goedt en waren.

Sy beloafde aan Godt / noch ionck zynde/ een
hughe supverheyd / ende dat niet solcken trouw
ende vastighedt / datse lieber haer leben als den
Maeghdom soude verliesen.

Ghelyck 't ghebeurde / als sy van Hartinus
een edel rijk Tonghman ten houweliick ver-
socht wierde: maer 'snachte / verkloeckt dooz
haeren H. Engel / heeft sy de blucht gheromen/
ende haer selven verborghen.

Mare / o onghetrouwte Dienst-maerten / die
haer niet een stuk gheldes latten om-hoopen!
ghelyck de H. Maxelen is dooz de haete aen Har-
tuinus is vervaeden.

'Tis waer / sy is ghehanghen / maer niet her-
wonne: Hartinus karise doen sterben / mast
niet doen trouwen: haessen Tyran sal hy zyn/
haeren Almoech sal hy nopt worden. Supver-
geot en breeft gheen wrecheydt.

Sijn liefde dan in haer veranderende / heeft
sy by de lelie van supverheyd de roose van mar-
telie verkeeghen.

Hartinus verloos sijn ghesicht / ontte tho-
uen dat de Liefde blindt ende wreet is. Hoe
blindt zynse dan die dese blintheyd noch niet en
kennen: ende haer hert ende liefde niet en stellen
op Godt / die alle liefde is weerdigh! *Ex Fassit.*

De H. MAXELENDIS Maghet ende Martel-
laeresse. 13 Novemb.

Verduldigheyde.

Woe iemandt stercker is om te verdraeghen
anghelech' hoe dat hi hoagher ghelycht sal wogen
ben in Godes Leunighelich.

Wist nooz die zyn op-loopende van suuen.

XIV. November.

Wat hebt ghy al tresselijcke Herders ghehad / o edele stadt van Utrecht ! eer ghy verlept wierdt haide Huerlinghen ?

Onder dese was den meerdinghen Bisschop Albericus , die in Engelandt in goede seden ende leeringhen op-ghehoert / in het Stift is ghekommen / om dat met woorden te leeren / ende niet exemplelen te verwecken.

Daor het eerst is hy tot Canonick verkosen / in welcken staet soo hy utscheen in godtvuchtigheyt / stichtbaerheyt / ende iehor / soo is hy ten leslen tot den Bisschoppelijcken Maister verkosen : maer hoe de trappen van eere hooger waeren / die hy beklim / hoe dat hy leegher daerde in sijn ewghen kennisse / sy-selven ontmoedigheytende / die sulck eenen verheben throon soude besitten.

Den ontmoedighen / o Ziel / is ghelyck de tacken haide fruct-boonten ; hoesse meer sijn ghedaen / hoesse meer nederwaerts hangheit.

Als hy dan tot Bisschop was verkosen / soo heeft hy eerstelijck ghemaect over sijn kudde / die voedende met salighe vermaeninghen / ende goddelijke sermoonen ; wel wetende dat de Herders sijn om de schaepen / ende niet de schaepen om de Herders .

Hy sondt den Diaken Ludgerus naer Westfalen / om aldaer het Catholijck Gheloof voorts te planten / ende de nieuwe Christenen te versterken / die naderehandt oock in Drielandt trok om de Afgoderijc upt te roepen.

Albericus vol denghden ende daghen stierf int jaer 794. O Dreecht ! staet eens op ulte wegen / enbe siet waer laughs datse eerhtds gonghen / die recht ten Hemel gonghen. Ex Rasvv.

Den H. ALBERICUS Bischoop. 14 Nov.

Ootmoediche Simpelheyde.

Wel simpelen ende ootmoedigne gaen inde hemel, maar gheen op-gheblaser door sijn gheleerhendt sal tot het hem. Is Abontmael in gelasten worden. S. Laur. Iust.

Ziet vooghe bekeringe der heitteren.

xv. November.

DE M. Samonas, Gyrias, ende Abibus hebben
met hem bloedt hervierd de stadt van Edessa.
Men verhaelt van han heel mirakelen : dat
sal nu naer een te vzeden hauden / ende d'andere
veert sul staighen eeran.

In die stadt van Edessa woonde een deughe-
delike alstroone ghenaemt Sophia. Dese had
een dochter naet naeme Euphemia, die alsoo veel
upschauk in schaemelicheyt / als de moeder in
godesvruchticheyt.

Daer lagh doen tot tijdt in garnisoen eenen
soldaet/ die door de gracie van Euphemia ghe-
vangelijcghen / haes ten houweliick versachie met her-
lost van die met allen hulp / by-staande / dienst
ende liefde te tracteep.

Die hu goren eenen dieren edte swerten in
het graf van dese dyn H. Maerelaeren / han
tot gheringhen newende van sijn hooch-ghemete
belasten.

Hier op trouwde hy haer / ende sy rysen sa-
men naer Italien/ daer Euphemia haer wel be-
droghen bondt / siende dat haerten man noch een
andere vrouwe hadde.

Euphemia haert hier eenen sene / maer di-
trogt niet hertijf vergheven / ende so woorde han
de vrienden lebendigh in een graf ghescreken.

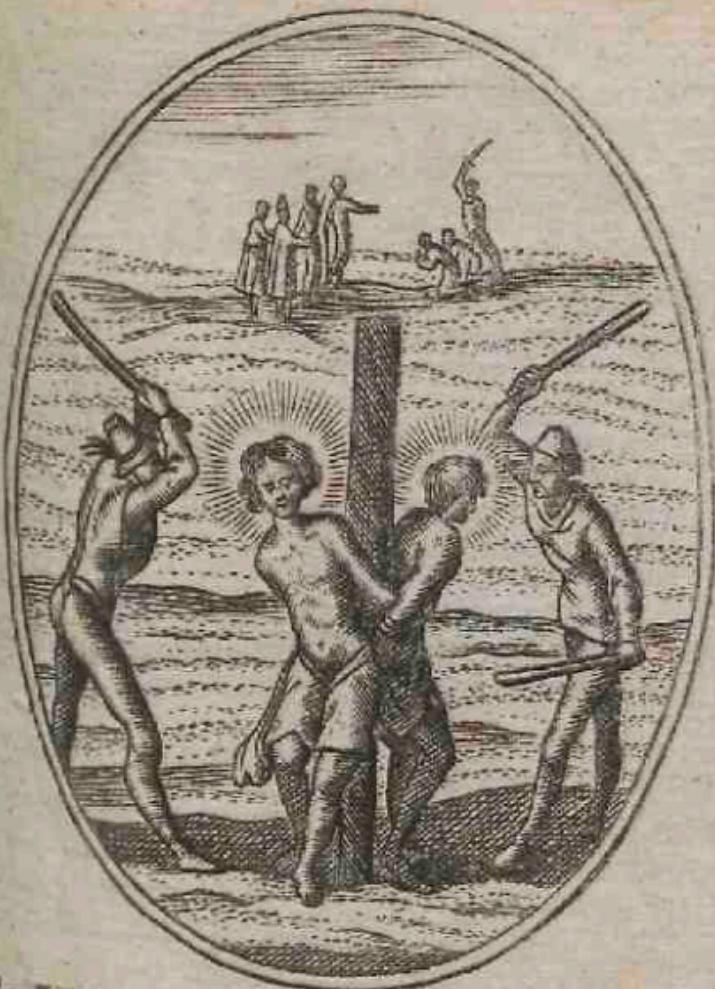
Soe wel herft de liefde vleughels / tot een
teeken datse onghestadigh is in haere belosten.

Doen riep de H. Euphemia dese dyn Maer-
elaeren aya/ als die borch waeren ghebleven / die
haar noch wonderlijck verlost / ende mit Da-
verlandt ghevoert hebben.

Oit ende meer andree doet my segghen :

Noy: soo goeden houweliick,

'Ten had al iet berouweliick.

De HH. SAMONAS, GURIAS, ende
ABIBUS Martelaeren. 15. Nov.

Vriendtschap van Iesus.

Wat kan u de voerelot gheven buppen Iesus?
Wat Iesus te zjin is een Mariaas / ende sonder
Iesus te zjin is een helle. Thom à Kempie.
Wilt vooz dien h. jaæm Iesus vlaþje mea
wilt

Den H. EDMUNDUS Aerts. Bissc. r6. Nov.

Vaste Blijdschap.

Wilt ghy nimmermeer droef zyn? Leeft wel;
een goet leben ghemet altydt blijdschap / maer
een boose conscientie en is nopt sonder droefheyt.
S. Bernardus.

Wijdt voor de Tonckhepdt die inde scholen ont-
derwiesen worden.

xvi. December.

En h. Paulus Gregorius Magnus seyde / dat
die van Engeland tot Engelen waeren / en da-
nider waer hepte den H. Edmundus heese gheleest
als eenen Engel op de aerde.

Hoe sough dat hy was / nochtans was hy heel
voorsichtigh in te schouwen de ghene die de
Tonckhepde tot het quaet beclesden / enhe over-
selichs was hy eenen meerderen lief-hebber van
de vnoosele eenigheid / als van het sozghelycde
Gheselschap / dat hem kost hideren.

In dese eekighedte is hy hem ghekommen eenen
seer schoonen Jonghelingh / die hem groetende /
seyde / dat hy altydt aan sijn syde was / 't zy dat
hy inde scyole leerde / 't zy dat hy iet anders de-
bet ende als den H. Edmundus hem wel besagh /
vondt hy op sijn vooz-hoost den Naem Iesus
gheschreven / die hem belastede dat hy in alle pe-
tyckelen desen H. Naem soude aentroopen.

Was den H. Edmundus Iesum tot vriendt hadde /
dede hy sijn beste om Mariam te hebben tot vrien-
dinne / ende heeft tot dien eynde eenen goudens
kink doen maecken / die hy met alle eerbiedinghe
aan den vinger van een veeldt bande H. Ma-
ghet heeft ghesteken.

Sedert dien tydt heeft hy een haer doek eeu-
wighe sunberhepde op-ghedraghen / soo dat den
H. Edmundus doen op de aerde t'eenemael een
hemels lebe lepde. Indesen staet wiert hy Hert-
Bisschop van Cantebergeren : ende hoe schoon
desen Mijter blonck / noch glinsterden meer syne
devlyche beughden.

Woor sijn doodt kustede hy dichtwils de HH.
Wonden Christi . ende herhaelende den soeten
Naem Iesus, heeft hy sijn gheest gegeven. Och
oft hy soo met den Heer inden Heer ontsliepen !

Den H. GREGORIUS THAUMATUR.
GIES Bisschop. 17 Nov.

Bekoringhe.

Daer en is gheen scherder trecken dat wij den
Bijbel vertrouwen hebben als te sien dat hy niet
wilt houdt van ons te bevechten. S. Clemaci.

Zelot hoorz die beseten zijn handen deugdel.

XVII. November.

Dit blaenke hale soó kleyn om alle de deugheden ende mercken vanden H. Gregorius te beschijden / dat het schter een mirakel soude wesen alle syne mirakelen hier te stellen.

Desen H. Thaumaturgus , dat is soó veel te segghen als Mirakel-doender , is ghebooren tot Neocesareaen op de swarte zee.

Woe heyligh dat hy was / nochtans en heeft hy eene schandelycke beschuldighe van een oockerslycke vrouwe niet kunnen ontgaen : maer als hy tot loon van haere lasteringhe beseten wierde / doen heeft hy haer verlast banden dupbel / ende sy selben hant die groote ende balsehe beschuldighe.

Als hy Wisschop was gekosen / heeft hem de H. Maghet Maria , ende den H. Iohannes konnen leeren / eenen weerdighen Discipel van soó weerdighen Maesters . Ende midts hy maeght was / battebe hy terstont de lesse die hem dese twee maeghden leerden.

Doortzijnen ghebedt versette hy een groote steenrotse : als de Alabiere Lucas overvloed / heeft hy op den oever synen stock ghesletken / die het water als eenen dijk wederhiel / ende hy bestelde op staende voet groen loof en blaederen te draeghen.

Ende stadt Comana stelde hy voor Wisschop Alexandrum eenen Cool-dragher / die booywaer de borghers herten wel waist te ontsteken.

Als hy stierf / liet hy tot Neocesareaen maer seuen ongeloofighen / die daer te bogen maer seuen gheloovighen had gebonden.

Hy scheerde uyt dese werelt vol deughden / en mirakelen / sae hy was self het meeste mirakel.

Ex Fafie.

De HH. ROMANUS en BARTULA Matel telaeren, 18. Novemb.

Standvasticheydt van een Christen Mensch.
Eenen Christen mensch moet zijn ghelyck oer
ten bierkantighen steen / die althyt recht haet ;
noch de pynen / noch den teghenwoer en moeten
hem kunnen scheef en hellende werpen. S. Aug.
Widt voort die brauchelbaerigh ydij vnde heilige
Engelen.

XVIII. November.

Hier komt de wzeerheydt weberom sryden
tegen be stantbastichydt / maer eenen sterk
vader in den heylighen Wiaken Romanus , ende
het kleen kindt Barula den grooten Tyran Dio-
cletianus heeft verwonnen

Oysake van dese verholghinghe was / dat
den Tyran veder een tot de tempels der Asgoden
dete komel/ ende de ketcken der Christenen de-
de ter-sluyten / waer over soo Diocletianus met
vinnighe ende bierighe woorden daer den H . Ro-
manus ghescreft wierde / heeft hy Romanum
veroordeelt om lebendigh verbzandt te woz-
den.

Romanus siende datse soo lanck beyden met
het hout te ontsteken/ riep selver waerse niet het
over bleven.

Hier over wort hy inden kercker ghesmeten/
de tonghe wort hem up de kelen gesneden om hem
de kloekmoedicheydt in het spreken af te leeren.
Ae sp hebben hem ten lesten aen eenen staect
ghebonden/ ende gheworcht : maer wat baet het
den Tyran / dat hy den H . Romanum de tonghe
heeft up-gesneden / ende de strote toe-ghebon-
den/ om hem als eenen stommen mensch te doen
sterben ? weet hy niet dat het bloede oock heeft
ijn stemme ?

Met hem heeft oock ghelyden den Tongher
Barula , den welcken in de tormenten waeter
vraeghende om sijn dorst te verslaeu / is bar-
lun moeder verispt / segghende : dat het nu gee-
nen tydt en was van dranck te eysschen als den
hemel naer sun bloede herwachte.

Soo kindes was Barula van iaceren/soo man-
gelick van deughden ! Eenen spieghel voor u / o
Zonckhent om Godt van soncr te dienē. Ex Fag.

De Kerck-wijdinghe vande HH.Apostelen
PETRVS ende PAULVS 18.Nov.

Besorcken der Kercken.

Met te gien in een gewijde Kerck/verkrigte
Den mansch vergiffenis van sine daghlycke
sonden. Ghet ek David segt: Heere ghy hebt
uwe aerde ghewijdt, en vergheven de boosheyt
van u volck. S. Thomas.

Sint voordie dagelycchr Godts-dienst hoopte

XVIII. November.

Hier siet ghy voor u staen den H. Silvester heueffens den H. Constantinus Kepser/die men den houtveet besigh ist om het begijnsel te gheven den een nieuwe Kercke ter ere van de H. Apostelen Petrus ende Paulus.

Desen Kepser was melacte / ende soo alle de medichnen tot ghenesinghe sijnder sieckte bruchtelos waren / is hem den raest ghegheven om selven in een badt vol bloedt van jonghe kinderkens te haeden.

Snachts te vozen eer hptot dien eynde sou veel onnoosel schaepkens den hals dede af-steken / sijn aen hem verschenen de H. Apostelen Petrus ende Paulus , hem waerschouwende dat hy sulck een moort niet en soude ghedooghen/ maer dat hy den H. Silvester soude doen op-soeken / ende hem laten doopen / ende dat hy alsdan / al was hy soo leeftick met laserie overgoten / sijn volle ghesonthedt soude gzeneten.

Den H. Silvester wort ghesocht ende ghebonden / den Kepser wiert ghedoopt ende ghenesen ; den welcken upp danckbaerheyt niet alleen en heeft aen de Christenen toe-ghestaen / darselvercken souden bouwen/ maer af-legghende sijn Erroure ende Schepter / heeft selber de eerste tweif maenden aerde op sijn schouderen ghedraghen / ende heeft alsoo alder-eerst den eersten bouw sijn begijnsel ghegeven.

Dat is dien godbruchtighen Soon van die godbruchtighe Moeder Helena, Heden dan bieren op de Wijdinghe van dese eerste Kercke baerde Princen der Apostelen. Laet ons inde kercken aendachtig zyn / sae in ons hert een kleynkercken bouwen / daer op Godt daghelyckrinden gheest aenbidden. Ex Rosu.

Den H. PATROCLVS Belijder. 19. Nov.

Booshevd. der werelde.

¶ Sondaers ! keert eens tot u hert / en de he
mericht eens hoe dat de beloofsten vande werelde
bedzieghelyck zyn / en haere blepdinghen berijn ;
en haere gheruchten doodelijcke dyancken. S.
Laur. Iustus.

Widt hooz die de Overledene tot het graef bege
ghefeschappet.

XIX. November.

De ghy hier ter aerde siet bestellen / en naer
het graf draeghen / dat is den H. Patroclus
die van sovvel te schuldigher zijn te prijsen / als
hy neerstigher gheweest is om niet sijn gheleert-
heypdt de andere te eer en.

Hy had eenen Broeder met naemte Antonius,
den welcken ionck vnde ter schoolen bestelt wier-
de ; maer Patroclus moest de schapen gaen hoe-
den / waer dooz gheschiet is dat Antonius Patro-
clu[m] verstaedede / een teeken dat hy vnde scho-
len de lesse baude broederlycke liefde niet wel ge-
leert en hadde.

Patroclus dese verstaethypt niet komende
verstaeghen / heeft de schapen en herten daer ge-
laeten / ende heeft hem oock tot de herten be-
ghaben / ende hy thoonde op korten tydt dat hy
meer verstanders als hy / maer oock ruider gro-
sighypt als Antonius hadde.

Soo siert en somtijds dat een berachtinghe/
ghelyck den windt de blamme vermeerdert / den
Sheest en het verstaundt sal verwecken.

Patroclus dan heeft hem gegeben om de ionck-
heit te onderwijsen / sijn school-gest dat hy voog-
schen verheypdt begheerde was de glorie Gods /
ende datse Godt niet humie sonden niet en sou-
den vergrammen / soo dat hyse sarmen onderwees
in gheleert heypdt / ende Godtvuchtigheypdt.

Middelerticht bereerde hem Godt niet mira-
kelen. Iae sijnen heylighen Enghel vondt hem
eens op een hooghe Colomne de heele wereldt/
dat is / alle haere hoosheypdt / hooverdije / on-
kupsheypdt / bedroghe / en eergierichypt. Aen sijn
graf hebben veel blinden sijn ghesicht ghekregen.
Och of hy onse oogen oock verlichtede / om de
hoose wereldt niet te kennen. Ex Fafn.

Den H. EDMUNDUS Koninck en Ma-
telaeer 20. November.

Weerdicheydt vanden Rechtveerdicheydt.
Wicken gelooftighen die sy selven en de deughe-
den moet te regeren / is eenen Koninck / en die
voert oeflogh teghen eenen anderen Coninck / dat
is teghen den duynel. S. Excherius.

Wijt voor de etnicheydt der Christene Peinzen.

xx. November.

Het gheck van Engelandt vercieerden het
hoest vanden H. Edmundum met de goudc
laçoone / maer den hemel met den laurier van
martelie.

Wesen H. Coninck triert bevochten / en een
deel overwoonen van Ingat Coninck van Den-
marken / den welcken tot buyt van sijn victorie
de helse van sijn tresoozen erschte / niet d'enghe-
menten van die gheheel te rooken / soo hy de
helse weegherde.

Maer den H. Edmundus gaf voort antwoort
dat hy niet ghewent en was aan de straetschen-
ders , en moordenaers ghelyc te gheven , dat hy
noch eerst sijn stael soude proeven eer hy een
sijn gout soude comen ; voorders dat hy dan on-
der den buyt oock Godts vraeck , en den blixem
soude vinden , ende datter noyt soo groten Co-
nink en was , of hy en had boven hem noch ec-
nen hoogerden Koninck die hy moest vrezen.

Voort dese vrymoedichepdt is Ingat teenemael
in graanschap ontsteken / ende heeft Edmundum
in sijn handen gekregen / die hy niet alle wrech-
tepdt heeft doen binden / ende niet gheeffelen
verscheuren.

Ja heest hem als eenen H. Sebastianum tot
een doel-hait aen eenen boom ghebouden / en ges-
hoden te doos-schieten / ende naederhandt doen
onthoofden. Wie sou gelooven dat d' eene Ma-
jesteit een ander Leyliche en ghesalvde Majes-
tiept soó soude tracteren ?

Eenen wolf bewaerde het H. Lichaem naer
dat het van Ingat dien bloedt-dorstighen wolf
was wech ghesmeten. Hier soó ontnam hy hem
een sterfelycke Croon / om een onsterfelycker
te doen wijnien. Ex Fafis.

Onse L. Vrouwe Presentatie. 21. November.

Godvruchticheydt tot Maria.

Miken moet de H. Maria heiminnen ende vereert
als eenen Tempel vande Godtheyt / als een
Valler's vande H. Verduldicheydt, als het een
Stuck van Gods handen. & Bonaventura.

Bide voort die zijn inde Hodaliteit van onse
L. Vrouwe.

XXI. November.

Tot dit verstoogh / ende dese gheschiedenisse
noodighe ick allen te ouerse / ende allen be-
kenderen vande gaantsche wereldt.

Hiet een teer Maeghydeken van byg Haeren/
de vrucht van het Doortsche Landt / de genuch-
te van Vader ende Moeder / de hove van het
gheslacht / den eenighen troost voor hume oude-
dagen / die vlieght upc den schoot van haer Moer-
der / ende upc de ermen van haeren Vader / enbe-
sneit de trappen op om haer inden tempel aen
Godt almachtigh voor eene eeuwighe offeraide
op te gaen dzaeghen.

Wat seggh ick : inden Tempel i die een Tem-
pelten is / ende weerdighet als den grooten en-
de kostelticken Tempel.

De HH. Joachim ende Anna die bit sien staen
obergoten met traenten van blijdschap / en ach-
ten het voor de grootste baunte soor humme lieftte
Dochter te verliesen.

Wat seggen hier op de Ouders van desen tijt?
Och sp zyn alsoou verre vande manieren van
Joachim ende Anna , alsse zyn vande tyden van
Joachim ende Anna !

Weest hem Godt verleent eenen soon die ver-
steknigh is / een dochter die schoon is / dese moe-
ten wereldts zyn / en inde wereldt blijben / dat
oud een schand zyn soose dese Godt op-offer-
den / schoon sy daer toe gheneghenthepdt hebben
ende van Godt zyn gheroepen.

Maer wat scheel en kreupel is / dat sal goet
ghenoech voor Godt in een Klooster wesen / en-
de wat gheschitter ? Diese upc-kippen voor hun
ghenuchten / worden de naghels van humme doot-
kisten . Spieghelt u dan in Joachim en Anna , en
besnoept voortgaen vnde sonne liefde . Ex Fastis .

De H. CECILIA Maghet ende Martelac.
tessse. 22. Novemb.

Suyverheydt.

En zit niet beschaeft te verlaten de placefen
haer uwe eerbaerheydt verthekel loopt ; want die
het meest vluchcen/die zyn die het meest winnen,
S. August.

Want voog die Godt in temicheydt dienen.

xxii. November.

W^e sal myn geben / ô H. Cecilia dat ick uwen
lof magh singen met sulcken holmaecktheyt
als ghp Godts lof hebt ghesanghen.

Roomen sagh uw seer edele gheboorte / den
hemel sagh u beplegh leben / die oock tot bewae-
renisse van uwre supverhept / ende van u maeg-
delijck lichaem eenen Engel heeft af-ghesolden/
dat is te segghen / den eenen Enghel bewaerde
den anderen Enghel.

Anderen Toffrouwien gaen met den spiegel aen
haere zyde / maer ghp helit daer den H. Euani-
geli-boeck hanghen / niet om uwre schoonhept
(daer u Godt rychelijck mede begaest hadde)
maer het wesen uwer ziele daet in af te spie-
ghelen.

Och hoe soet gonck uwre stem onder het ghe-
lyct van de oighelen als ghp songht : Laet mijn
hert onbevleckt zijn ta uwre rechtveerdich-ma-
kinghen ! En siet niet alleen u hert / maer u ziel
en u lichaem / oock als ghp nu ten houtmeyck
waert gegheven aen den edelen Valerianus , syn
onbevleckt ghebleven .

Jae uwren Bypdegom hebt ghp dooz Godts
ghenade ghebrocht tot het doopsel / tot de rep-
nichept / jae tot de martelie : ghp thoonde hier
dooz uwre oprechte liefde / die niet en vermint het
lichaem dat sterfelyck is / maer de ziel die eeu-
wigh sal leven .

W^e hoe schoon was die kroon die u den Engel
bracht up den hemel ? ghevlochten van roosen
van martelie en sterckhept met de lelien van
supverhept .

H. Lichaem liert noch heel gebonden ijt
jaer 1599. wat wonder dat nopt bederselijckheyt
in hem had / en most oock niet bederven . Ex Fass.

De H. CLEMENS Paus en Mart. 23. Nov.

Onghestadicheydt des Levens.

Op drijven alteinael op een zee en baeren; ons
se lichamen zyn de schepen / ende onse zielen zyn
de stier-maumen die ons naer de haven teggen. S.
Cleysoß.

Wilt hooz die sijn bedroncken.

XXIII. November.

Is voorwaer meer als reden / dat wy het
leben vanden H. Paus ende martelaer Cle-
mens beschrijven / aenghesien hu soo soorghul-
digh was dat de Levens der HH. Martelaren
souwen beschreuen worden.

Alles was in hem groot en los-weerdigh / 't sp
dat ghy sijn doozluchtigh gheslacht / 't sp dat ghy
sijn gheleertheit / 't sp dat ghy aensiet sijn deugh-
den ende heplicheydt.

Hij was eerst Discipel vanden H. Paulus,
naderhandt vanden H. Petrus, die hem oock booz
Maersaet in het Pausdom noemde / maer dooz
lyne over-groote ootmoedicheyt heeft hij sy self
ven in dat H. Antyt vande tweede plaeſte tot de
vierde verschoven.

Door de Christenen / die veroordeelt waeren
om metael te graeven / heeft hij een nieuwē foun-
tein doen spruijghen om hunnen uyttersten dooz
te kommen laeven.

Den Obersten Mamertinus siende de menichre
die hy bekeerde / heeft hem met eenen ancker
aen den hals in de zee doen werpen; maer den H.
Clemens dertiende desen ancker voor een zepl / om
in de haven van glorie en zalighedt te baren.

En dat wonder boven wonder is / dooz de ge-
beden der Christenen / weeck de zee dyp inhen
wegh / soo dat se kosten gaen / om hunnen Her-
der te eeren / daerse pet kerckwyjs van marmer
vonden.

En hy / o ziel / die noch blotten op de baren
van dese wereldt / wanneer sullen hy onsen an-
her ende hope / op den vasten grondt van 't Wa-
verlandt lacten vallet? Eylaes, de aerde blijft
aerde soecken op d'aerde, en aerde en wil van
aerde niet scheyden. Ex Fafis.

xxiv. November.

Al moet het leijck der hemelen gewelt liggen/
Anochtans sien wop dat het van veel maegly-
den woxt in-glythomen.

Onder dese won den laurier-tack oock de H.
Firmina dochter van Calphurnius Borghmeester
van Roomen / in aer sy bluchtede naer Antwerpen/
wel wetende dat in groote stede zyn groote aen-
vechtighen.

Maer haere suyverheydt liep oock verlyckel
in dese schuyt-plaets / want Olympius eenen O-
versten van dat landt / sou ende wou Firminam
trouwen Schoonheydt en suyverheydt zijn dick-
wils in ghevaer en ongherasticheydt.

En siet/soo ras als Olympius syn handt uae-
de H. Firmina up-tack / is sy verdwocht / en
doore gheworden ; maer als sy haer beloofde /
dat sy hem met sijn gheheelhups-ghesin / sterck
150. soude laeten doopen / is sy wederom ghe-
nesen : soo dat Godt het boornemē van goede
mercken al laagh te vozen loont hooz de wer-
ken.

Dat meer is ! desen Olympius ghedoopt zyn-
de / is soo hooz het gbeloof / als hooz de simpe-
leydt ghestorven ; En schoon offchande hooz-
waer die de H. Firmina hooz haere doodt ten he-
mel heeft ghesonden!

Doen heeft den Tyrant de H. Firminam oach
aen-gherast / ende die tweedelyck doen geesleent /
ende usnighen. En lesten oock met braibertie
sackels de heele borst doen verbanden / in welch
torment sy oock is ghestorven.

Ghelyckighe ziel in wiens hert nopt ander
ver als dat bande Liefde Godts, en vande mar-
gelie en is ghebonden ! Och of wop oock de saclie-
ye blammen gheboelden. Ex Fasstu.

De H. FIRMINA Maghee en Martelaresse.
24. November.

Lanckmoedicheydt.

Doet u nemant onghelyck! verdrageht het
venst dat u Godt wil proeven of ghy verduldich
sint als hy / of grannoedigh als den duvel. S.
Basilius.

Bidt voorz die verholginghe lijden om de
rechtfereerdechapdt.

xxv. November.

O Hemelsche Gheesten / o heiliche Engelen / met wat een blijde ghediensticheydt voert gy dit saeligh lichaem van de H. Catharina naer den bergh Sinai / om sos veel te naerder aen den heimel te wesen !

Het kindeken Iesus heest haer ecnen trouw-rinch aen den brijger ghesteken / sants dien tydt is sp jalours dooz sijn eer gheweest / ende 18. ja-ven oudt zynde / heest sy den Kepser Maximinum derren straffen over syne afgoderhe. Iver die vreest en is gheenen yver.

Den Kepser siende haere vrymoedicheydt / en het ghewelt haerder redenen / dede 50. van sijn alderwijsche Philosophen vergaederen om met de H. Catharina te reden-kabelen / en haer te overwinnen ; maer de H. Maghet sprack soo kloek / en soo boudich / datse alle vijftig niet allcen haer gheboelen / maer noch haer gheloof aen naegene / die altemael doo : hct vier huine martelie volbrocht hebben. Een saeck soo troostigh dooz Ca-tharina , als spijtigh dooz Maximinus !

Och hoe heeft den Kepser doen Catharinam gaen vlepen en streeken om tot de afgoderhe te verlepyden ! ende soo hy niet op-en-dede niet soete woordien / viel hyse aen met tweede slagen. Maer Catharina was soo kloeck in wercken / als sy gheweest was in woordien / dat meest is / sy bekeerde noch de Kepserinne met 200. Soldaten / die onthooft wierden. Het radt / daermen de H. Maghet op sou verscheuren / is dooz den blyem ghebroken.

Onthooft zynde / isser melck inde plaets van bloet upt den hals gelopen / soo dat eenen slachhaer en Maeghet / ende Martelaresse coonide.
Ex Fastis.

De H. CATHARINA Maeght ende Martelaresse 25. Novemb.

Weerdicheyt vanden Maeghdelycken staet.

Christus is maeght/sijn Moeder is maeght/
en so moet maeght zyn die hem voor Brundes
Ghotti sal hebben. S. Bern. in Euang. de 10. Vrg.

Bide voor de Christelijcke Philosophen die
de H. Catharinam eerren,

xxvi. November.

DE Liefde Godts, ende de Liefde van s̄nēn
even naesten hebben den heylighen Conrā-
dum op eenen hooghen trap van deughden verhe-
ven.

Sijt gheleert heydēt ende Godtvuchtigh leben
hebbēt den H. Vdalricum Bischof van Aus-
burgh bewoghen om op het haost van Conrā-
dus den myter van Constans te stellen / welck
Wischdom hy bedient heeft met strengicheyt over
sy selben / met soeticheyt over de andere.

It is ghebeurt / dat dese twee heylighēt Bis-
schoppen op eenen Sonderdaghy abont t' saemēn
aerēt / eude blijvende kouten met malkauderen
tot ohet middernacht / is daer eenen bode geko-
men / diese in het uprgaen een stuk van een hys-
pe hebben ghegeuen.

Desen upr-gaende sepde hy sp selben : Siet
eens , dat zijn Bischoppen , die de strengicheyt
soo beminnen , datse oock op Vrijdaeghen de ta-
sel met vleesch ghestoffeert hebben; en willende
dat aen de andere toonen / is het stuk vande hys-
pe in eenen visch verandert / waer dooz den bo-
ge verstelt soo stom als eenen visch wierde.

Godt had aen den H. Conrādus ghegeuen de
mache van dypbelen upr-te-werpen. Staende
eans aerdēn Altaer isser een spinne inden ghe-
myden kelck gheballen / die hy samien heeft inge-
droncken / gheensins vreesende voor het venijn
of de doodt / die het Leven mitteide.

Aen tafel sitteide / is hem de spin van selfs te
monde upr gheloopen. Och oft een jeder oock
soo het venijn van sijn verborghen souden quijc
wierde ! Maer hy breezen meer een koste doot
van 't lichaem / als een ewiglych sterben vande
zielē. Ex Fafio.

Den H. CONRADUS Bischof. 26 Nov.

Troost in Godt.

Ghe en salt u mi n'remeer droeghly ghe / ist
dat ghe wilt overpeesen dat Gott uwen Vader
is / Jezus Christus u den Soon / den H. Geest
uwen beschermer. S. Franciscus.

Wijt hoer die handen dypbil worden behoched-

xxvii. November.

En hante kostelijckste peerten die ons Indië
Heest gheschoucken / was den H. Josaphat,
een Connick Soon / die in sulcke weelden op-
gheboet wierde / dat hy nopt niet alleen gheen
ellende gheproeft en hadde / maer selver niet en-
twist wat dat was ellende.

Tis gebeurt dat den H. Barlaam den Gremijt
ten hove is gekomen / sich uyt-gedende voor een
nen Juwelier / die hem voor ooghen gestelt heeft
de kostelijckste bagghe vande werelt te weten/
het H. Ghehoofd.

Den Prins Josaphat heeft het aenbeert / ende
met eenen (siende in eenen siecken bevelaer de
miserien vande wereld) de wereldt begijnia-
te haeten / ende soeken te verlaeten.

Synen Heer Vader den Connick socht hem
van dit voor-nemen af te lepden dooy de genuch-
ten vande wereld ; maer als eenen Engel aen
den stantbastighen Prins toonde de pijnen des
hellen / ende de hemelsche glorie / doen veer-
soeyde hy alle wereldsche glorie / hy verliet
een kost-stondigh Lijck om een eeuwigh Lijck
te bouwen.

Hier op is hy met den H. Barlaam vertrocken
in de wildernisse / daerse in een speloncke en ou-
der de wilde bressen een leven geleert hebben als
twee Engelen.

Maer dat hy hier xxv. jarē in alle deugheden
gheleest hadde / is hy inden Heere ontslaven/ en-
de inde Connicklycke stadt / beneffens synen
meester begraben / bergheselschappende malcan-
seren in't leuen/in't graf / ende inden hemel. De-
sen Prins voorwaer hadde den Wijseman gheleest/
wie seght : Zenen Prins sal hebben Princelijcke
ghedachten. Ex Fafur.

De HH. BARLAAM en IOSAPHAT Be- lijders. 27. Nov.

Verdiensten van goede werken.

Hier / het licht der hemelen woxt u te koop
ghestelt. Hebt ghy geen ghelyc om daer mede te
koopen? Koopt het niet eenen fucht; ghy kout
het niet een stuk broodts verkuylghen. S. Chrys.
Wilt hooz die gelmoessen doen,

xxviii. November.

A^el waert ghy o^r h. Oda een Koninkx dochter van Schotlant / al waert ghy met een
wtenende schoonheydt begaest / nochtans zijn alle dese gratien niet weynigh verdupstert dooz
de blindtheyd ulver ooghen.

Wat soude uwen Heer Vader in dese gheleghentheyd doen / als aen den hemel u ghesicht
versoecken / midts datter gheene menscheu en leefden op de aerde die u kosten ghenesen.

En t' alle geluck was doen ter tydt vermaert in't landt van Lupck ende upt-schijnende in mitakelen den h. Lambertus , het woeck soo hetter oogen quam van uwen Vader heeft hy u niet eenen aensieuelycken staet derwaerts ghesonden/ op dat ghy daer mooght kryghen 't ghesicht uwel ooghen / die hy meer beminde als sijn eyghen ooghen.

Ghy zyt dan ghekomen tot het graf van den h. Lambertus , daer hebt ghy ghestort uwetirighe ghebeden / ende ulve lauve traenen / ende blindt ter aerden vallende/ zyt ghy siende op-gestaen / Godt lobende die u door de verdiensten vanden h. Bisschop hadde ghenesen.

Wie sal hier beschrijven de blijdschap van uwen Vader als hy u ghenesen heest ontsanghen ? Ende wie sijn droesherdt als hy u reprende naer het h. Lande heest verloren ?

Ten lesten zyt ghy gekomen in Brabant / ende zyt tot Rode doo^r Godts bestieringhe gaen woonen / daer ghy in supverheydt / ende heplijcende zyt ghestorben.

O graf is hy nacht met een klaet licht bestraelt ghevest tot een teecken dat u de menschen moesten eeran / aenghesien u den hemel soos hiel in weerdien. Ex Fassir.

De H. ODA Maghet. 28. Novemb.

Ootmoedicheydt.

De ootmoedicheydt maectt de menschen ghelyck aan de Enghelen/ ende de hooveerdichendt
maectt de Enghelen ghelyck aan de dubbels &
Ansga

25. ic haer die om 't gheloof heijmliche hale
Enghelen zyn.

xxix. November.

In het Jaer 240. wiert aen de stadt van Thoulouse voort eersten Bischoop ghegheten den H. Saturninus, doort wiens teghenwoordicheydt de beelden der Afgoden / (die te vozen doort den duvel veel toe-komende dinghen voorsepden) t'ene mael stom zyn ghebleven.

De Hepdeneu hier door ten hooghsten verwondert ende ghestoort / hebben verstaen dat den H. Saturninus hem den mond ghestopt hadde / waer over / soo sy waerck valde nemen/ hebbeuse den H. Bischoop daetelhick gebaughen genomen.

Sy hebben hem gheleydt naer hem Capitolum , ende soo sy weypgherigh biel d' Afgoden offerande te daen / hebben sy hem van boven betrappen ghestooten / dat hem de heffenen up het hooft bloghen / waer mede sy die goddelooze trappen van hummen tempel besproede.

Tis waer den val was schroomelijck / maer sijn stantbasticeydt bleef onghequetst / ende toonide datmen de lichamen welken van boven nedervorpen / maer de zielen en koumen niet gheue macht veroert wozden.

Als sy / oock naer sulcke wonden / saegen sijn volherdicheydt / soo hebben sy den stier / die daer tot d'offerande ghebracht was / aen sijn voeten ghespamien / ewe soo den H. Saturninum laucke de straten over de steenen en kassepen doen slepen / welck torment ende pijnen sy aensagh als een loop-baen om den palm-tack van victorie te winnen.

Sijn lichaem is vande Christenen begraven / ongherwijfelic sulle hem die bebloede trappen diuen tot verheffinghe. Want ghelyck den dagh volght naer de duysterheydt , soo komt de gloorie naer de verduldheydt. Ex Martyr.

Den H. SATURNINVS Bischoop en Martelaer 29. Novemb.

Verduldicheydt baert glorie.

Die ghe-cert wil zyn van Godt en van de Enghelen / moet veracht warden vande wereldt / en alle soorten van schijden en pijnen verduldicheyt herdrachten. S. Theod.

Wilt voort die waanhopen van saelicheyde.

xxx. November.

Die Iesum hemindt ghelyck Andreas, die sal het Cruys omhelsen ghelyck Andreas, wel soetende datmen daer af kan maecken eenen triumphanten waeghen tot de glorie.

Den H. Andreas is waerschijnelick getoest den eersten Discipel vanne schole Christi, na dat hy dooz Christi stem/den bisch-boot en de netten hadde verlaeten / soo dat hy ghevanghen wiert / als hy uyt was om te vanghen.

Naer het schepten der Apostelen is hy ghe-
reyst in Schypien / daer naer in Eppius / ten
lesten oock in Thracien en Achaien / over al
prekende het Cruys ende den ghekruysten Iesum.

Naer desen groaten aerbeyd heeft hy eenen
herden strijd uyt gheschaen met Aegeas eenen ghe-
sworen vyandt van het Cruys Christi.

Die hem oock inden kercker heeft doen smij-
ten / ende vreeselijck heeft doen gheesselen. Maer
hoe het lichaem meer ghekrenkt wiert dooz de
wonden / hoe dat de ziele stercker wierdt dooz
Godts ghenaede ende gracie.

Ten lesten wiert hy veroordeelt tot de doodt
des Cruys, het welck hy omhlest heeft met vlij-
tigher ernien als eenen koniick sijn Croon en-
de schepter soude kommen ontfanghen.

Weest ghegroet, seyde hy, o kostelijck Cruys!
die uwen luyster vande Leden van mijnen Heer
hebt ontfanghen! Ende met een groot licht om-
schenen wesende / heeft hy shuen gheest ghe-
ben.

Het machtigh Rijck van Spaignien voert dit
Cruys in sijn vendels/ende roent op Bourgoig-
nien. Ende Godt gaebe / o ziel / dat het Cruys
oock uwen standaert waer! Want daer de kruy-
cen hoozgaen/daer holghen de victozien. Ex Fass.

Den H. ANDREAS Apostel 30. Nov.

Liefde tot het Crux.

Ghelyckiche ziel die hacre glorie stelt in hec
Crups / en daer in triumphheert / soo verre dat
se bent gheen bekoringhen meer en kan vermoys
men doorden. S. Bern.

Want voor die huy Crupsten daghelyckx moes
men dragen.

xxx. November.

Op dat wyl aen de H. Maaghet Maria het heel
jaer kraussen van bloemen souden kunnen
slechten / niet / soo komen hier roosen vanden
laeten ontrent den kouden winter sprynten.

Doort van wt wat hof datse zijn gelezen. Den
H. Ioscio, die int jaer 1163. Religieus was tot
Sint Oudeer / was eenen groeten lief-hebber
vanden soeten Naem Maria, ende om desen te ee-
ren las hy daghelyck hys Psalmen van wiens
eerste letter desen H. naem Maria ghespeelt wier-
de.

In dese gadevrychticheyt was hy eben vol-
verdigh en peuerigh / ende het scheen / dat als
hy dese ghebeden spraek / dat hy dan eene heil-
schr soeticherdt ghenooot met sijn tonghe / ende
met sijn ooghen / ende met sijn ooren.

Hoe aenghenaem aen de H. Maaghet Maria
dese ghebedekeus waeren / is eerst naer sijn door
ghebleken / als wanmeer datter vijf schoon roo-
sen zyn komen groepen / een wpt sijn mond /
twee wpt sijn ooren / ende twee wpt sijn ooghen /
ende elck van die voerde een letter / die alle vijf
te samen den H. Naem Maria maecten. Doen
sagh een ieder / inaer besonderlyck de Bloemis-
teindat de Roosen de kroon spaiden / en de Koc-
huijnen der bloemen waeren.

Wier van dese roosen aen-gheraectt van den
Bisschop versleinsten op staende voet / ende zijn
met hem begraben / edeler stropsel en kostinen
hem niet gheven.

De vijsde groept noch op den dagh van heid-
ich gheloof dat het is om dat wpt daer van een
af-setsel souden neuten / om Mariam oock te lo-
ben / ende haten H. Naem allen daeghen te ee-
ren. Ex Fastis.

Den H. IOSCIO Belijder. 30. Novemb.

Godvruchticheydt tot Iesus en Maria.
Laet ons den Soon eeran inde Moeder / de
Moeder inde Soon / laetse ons alle bepde ges-
tronkelick dienen / op dat hooch de wereldt bega-
bonnen / de gracie gheueken / de glorie bekomen.

S. Lass. Inf.
Bist voort die van wein van Marias eeran.

Tafel der Heylighen inde maendt

N O V E M B E R.

- Hoogtijdt van Alder-Heylighen. 1. Novemb.
Gedachtenisse van alle gelooovighe Zielen. 2. Nov.
S. Hubertus Bisschop. 3. Nov.
S. Carolus Borromaeus Card. 4. Nov.
SS. Galation ende Episteme Martel. 5. Nov.
S. Andreas Fundanus Bisschop. 6. Nov.
S. Engelbertus Bisschop ende Mart. 7. Nov.
De HH. Vier Ghekroonde Martel. 8. Nov.
S. Castorius Mart. Ibid.
Gedachtenisse van het Cruys Christi. 9. Nov.
S. Theoctista Maghet. 10. Nov.
S. Martinus Bisschop. 11. Novenib.
S. Canibertus Bisschop. 12. Nov.
S. Maxelensis Maghet ende Mart. 13. Nov.
S. Albericus Bisschop. 14. Nov.
SS. Samonas, Gurias, ende Abibus MM. 15. Nov.
S. Edmundus Aertz-Bissch. 16. Nov.
S. Gregorius Thaumaturgus Bisschop. 17. Nov.
SS. Romanus ende Barula Martel. 18. Nov.
Kerck-wijdinghe vande HH. Petrus ende Paulus
Apostelen. Ibid.
S. Patroclus Belijder. 19. Nov.
S. Edmundus Koningh ende Mart. 20. Nov.
Onse L. Vrouwe Presentatie. 21. Nov.
S. Cecilia Maghet ende Mart. 22. Nov.
S. Clemens Paus ende Mart. 23. Nov.
S. Firmina Maghet ende Mart. 24. Nov.
S. Catharina Maghet ende Mart. 25. Nov.
S. Conrardus Bissch. 26. Nov.
SS. Barlaam ende Josaphat Belijders. 27. Nov.
S. Oda Maghet. 28. Nov.
S. Saturninus Bisschop ende Mart. 29. Nov.
S. Andreas Apostel. 30. Nov.
S. Ioscio Belijder. Ibid.

D E C E M B E R.

Den H. AGERICUS Bischoop. i. Decem.

Standvastiche dt.

Ik en 'vers geen oogenblikken bande moe-
schen : want al ist datje mo verooben van mijn
leven / so en sullen mi niet verooben haer mijne
koumensten. S. Ambroesius

Bids voorz de Donaellighen.

1. December.

Let ons de Winter-maent beginnen met den **V. Agericus**, om door hem in vreicheid en Godtevruchtighe Doffeninghen der deughden ontstecken te moeden.

Maer dat desen **V.** Man tot sijn sacren was gekomen / is hy berheven tot het Bischedom van Verdun / waer in hy als eenen sorghvuldighen Herder hevvert heeft de salicheyt sijnder schape.

Sijn eerste sorgh was de verballen tempeis op te horten en die te verlieren / op dat alsoo bei huns des Heeren sijnen verdiensten hooftee woude hebben / maer noch sorghvuldigher was hy om de herten ende zielen sijnder Onderdanen met alle godtevruchticheyt en deughden schoon te maerken / om dat die zyn de weerdigste Tempels daer Godt ut komt rusten.

Sijn huns / sijn handen / en sijn herre waren altyd open voor de arme ende behoeftighe menschen. Hoe menighen houherighen is daer niet sorgh uyt-gheromen? Hoe menighen naekten niet kleederen? Hoe menighen schaemelen niet goud ende silver? Agericus en scheen niet te leuen / als op dat de arme dooz hem souden leben / en hem docht dat hy rijk ghenoegh was / als hy's al weg hadde ghegheten.

Op andereinden vertrreeg hij regen voor de boven-gaert-stochten / en voor de vruchten des aarde. Hy wist dat den saever wel kost sacpen / maer van Godt quam het maezen; en dat van hoven daest soos reghen als seghen.

Ten lesten als hy niet alleen het landt / maer oock sijn ziel verblift hadde met vruchten / is hy gescheeden / ons den wegh haende niet alleen tot de deughden / maer oock naer den hemel / daer men kroont de deughden. Ex Surio.

Den H. ELIGIUS Bischoop. 1. December.

Verstervinghe.

Glyt sult segghen: 'T is een groote moepte
so selven te versterken. maersiet wat vergelding
ghe datter behoest moet / want den loou verfoet
bei aerheyde. *Augustinus.*

Bidt voor de ambacijts-lieden.

I. December.

Hoe groot dat den H. Eligius soude worden /
ende hoe hoogh dat hy soude vlieghen / heest
eenen aerent beteekent / die sijn moeder sagh in
een visioen / alſſe van hem bedzucht was.

Donck zindē wiert hy by een u silbermit bes-
teet / in welcke konſt hy al de andere overtreft
te / ſoo dat hy de gunſt van Clotarius heeft ge-
wommen / die hem gout ghegheten heeft om daer
eenen stoel af te ſmeeden / en den H. Eligius heef-
ter door ſyne verstandighe beſhendichepdt twee
af weten te maecken.

Maer / om den derden ſtoel voor ſijn eyghen
ſelven in den hemel te bereyden / ſoo heeft hy ſijn
ſiel gaen polijſteren en berichten mit tranen / pe-
nitentien / godtvuchtighe oeffeninghen / waer
in hy noch meesterlijcker als in het silber koste
wercken.

Bernachtende in ſijn ghebedt voor H. Eli-
gius / is hem eenen d. Engel verscheuen / die
hem te kennen gaf / dat ſijn ghebeden Godt aen-
ghenaem waeren / en heeft in te eenen het hooft
vanden H. Eligius mit eenen wel-vieckenden
douw overgoten / en dat tot vergheldinghe van
ſyne bittere / maer aengheuame traenen.

Ondercussichen gona den H. Eligius voort in
ſijn konſte / ende gaf den prijs vanden aecbepdt
voor almoedſen aan den armen / ende ghevainghe-
nen. Soo bat hy voortwaer wel den ghekoonden
halter mochte voeren.

Den Conduck Clotarius heeft hem ten leſten /
ſoo om ſyne gunſt / als om ſijn mirakelen den
Bifchoppelynchen Myter op het hooft doen
ſtellen. Leert hier vyt hoe dat permandt doo-
rverbeoldt ſijn eyghen kroon moet maecken / ende
vergulden. Ex Fastis.

Den H. XAVERIUS Apostel van Indien.
2. December.

Twe der zielen.

Het alder-goddelijcke van alle Goddelijke
sacken / is niet Goot mede-werken tot uckel-
ringhe der zielen. S Disneyf.

Bidt voor die in Indien ende Japonien de
Heiligen verheecen.

11. December.

Wijf ghegroet o klaere Son van Indien/
o groot Licht van Japonien! o biecighen
Apostel vanden Oosten!

Dese wereldt was u te kleen o H. Xaverij, en
de andere werelt en kost u oock niet versaden/soo
dat ghy alsoo onblusschelcken doest hadt van
Lijcken te bekeeren / als Alexander hadde van
Lijcken te verwinnen.

Oit Dier/ naest Godt/hadt ghy van Ignatius,
onder wiens belept ende ghchooyzaemheyt ghy
de wilde zee zyt over-gheseght om daer den stan-
daert van het H. Kruys te planten / ten einde
ghy eens den Heydedom onder d' ooghen/ en ou-
der de baeten moght kryghen.

Wat sal ich segghen van uw mirakelen? Van
dat ghy soo suppet zyt gheschorben / als ghy zyt
gebozen? Wat van uw gabe van profecije? Wat
vande daeden die ghy verwekt hebt? Wat van
de 100000 die ghy met uw handen ghedoapt
hebt? Soo dat ghy den Mozaen (daer ghy u
inden droom binuen Europa mede houdt verlae-
den) lustigh heft af-ghewaischen.

Hoe gheerne sout ghy die staele sloten van het
Olyck China ghebroken hebben? Maer den he-
mel verhoedt u / om u van boven eens
te toonen wat Lijcken / Landen / en Provincien
dat ghy dooz-reyst/ dat is/ bekeert hadt/ en ver-
licht mit de straelen van het Euangeli.

Inden aerbent siegt ghy: Amplius, amplius:
Al meer, al meer. Maer nu roeigt ghy in de
Saelicheydt: Satis est Domine. Daer ghemiet
ghy nu ve vruchten van uw aerbent / en wop
hier door duysent miraekelen de vruchten van
uw goetsomstichendt / dus zyt ghebenedijt inder
euwicheyt. Ex Fastis.

Den H. LUCIUS Martelaer. 3 Decemb.

Gheloof.

Ghelyck een plant gheen vruchten kan witten / die gheen wortel en heest inde aerde / soo een kan eenen mensch niet verbieden / of hy en moet noch op 't Gheloof ghegront wesen; S. Chrys.
Gidt voorz de H. Mercede.

III. December.

Eghelandt was certijns een Landt der Engelen / als wanuer de Coninchen self leefden niet als menschen / maar als Engelen.

Van son boordach lighe af komre was den H. Lucius, van welcken van syne jouerste jaeren het Catholick gheloof aenbeerde / en verliet / noch minder jaerigh zynse / het Reich / ende is tot Rusborgh ghekommen / mede byenghende noch andere Apostolische Mannen / die saermen dooren eenen besonderen put de vistelen banden heben- dom uyt-roepden / om het supber terrore van de Catholycke Religie inde herten der menschen te saepen.

Wie en soude niet gheloest hebben / of hier voor souden hem de Aliwoonders altemaal niet groote dauckbaerheydt onthant hebben? De reden hadde het wel vereycht ghehad / maect t is al anders uyt-geballen: Want sy hebben den H. Lucium wreedelijck gheslaghen / en niet stenen en kassepen gheworpen / maar den H. Man ontfouckse of het roosen gheweest hadde.

Dat meer is / sy hebben hem van boven in eenen put gheworpen / van Godt heeft het soog geschickt / dat hy dooy desen bal niet en is ghekreukt gheworden. Een out Philosooph seide dat de Waerheydt inden put woonde / maect nu dienkt my datter de Onnooselheydt veel eerder in soude kommen ghehouden worden.

Den H. Lucius dan heest soo lanck gheleest / dat dat hy Beperen tot het Gheloof bekeert hadde / sy selven latende voorstaen dat hy dan eenen oprechten Coninck was / als hy het Reich Gods vermeerdert hadde. Hy wist dat de Ghemeuten niet en zyn voor de Coninghen/ maect de Coningen voor de Ghemeuten. Ex Fast.

De H. BARBARA Mag. en Mart. 4. Dec.

Christelijcke sterckte.

Laet ons vechten om den Palm-tack te winnen / Laet ons spoeden inde loop-baen / aengestien ons Jezus verwocht om ons bierghelycke glosse te gheben. Vener. Beda.

Widt voor de Ouders die hun kinders beletten Godt te dienen.

IV. December.

Ik groet u / o groote Driendinne inden nocht/
dat is / Driendinne inde docht ! u seggh' ick /
die eenen naem schijnt te hebben van Barbaaren ,
ende eenen beleeftheedt hebt / ende soet-aecdig-
hende bande Engheelen .

Owen Vader Dioscorus al te seer besoeght
voor u ongheluck / heeft u in eenen tooren beslo-
ten / daer ghy ter eerst bande v. Oppuldig-
heidt het derde venster in hebt doen metsen /
ghelyck ghy oock de wateren van uwe badt-stobe
met knippen hebt beschreven / wel wetende dat
het dienstigh was om de zielen te syperen / ghe-
lyck het water de lichaemmen kan schoon maec-
ken .

Maer hoe bras u ghemoet ghelykt als wa-
neer uwen Deer Vader / besjaerde dat ghy
Christene maert / met het bloot swerdt u quam
uit-gheloopen ? een steui-korse wierdter door he-
schofen / ende ontslot haerenschoot om u te on-
faughen ; ende sy soude desen schat soo gheernie
bewaert ghelykt hebben / ten waer dat u een
schaep-herdeken / die t sagh' hadde verraeven .

Hier op doet uwen Vader ju voor den Cyprian
beschuldighen / toerebelick gheesselen / jaer de
maeghelycke borsten af-nijpen / het welck hy
nopt en soude hebben kunnen ghedraghen / hadde
hy oock vrouwen herten ghesoghen .

Dat meer is / uwen Vader Dioscorus den
Vader af-legghende / lende den Cyprian aen-dagen-
de / heeft u / die waert er rycts sijn liefde / nu sij-
nen haet / met evghen handen het hoest af-ghe-
slaghen : maer op staende voet is den blirem
den beul banden beul ghetworpen .

Cert / o Ziel / de H. Barbara in u leven / soo false
u bystaen in u sterben ! Ex Fastis .

Den H. SABBAS Abe, 5 Decemb:

Goede Conscientie.

Daer en is niet soo kostelyck / noch soo soet
aen't hert als een goede conscientie. Sy vreest
noch doede / noch en grouwelt voor phuen. S.
Bern.

Bidt voor die hunne conscientie dagelyck
onderzoeken,

v. December.

Let ons nu een gaen in de woestijne / om daer te sien den H. Sabbas , die eenen godtvuchtighen Soon was van godtvuchtighe Ouders / ende al ionck de bedrieghelycke wereldt verliet / om van haer niet bedroghen te worden.

Sijnen Vader ende Moeder waeren Edellieden / ende midts sy naer Alexandrien moesten reissen / gaben den last van hem over aen sijn twee Zonen / die seer ieverden / niet om Sabbas goedt te maerken / maer om den sijn goedt te geraecken .
Soo worden de schaepen aen de wolven beholen .

Hij wierdt Religieus dooz sijn vperigheyt / ende Abt dooz sijn deughen / die soo groot waeren / dat hij oock in een brandende forneeps gonck sonder beschadigt te worden .
Hij temde de halle dieren / nae oock wreede menschen die wilder waeren als de wilste dieren .

Wat sal ick segghen van eenen leeubo die hij in een speloncke bondt / ende met soete woorden dese vertrekken? / ende als hij dien van sijn quetsure hadde ghemesen / heeft hij tot daickbaarheyt verheselschapt den esel die daghelycks den nootdrust haerde voor de Religieusen .
Woorwaer sulcke onredelijcke heesten souden leeraers kunnen wesen van veel redelijcke menschen !

Den H. Sabbas voorsepde de doodt aen den Kegser Justinianus , die op den H. Man versocht dat hij hem een vrucht inden houwelijsken staet / ende eenen erf-genaem in't Schick by Godt soude willen verbidden : maer den H. Sabbas en was hier toe niet te bewegen / wetende dat dat kncht eenen verbolgher van de H. Kercke soude wesen / en dat het beter is gheen kinderen als quade kinderen t' hebben .
Waer zhi die sorte ouders die menschen om vrucht / die misschien reutvlygh sonden hya iben !

Den H. NICOLAVS Bissc. 6. Decemb.

Aelmoesse,

De mildtheyd en bermherticheyd tot sijnen
eben naesten is eenen Conincklijcken wegh / en
het epide daer van sal ons leyden tot de eeuwige
glorie. S. Hieron.

Wijt hoog die de Hups-arm en by-staen.

vi. December.

D' Armen van ionckr kindcrs af de deughden niet
het melck upp de borsten kan in-supghen / des-
vastiget ons den H. Nicolaus , die/ hoe teer dat
hy was / Woensdaeghs ende Dyzdaeghs nopt
meer als eens sijns Broeders boesem wilde sup-
ghen. Dan doen af leerde hy het strengh vasten :
soo veel light daer aen wat de jonghe sunen eerste
beminnen :

De stadt Patara in Lycien heeft hy vereert
met sijn gheboorte/ ende Myrra met sijnen Mi-
ster/ waer toe hy verkozen wierdt/ als hy 's mo-
rhens (want soo was't van Godt aen de vergas-
deringhe der Bisschoppen veropenbaert) den
eersten quam naer de kercke.

Sijn goedt deelde hy upp aen den armen :
maer nopt en dede hy behendighet noch saligher
aelmoesse / als doen hy by nachten dyp beurzen
wierp in het hups van ceulen baver / om daer
mede sijn dyp dochters (die hy sonder dit van sin
was tot oneer te laeten ghebruncken) in't hou-
welijck te besteden ; soo dat hy hier dooz soa wel
haer zielen als lichaemen bewaerde.

Waerde over zee als daer een tempeest op-
rees / ende dat den doodeii schipper moest over-
boort gheset worden / soo heest den H. Nicolaus
door sijn ghebedt/ ende de kalinte voor de zee/ende
het leven voor den schipper verkreghen.

Wat sal ick seggen vanden schrick ende anghst
die hy in een visioen den Stepser Constantinus
den-jaegh hem dzeygende met de doodt / ten wa-
re hy de sententie des doodts tegen dyp onwoele
Colonellen upp-ghesproken / quam te herroepen.

De Engelen quamen hem voor sijn doodt ont-
moeten. Och oft wop onsen schoen/iae onse voeten
by den H. Nicolaum stelden om hem te volghen !

Den H. NICOLAVS Bissc. 6. Decemb.

Aelmoesse.

De mildeheyt en verherticheydt tot slyp
even naesten is eenen Connekycken wegh / ein
her epide daer van sal ons leyden tot de eeuwige
glorie. S. Hieron.

Zijt voort die vs Rups-arm en by staen.

vi. December.

D'atmen van soucke stukkes af de deughden niet
het welck uyt de hogen han in-supghen/ be-
vestighe ons den H. Nicolaus, die/ hoe teer dat
hy was / Woensdaeghs ende Drijdaeghs nopt
meer als eens shus Woeders boesem wilde sup-
ghen. Dan doen af leerde hy het strengh vasten :
soo veel light daer aen wat de jonghe sinnen eerst
benimmen !

De stadt Patara in Lycien heeft hy vereert
met sijn gheboorte/ ende Myra met sijnen Mit-
ter/ waer toe hy verlossen wierdt/ als hy 's mo-
ghens (want soo was't van Godt aen de berga-
deringhe der Bisschoppen veropenbaert) een
eersten quam naer de kercke.

Sijn goede deelde hy uyt aen den armen :
maer nopt en dede hy behendighet noch salighet
aelmoesse / als doen hy by nachten dyp beurzen
wierp in het hups van eenen baber / om daer
mede sijn dyp dochters (die hy sonder dit van sijn
was tot oneer te laeten ghebruncken) in't hou-
welick te besteden : soo dat hy hier dooz soo wel
haer zielen als lichaemen bewaerde.

Daerende over zee als daer een tempeest op-
rees / ende dat den dooden schipper moest over-
hoort gheset worden / soo heeft den H. Nicolaus
door sijn ghebedt/ ende de kalmte voor de zee/ ende
het leven voor den schipper verkreghen.

Wat sal ick seggen vanden schick ende angyst
die hy in een visioen den Kepser Constantinus
den-joegh hem dreygende met de doort / 't en kwa-
re hy de sententie des doort tegen dyp onnoosele
Colonellen uyt-ghesproken/ quam te herroepen.

De Engelen quamen hem voor sijn doort ont-
meten. Och oft wop onsen schoen/jae onse voeten
by den H. Nicolaum stelden om hem te volghen !

Den H. AGATHON Mart. 7. Decemb.

Christelijcken strijdt.

Sal hy niet in't reden ghekoont worden die
soo sal strijven dat hy de wereldt sal verstoeten
als sy blevdt / en den vhandt sal verachten als
hy dreygheit. S. Bern.

Bidt voorz die uyt menschelyck opficht sondighen.

VII. December.

En dunkt u niet dat den H. Agathon klaeck-
lyc edigh heest ghescreuen / a. inghesien hy den
hemel met ghetweldt heest inghenomen?

Hy was binnen de stadt van Antiochen teu-
tide dat den Tyran Decius ene grootweltische
vervolginghe teghen de Christenen in ghescreuen
heest/ niemandt verschonende van wat staet of
daeren darse waeren.

Onder deseuen moordadighen ende goddelozen
handel was de wrechepot soo groot/ datse noch
de daerde lichaemmen der Martelaren vnde
Martelareissen niet schaerde ende ouer qualick
trakteerden: een sacke die soo wijnt is/ darse
noch hy de wrede dieren niet en is te vindren.

Wie mis-haeghde, acu den H. Agathon ten
hooghsten/ soo dat hyse in-bloegh die dese on-
mensichelijckhende enhe wrechepdt bedreeden.

Hier over antstant een lypde gheroep van die
Barbaren/ die altemael op den H. Agathon bie-
len/ ende ghevanghen namen/ ene dooz den
Diechter brachten/ daer hy mit eene merdere
bapnoedigheyt stondt/ als den Tyran die dooz
hem was gheseten.

Onderbaeght oft hy Christenen was? septe
hy/ Iae: ende ghebaeght oft hy van sijn ende
voornemen wilde veranderen; septe hy/ Nein:
daer hy haeghende/ dat hy de Lichaamen der
H. Martelaren met sijn leven woude beschermen/
ende niet sijn doodt wilde vergeselschappen.

Hier op hoerdt hy veroordeelt om onthooft
te worden/ ende heeft den hals onder het svererde
ghebooghen: sijn Lichaem was noch qualick
gheballen op d'aerde/ oft de Ziele was al inden
hemel. Soo stierf Agathon om reutwigh te le-
ven. Ex Martyrol.

VIII. December.

Hier stellen wij u voor ooghen/ o Ziel/ eenen Spieghel sonder vlecke, dat is/ de Ontfangenis vande alder-weerdighste Maria. Want ghelyck den Koningh Salomon hadde eene kostelycke koetsse daer hy op was rustende / ende dat die van Lx. van syjn kloekste mannen bewaert wierde/ soo is de Ziele vande H. Maghet Maria, waer in den Soon Godes rusten moest/ beschermt ghewest vande hemelsche Ghheesten/ op datter gheen wapaden ontrent en souden komen.

Roepet dan met den gheleerden Idioot : Ghy zijt heel schoon . ô glorieuse Maghet ! ghy zijt heel schoon in uwe Ontfangheisise, want ghy zijt den Tempel vanden Alder-hooghsten ; ghy zijt schoon niet alleen ten deel, maer gheheel.

Met recht staeter dan op de pozaelen vanue Kercken van Onse L. Mrouwe in Spaenjen geschreven: *Benedictus fit S. Mysterium immaculatae Conceptionis Mariae.* Ghebenedijdt moet zijn het H. Mysterie vande onbevleckte Ontfangenis vande Maria.

Lact ons dese hemelsche Koninghinte te voet ballen/ ende segghen: O Paradijs der wellusten! ô Arcke des Testaments ! ô glorieusen Throon van Salomon ! ô Roede van Iesse ! ô Heyligh Sion ! Ghy, ô MARIA, zijt witter dan de lelien, schoonder dan de roosen, lieffelijcker dan den balsem, soeter dan den honigh. Ghy zijt de glorie van het menschelyck Ghelachte, het cieraet des Hemels, ende de sonderlinghe schoonheydt van alle creaturen. Daerom is t dat ghy staet omringht met heldere straelen , al-hoe-wel ghy de straelen meer verlicht, als datse u verlichten. Daerom treedt ghy het serpent onder de voeten.

Ex Fastie.

Onbevleckte Ontfanghenisse van de H. Maghet MARIA. 8 December.

Toevlucht tot Maria.

Laet ons altemael aenroepen Mariam / Laet ons tot haer bluchten / op dat sy ons beschermen
in voorripoer / bewijde in teghe-ripoer / en ons
door dese ghelynde tot het eeuwigh goet. S. Hilde.

Widt voor die de cere van Onse L. vrouwe
Pv ergh verhoopdieren.

IX. December.

DE stadt Pavien vermaert dooz eenen treffelijcken veldt-slagh/ heeft alle tijden gheroemt ghehad op den H. Bisshop Syrus, die haer alder eerst met de straelen van het Catholick Ge- loof quam verlichten.

Hij was selber eerst bekeert door den H. Hermagora, inde hij ghebruyckte om Pavien te bekeeren de hulpe vanden H. Juventius; dese en hielen niet op vande borghereye te leeren niet hymne woordien/ inde te stichten niet hymne wercker.

Als hij dooz de stadt van Verona passeerde/ op dat hij kracht aen sijn sermons/ ende aen de waerheyt soude gheben/ heeft hij eenen dooden verweckt/ waer dooz alle de levende naer de ziel vande doodt noch op-stonden.

Hij en hadde oock noch qualijck sijnen voort geslekt binnen Pavien / oft hij verlostede ses boeghers van doodelycke sieckten/ ende uit een kleynhondt verdreef hij den duvel. Met dese vruchten heeft hij sijnen eersten Willekom ghegeven.

Raderhardt gheheurde tot Pavien een saecke die de borghereye met verwonderinghe/maer ons met een heyligher breefe moet behangen. Enenen Joden/ sich ghelynsende Catholick te wesen/ is vnder d'andere gekomen/ende heeft het Lichaem des Heeren ontfanghen:maer soa haest en had hij de H. Hostie niet op sijn tonghe/oft en had Gotts plaghe ende vper op sijn ledien: waer over soo hij hem die quyt woude maecken/ ende in't sijck smitten/is 't hem belet ghemeecht/ende heeftse den H. Syrus in handen ghegeben/ waer dooz hij wel vanden brandt/ maer nort van schrick verlost en wierde. Hoort ghy dit wel/ o Ziel/ die met een quade conscientie t' onsen Heer gaet? Wiens mazieren ghy volght/diens straf sal u volgen. Fast.

Den H. SYRVS Bisschop. 9. December.

Bereydinghe voor de H. Communie.

Wat den mensch dan so selven ondersoecke/ en
wat hy soo eete van het Broodt/ en d'rinche banden
Welck. S. Paulus.

Bidt voor die niet een verstweghen doot-soude
Gauuer tafelen des Heerten.

x. December.

Vind' ick n̄ hier dan inden ghesloten kercker
voor een hrypsken knielen / o H. ende Edele
Eulalia ! om door de kracht van dit saligh Teec-
ken den Tyrant niet alle sijn tormenten te ver-
winnen ?

Gaet voort / o H. Maaghet / ende door dit teec-
ken sult ghy treden op den hals van Calphurnia-
nus, ende alle sijn tormenten en sulle op u gheen
andere kracht hebben / als dat se u upt den duyp-
steren kercker inden schoon · blinckenden Hemel
sullen segnden.

Soo dan / 'tis te vergheefs dat ulve Ouders
u verberghen; want ghy vermeugt alles inden
ghenue die u versteert ; ende naer het houtwe-
lck dat ghy versmaedt / ende de soete blepinghen
die ghy veracht / siet ghy den Tyrant niet de bloe-
dighe beulen te ghemoet / ende thoont u eerder
ghereedt om de tormenten te onderstaen / als sp
om u daer mede te pynghen.

Ik sie hoe dat se u gheesselen / hoe se u de ledien
breken met psere kulpen / hoe se over u lichaem
gieten siedende olie / hoe se u het bleesch verscheu-
ren met psere haekken / hoe se u op-hanghen inde
palepe. En weten sy dan niet / dat Godt het
swackste heeft verkosen , om het sterckste be-
schaamt te maecken ?

Wat sal ick segghen van dat ghy de blammen
vande flambeeulen / daer se ulve oxels mede
brauden / hebt niet uwen alsem in-ghedzoncken ?

Ten lesten hebben sy een vper roudsom u ge-
stroockt / ende soo is ulve Ziel verschenen inde
ghedaente van een duyphe.

Op u graf is den sreeuw gheballen / die ber-
wondert was als hy sagh dat den Maeghdom
soo wit was als sreeuw jae noch witter . Ex Faſt.

De H. EULALIA Mag. en Mart. 10. Dec.

Ghevanghenisse.

Ist dat ghy zyt ghestelt inden kercker om dat
ghy niet en wilde gehoorzamen aan de boonghepe
der sondaeeren / son verheugt u / want Godt sel
hebben vver ryschelijck verahelden. S. Chrysost.
Wilt hoor die ghedanghen sitten.

xi. December.

Hier stet ghy den staubastighen Daniel Sty-
lites, die al veel verder van de aerde is met
sijn tunnen als met sijn voeten / ende die staude
onder d' u blauwen haene niet alleen en lacht niet
de tempesten / maer veel meer mit de werelde
ende haere ydelleden.

Wesen H. Daniel herderende xxix. saeten op
dese colomme / was hy alsoo groaten vriendt
vande Enghelen / als vandaet vande duyven.
Haet van dese hooghe plaatse en sagh hy niet al-
leen haeken die verre ghileghen zyn van plaat-
sen / maer oock heere van toekomende tijden.
Soo heest hy aen Zenon 't verlies van sijn stijck
weten te voor-segghen.

Hoe seer dat hy dese colomme beminde/soo is
hy daer nochcans af ghetonien om reghen Bas-
ilius voor de H. Berichte te strijden / die hy dooz
anghaff ende vreesche vande waercke Godts heeft
bedwonghen/ ende sijn dypghementen zyn beve-
sicht gheweest mit hemeliche plaghen.

Weel die hesen waeren verlostede hy van de
hoose gheesten : onder andere oock een vrouwe
die heel henlynghe lasteringhen teghen den H.
Daniel hadde up-ghesproken. Hy wist datmen
het quaet in't goed moet wumen.

Wn daghen haor sijn doodt quaemien hem de
Heilighen up den Hemel besoeken. Koninghen
ende pryncipen hebbent sijn Lichaem mit allen cere
specken te begraven / waer hy den Hemel op
blinckende krypcen by-boeghde.

Wat sijn Ziel belangt / die gouch naer den
Hemel daer se te vooren verre van de aerde hoons-
de. Komen hop ons swaer lichaem/o Ziel/beben
de werelde niet voeren/ten minst in laet ons daer
klimmen mit ons herte. Ex Fastis. 1

Den H. DANIEL STYLITES. 11. Dec.

Verachtinghe der aerde.

Woe lauck fallen op hier gehucht bliken? hoe
lauck bliken op knuppen op de aerde als moe-
men / en blijken ons in het huyf sijck wentelen.
S. Chrys.

Buit hooy die de iuerelde verlaten.

XII December.

Als den H. Spiridion noch nae een kleintier verken en was / en sijn sciaekens niet sijn spel beelrigt / dan sal men hebben konnen voordeelen / datter eenen groeten Heiligen in haer de ghesciken.

Op-groepende in jaeren nam hy soo toe in wijsheit en heilicheit / dat hy verkozen wort tot Bisshop van Trimitute in Cappren / op welcken tydt soe het koren ghewas te uemael mislukte / en datter groote dierte was / soo heeft hy reghen vanden hemel / ende de verhongherde menschen broet van hem verkreghen.

Hy ginch altoos ghelyck als met den schoot vol ghelaeden om d'een of d'ander van sijn ghele of grauen mede te deplen. Hy liet hem voorschaaen / en 't is noch soo / dat hy meer eenen uytdeilder als eenen besitter van syre goederen moeste wesen.

In het Concilie van Niceen vermon hy met simpelte wraghen cenen vermoosten Philosoph. Wat sal ick segghen van sijn gaebe van ghenesunge : Den Kepise Constantius wist het aen den H. Spiridon naest Godt dank / dat hy gheuaß van een ongheneselijcke wonde.

Een bedrukkis Moeder lepde haer doot kind uedre booz sijn voeten / Spiridion doet sijn ghebedt / het kindt leeft / maer de moeder sterft van blijdschap / die hy oock verweckte : ghelyck hy noch een dochter bede / op dat sy eenen verborghen schat soude aen-haissen die een ander toe-behoorde / soo dat in Spiridion, leven ende wel-doen waeren de selfde saecken. Sijn voeghe greijse haren (het zyn oock al onse hoden) brochten aan hem de tijdinghe van sterben.
Ex Fafes.

Den H. SPIRIDION Bissc. 12. December.

Voortganck.

Saelighis hy die alle dagen voortganck doet
in deughden / en die niet en peyst wat hy ghiste-
ren dede / maer uerstigd is om van daegh is
goede wackyken te voorbereken. S. Hieron.

Bide booz die dichtaenbaelijczaa in huu goet
wooghepreit.

XIII. December.

Hier is waer het uyt-haagh-bert: In duysent perijskelen, een schaepken tusschen twee wolven / dat is / eene suphere Lucia tusschen twee ontuchtighe Tonghelinghen.

Dese had met haere siecke Moeder by het graf vanne H. Agatha, de welcke oock verscheen / en aen de Moeder de ghesontheypdt brocht; en aen de dochter de tydinghe datse Martelaresse soude sterden.

Als sy dan van hare doot verkwittight was / wat kost sy beter doen als haer testament maeken / en de armen voor erfghenamen kiesen? Sy wistie dat dooz suick verlies het meesle was te vinden

Hier over liert sy van eenen Edelman die haer meende te trouwen / beschuldight voor dell Oberschen Paschalias, haer noch te last leggende datse een tooveresse was / ende Dhaudamie van het Gooms Venck en alle de Goden: maer de H. Lucia verbedighde haer niet eene groote vrymordicheypdt ende welsykeunthepdt by haere bijanden.

Maer wie isser die de wreethepdt van de Tyrannen sal besoeten? niemand. Obersulcx wort d^e H. Lucia veroedeelt om naer de oneerlycke herten ghelypdt te worden; dan siet Godts moedere wercken: Dijf-en-trentig jocken Offici / en hondert menschen en koniken een maeghdeken niet haude plaetsre kryggen / ende noch onberettigker was sy in haer sinnen/ als in haer ledē.

Sy hebben dan byer om haer ghestoockt / en met het swert dooz-steken. O wat schande is dit voor sommighe Maeghden die haer niet een kleen bingherken tot het quaet laeten trecken!
Ex Fassis.

De H. LVCIA Mag. ende Mart. 13. Dec.

Suyverheydt.

Noch het Richaert en kan besmeurt worden /
noch de Sanderheyt en kan verloren worden
Als dor het oer staen en vergaghen banden wille
le. S Lucia.

Want van die Godt eeuwighe supberheydt bes
laeft hebben.

xiv. December.

Wanneer o ziel/ sult ghy oock eens martela-
ren moet en bloet knijghen/ ghy/ seggh' ick/
die soo menigh leben van die vrouwe Campioe-
nen hebt ghelesen / en noch sult lesen !

Siet hier den kloekken sticht van de H. Ni-
casius Bischoop van Steuns/ en van Eutropia sy-
ne Suster / die met standvasticheit het Tyran-
nen sweert hebben ontfanghen.

Atila , de Gheessel Gods , (soo noemden hy
sijn eygen selven) vernieldte Granchesch te vier
en resweerde / en komende naer de stadt Steuns/
soo heeft den H. Nicasius aen zijn Ondersaten
verklaert / dat het de sonden waeren meer als de
wapenen / of blammen die het landt vernielden/
en kosten sy hun machten van sonden/ Godt sou-
de op-houden van straffen.

Woorders offerde den H. Nicasius sy selven op
aen de Ghemeypre om te wesen hymen Lepots-
man tot de doot / ghelyck hy hun gheboest was
eenen Verder in het leven.

Hier op is hy met zijn Suster den Tyran te
ghemoet ghegaen / die den H. Nicasium heeft
doen dooden : Maer Eutropia wiert verschooone
om haere schoonheyt ende gracie.

Spouwverduldigh over sulcken on-aengename
vernieticheyt / is de soldaten n't haryt ghe-
vloghen / en heeft hyr wrecheydt verwoect om
benieffens haren Broeder dat schoon hooft-cie-
raet dooz den bloedighen sabel te ontfanghen.

Ondercusschen so quan Gods toraech op de
Barbarische Soldaeten / ende de sterren ble-
ven schijnen tot dat den H. Nicasius begrae-
ben was. Sp mochtent wel doen/ want sy daer
naer hoven de sterren schoonder sal blincken als
de sterren. Ex Fafis.

Den HH. NICASIIUS Bischof, en EU-
TROPIA Mag. en Mart. 14. Decemb.

Verstevinghe.

Sijn lichaem kastuuden / de listen verwinnen /
de Gierichepdt betoouen / de wetelt berachten / is
een groot deel van de martelie. S. August.

Bid voor die wyaekgierighe zyn.

xv. December.

Hier sult ghy bedinden / o ziel / dat Godt geest
heen verneinet des personen en is / aen ges-
hien hier een aermte biecht-maeght ten hooft ghe-
houen / die Godt ghy brinct heeft om het leich-
van Spagnen te versteeren.

Ies heerste Christina / want haeren naem in
den werl meer bekant is als op der aerde / daer
se staet inden Boeck des levens.

Gast ons nu komint tot de sareke. Een Spa-
nsche Dreydensche Prinsesse. Soou lach ter voor-
tee se wach / Christina hooft baor dit kindt / qua-
drick was haer gheboren inden hemel / de ghesont-
hende wort op der aerde.

Wil quam ter oogen van de Koninghinne / die
oock besoekt was mit eene doodeliche siecke /
was daer in sulch grybaer ! so doet haer dragen
haar Christinam / en gaet liggen in haer bedde /
en ster / op dien armen stroop-sack gheneest sy
van haere siecke / die haer niet en verliet op het
laumdelich lebikant.

Op dat dese Koninghinne eenighe danekbaers
heghe / ghelyck t' betameide / aen Godt soude bez-
wetten for he: ssse haeren man den Conwick aen-
ghenecchte van Chysingen te morden.

Hij thornde sgh heel ghewilligh / maer saecht
al hooftel-boecken / toe thdt toe dat hy op de
sache doot temerst perijckel liep van sin leben.
Doen wast : Och leen och etmen / ick wil my
bekeeren. Sijn belofsen heeft hy oock gehouen /
enue heeft een kerke ghehouwt / waer in de
ly. Christina een colonne ghericht heeft met
haere ghebeden / die met gheen krachten was
te stelen. Hier hebt ghy/o Dienst-hoden / een
spiegel / om die kleyn zigt by de menschen / gcoor
by Godt te worden.

De H. CHRISTIANA, 15. December.

Ydelheyde der Siele.

Daer en is niet dat in weerde niet een ziel als
het ghelyken wouden / s. Iver niet de heele werelt.
welke ist verdienstlicher een ziel te bekees-
ten / als heel ghelyk om Gods wil te gheven.
Ziet voort die arckepoden in de hekeringe des
Wegdiensten.

De HH. ANANIAS, AZARIAS, ende MI-
SAEL Martelaeren. 16. Decemb.

Godts lof.

Hebbende 't hert brandende / ende ontsteken
door Godts wper / soo sullen wy Godts lof sun-
ghen / ghelyck be den Jonghelinghen die in het
souueps hebben ghesoughen. S. Paulinus.

Wide booz die by nachten Godts lof-sangheit
singhen.

xvi. December.

Dat nu het oude Roomen vijf swijghe han ha-
ren Mutius Scævola, die sijn handt in't vver
heeft ghrhouden: hier zyn kinderen die sulcke
namen houwen dooz huyne staerbaestigheyt
overtreffen.

Dese zyn Ananias, Azarias, ende Misaël , dyp
Donghmane die inde slaverije van Babylonien
uit-ghekoten zyn tot Hof-Zonckers om Nabu-
chodonosor te belieben / ende op sijn diensteite
passen.

Op beminde in hun de schoonheit des lie-
kaems / het ryp verstandt ende wylshedt: maer
zyn Godt behaeghden sy om huyne supberheit /
een selsaetie deugt in Koninghlike pallesen.

T'ghebeurden een / dat den Koningh dede op-
richten eenen gouden beeldt / met bevel dat die
voegherigh soude vallen van dat te aenbidden /
in een brandende fourneys soude gheworpen
worden.

Dese dyp Hebreeuwse Kinderen siende de
afgoderij / die daer mede vermecht was / en
zyn noch om leben noch om doort daer toe te
breughen gheweest / soo datse dooz 's Koninghs
ghebodt zyn inden brandenden oven ghesmeten /
wiens eysseliche blammen wel lxxxi:1. hoochten
om hoogh werden ghydzeven.

Ende siet ! het vver spaerde de Donghelin-
ghen / ende bloogh de Soldaeten in / die t ver-
branden ; ende sy als in een pricelijken loofden
inde dancken Godt. Door dit mirakel is heel
het Bijek tot Godts dienst bekeert.

Seght my eens / o Ziel / zit ghy mildt tot
den armen ? oft streekt ghy oock in afgoderite /
ende aenbidt het goudē penningeyken? Ex Fafia.

Verwachtinghe des Baerens vande H. Ma- ghet MARIA, 17. December,

Suchten der oude Vaderen na de komste Christi.

○ Hemelen laet uwen doorn vleeden van ho-
ven / en dat de hoolchen den Rechtbeerdighen re-
gheten ! dat de erde open gae / en den Salighe-
maker hoozts-brenghe ! *Isaias 24.*

Widt voort die in baerens noot ziju.

xvii. December.

Nader dat den H. Enghel Gabriel de Bondtschap volbracht hadde/ ende dat de H. Maghet Maria haere liegende zichte Elisabeth besocht/ ende met allen moghelycken bystandt ghe- dienct hadde / is sy wedekom ghekeert / haer al- lenghskens tot haer kinder-bedde betredende.

Sp hadde niet blijdschap haere zichte hoo- ren segghen : Ghebenedijdt zijt ghy boven alle vrouwen / ende ghebenedijdt is de vrucht uws lichaems ! Ghebenedijdt is de Roede van Iesse / ende ghebenedijdt is de bloem die daer op is graelende. Ghebenedijdt zijn uwe oogen die hem sullen aenschouwen / ghebenedijdt zijn uwe oren die slyte stelt ende woorden sullen horen / ghe- benedijdt zijn de ermen die hem sullen draghen / ghebenedijdt zijn de handen die hem sullen dienen / ghebenedijdt is den boesem die dit Godoelyck kind sal sunghen.

Soo mocht Elisabeth haer begroet hebben ; maer och oft my eens haere woorden verstan- den / die sy vol ziel-suchtien inden stal is sprekende ! My dunkt dat ick se hooz segghen : Komt miijnen Reminden komt miijnen uitverkosen uit- dupsenden / komt ende huppelt over de heggen / sprongt over de heuvelen. O wie sal my gheleuen dat ick u huyten magh binden / op dat ick u magh soenen / ende datter u enant voortdaen my en ver- sinnaede ! Ick sal u leyden in't huyg van mijne Moeder : daer sal uwe sinckerhant rusten onder mijn hoofd / ende u rechterhand sal my omhelzen.

Soo sprack / soo verlangde de H. Maghet naer de ure haerder baerens / sittende met haer lichaem op de aerde / maer niet de heel ziel woogende inden Hemel. Leert hier/o Ziel / soo verlangen / als gy het Lichaem Christi gaet ontfangen.

Des H. LAZARIJS Bissc. 18. Decembes

Versuchtinghe der ziele inden staet der
doot-sonde.

Och of ghy Heere Jesu u gheheerdighe te
kennen tot myn graf/ en over my tweende ! want
ick en heb gheen tranen ghenoegh om myn son-
den af te wassen. S. Ambrofius.

Bidt voor die zyn in doot-sonden.

xviii. December.

Hier siet ghy den jonghen Edelman Lazarus,
Broeder van Maria ende van Maria Magda-
lena, ende dat noch meer te achten is/ Vriendt
bajden Salighmaecker des werelots.

Desen is't/ die naer sijn doodt den Heere Ie-
sum heest doen suichten/ ende bitterlick doen
weenen/ om wie de doode haere starre ketenen/
ende onverwinneliche sloten heest moeten open-
deen/ om eenen dooden/ jae verrotende mensch
leben ende ghesoulyedt te gheven.

Al was hy inden schoot van Abraham, noch-
kans is hy daer gheerne uyt-ghekomen/ om we-
derom by sinnen grooten vriende te zyn/ die hy
een tastelijcke preube ende ghetuighen soude
wesen teghen den haet der Goden.

Dese meyinden hem weder van kant te helpen/
maer te bergheefs; ende wat hadde Lazarus de
doodt te breezen/ die aan sijn syde hadde het eeu-
wigh Leven?

De ijndighedt der Goden en heeft evenwel
niet langh konne i rusten: want naer de Hemel-
vaert Christi hebbense Lazarus, Mar:ham,
Magdalena, ende Marcellam in een oock schip/
ende sonder zepl/ op Gods ghenade laeten drij-
ven: maeck ghesliert door Gods handt/ hebben-
se de haeve van Massilien ghebannen. Hier
heest haer Magdalena inde eenighedt hertroc-
ken/ Mar:ha wierdt het hoofd van veel Maegh-
den/ Lazarus Bischof van Marseille; ende
tot dauckbaerhendt dat sy hem daer vriendelijck
lieten landen, heest hyse de haeve van salighedt
ghewesen.

Woe dichtwils/o sondaez/ roeft Godt aan het
geaf van u ziel/op dat sy uyt den staet des doodts
soude berrisen tot het leven ! Ex Fatis.

Den H. MODESTUS Bissc. 18. Decemb.

Broederlijcke liefde.

'T is te verghoess das ghy andere menscheit
veel braeght / onderbraeght u eyghen hert / en
hint ghy daer de liefde van velen Maesten / so
sal u herte russe hebben. S. Augustin.

Bidt nuoz die hui met huijen eben maesten
weet en wullen versoeken.

XVIII. December.

Het beginsel van het leven vanden H. Mode-
stus, ende sijn eerste wieghe / hy manier van
spreken/ was den kercker daer sijnen vader in sat
ghehanghen/ ende daer sijn moeder hem heeft ge-
draghen/ kosten rijd naer dat se hem ghebaert
hadde: soo dat hy van jonghs af leerde wat dat
is Martelaer sterben.

Sijn ouders verloor hy d'eerste vijs maenden/
sijnen vader liet hem voort erf-deel de ysere keten-
nen ende boeyen/ ende een Christelyck ghemoecht
noch stercker als stael oystyser.

Den Tyrann Maximinus dede hem hy eenen
staets-Heer op-boeden/ verhopende dat hy den
vader inden sonne soude kommen vinden: maar den
H. Modestus stellende alle sijn hope inde blucht/
is naer Atheneen geleopen/ daer hy sij-selven stel-
de onder de Catholicken/ende wierdt ghedoopt/
ende den Hemel verklaerde hem dit Woopsel aen-
ghenaem te wesen.

Ende om dat sijn liefde niet en kost ledigh we-
sen/ verlostede hy eenen borgher vanden duwel/
ghelyck hy oock dede met de suster van sijnen
Hospes, daer hy by logeerde/ die hy ghenas van
eene groote sieckte: hier dooz kreegh hy recht
om neffens andere kinderen in't erf-deel te ko-
men; ende al was hy mynt/ outsonck als huns-
ghroot sijn ghedeelte.

Ten lessien wierdt hy Patriarch van Ierusa-
lem/ daer hy eene benthighe fonterne supverde/
ende een serpent met sijn ghebedt doode/ ende den
duwel uit-hande/ die inde ghedaente van euen
handt de menschen beschadighe.

Dit is den loop des lebens vanden H. Mode-
stus, dat is te segghen: Seedbaer. Godt gave dat
hy hem geleken niet haent zude mercken. Ex East.

Den H. MEGENGAUDIUS 19. Dec.

Kracht vande Liefde Godts.

Daer en is in dese wereldt niet soo smaer /
noch soo pijnelijck / noch soo hert om te herdra-
ghen / of het bier van Godts liefde kan het ver-
winnen. S. Augustin.

Wilt vooz de Ghijsteue Princet.

XIX. December.

Dat is voorwaer oprechten Edeldom/ als men meer enghen deughen als quartieren den voorouders kan tellen/ ghelyck die den H. Mengaardius heeft kunnen thoonen!

Desen H. ende vrouwen Welijder was Graef van Gelderland/ ende wijt-hercempt door de wapenen/ waer door hy de gunst oock vanden kepper Otto den III. heeft ghemomien. Seght int noch eens dat heylighedt ende dappereheidt niet wel over een en komen.

Hy was ghetrouwot met de edele Gerbirge Grabinne van Zutphen / hy be welcke hy veraudechte eenen sone ende vier dochteren. Desen Hind de hope hande familie / is ellendelijck in den Boheemse kryg ghebleven. De doodt ic blint/ s'en siet niet ofse ionck oft out zyn diesa komt te battien.

Maer hoe sullen dit be ouders herstaen? hoe salmen den vader/ hoe salmen de moeder kommen stellen? Desen sal lamenteren / die sal het hantzupt haer hooft trecken/ ende 't heel Landt niet misbaer verbullen.

Verre van daer; siende humne sterfelijschheidt indensoon / ende de kraunkheidt vanden ouderdom inden val van sijn groere jaeren / hebben eenpaerlijck ghesloten met het lichaem inde krevelte te zyn/ maer niet hert ende sunen daer eenenmael opt te scheppen.

Van dien tijdt af en oegen sy anderg niet als Godt bidden/ de hongherighe soysen / de naeckte kleeden/ de pelgrims herberghen / hun lichaem kassiden/ die sunberheidt onderhouden; soos zynse heerde gherust in een heyligh ende. Godt gaves o Ziel/dat gijn oock ouder dit vondel dienme ende niet gheineeldt in naemt den Hemel! Ex Fassio,

Den H. GENESIUS Mart. 20. Decemb.

Martelie.

De doot der Heilighen is kostelijck/ want sa
is voorz hum het eynde banden aerbeyt / boltree
hunghen van vlichte / ende de deur van het eit
leven. S Bernardus.

Bidt voorz die hun quade passien versteeden.

xx. December.

I N 't Jaer Christi cclii. isser binnen Alexan-
driën groote justicie ghedaen (ist dat het justicie
moet ghensen mit worden / daer den onnooselen
wordt verdruckt) teghen de Christenen / sae sy
brochtersse om hals / op den selfsten voet ghelyck
als scheit men / dieben / en moordenaeren.

Onder dese wiert ghedanghen ghenomen Ge-
nesius , maer om dat hy in 't minste van diebe-
rye niet plchtigh en was / heeft hy sy selven
lichtelijck verbedrigt ende sijn onnooselheit voo-
ral de werelt doen blijcken.

Schelm en dief en wag hy niet / ende alsmen
hem daerom soude los laeten / soo wordt hy als
Christene vast ghehouden / en ghestelt onder de
moordenaeren / a verbrand met de moordenaers.

Desen brande / en bit groot hier soegh som-
mighe Christenen sulck eenen schrick aen / dat se
begosten den moet verlossen te gheden / ende sou-
den het Gheloof verloochent hebben / ten waere
gheweest dat hun dyn Soldaeten Ammon , Ze-
non , en Ptolomeus met ooghen / met wencken/
met trauen verkloeckt hadden.

dit en kost soo heymelijck niet in sijn werck
gaen / of het wiert van een vechtelijck klaer ghe-
merckt / oversulcke heblien sy de heel Ghentepri-
te op het ijs ghekreghen / maer soo verre wast
hui daer datse hun heymelijck verstaekken / datse
in 't openbaer voor al de wereldt hun Gheloof
quaerten helijden / blyc zynne datse eenen borgher
(welck siet onder de Stompenen eerhdts seer
ghemoet wierde) behoert hadden / ende zijn
alsoo te saemien Martelaer en ghestorven. Hoe
onderwacht komt somtijds Godts gracie pe-
mant raetken ? Niemandt soo voors die niet en
kan geet worden. Ex Fastis.

Den H. THOMAS Apostel. 21. Dec.

Sachtmoedicheyt.

Hier in is gelegen de Christelycke volmaecht-
heyt/ dat ghy goet doet gen die u beminnt/ en dat
ghy beminnt die u quart doet. S. Ambros.

Bidt voor de vermeerdeeringhe der vlaederlyc-
ke liede.

xxi. December.

Men segt gheimepulijck : **K**en schip op een
sant-plaet is een baken in zee. Ende den val
van eenen sondaeer is de waerschouwinghe voor
eenen Rechtbeerdighen.

Soo ist met den H. Thomas af-gheloopen /
naer dat hy so hertnechigh was in sijn ghebo-
len / ende traegh in het ghelooven / so nachtans
dat sijnval ons voor eenen toorn moet dienen
om voortzaen niet te ballen.

Laet ons nu eens sien wat in desen H. Apo-
stel is te prysse / en naer te volghen.

Hy was besich met visschen / Christus riep
hem / en kreegh hem in sijn netten om voort-
aan menschen te visschen.

Hy wilde met Christus (als de Goden hem
dreyghden te steenighen) gaen scriven / Maer
door hy betoonde sijn ghetrouwicheyt.

Heeft hy niet sijn handen gheraecte de Wonde
van sijn ghebenedijde Siide , dat is gheweest om
in ons te ghenesen de ongheloochicheyt.

Heeft hy niet grooten pever bekeert Andien
tot het waerachtigh Gheloof / 't is om in ons
te verweken viericheyd.

Als hy voor de Wet des Heeren met eene lau-
cie dooz-steken / 't is om ons aen te maelen tot
stantbasticheyd.

Desen H. Apostel van heeft Andien doo-
reyst en bekeert/prekende over al / en plantende
den Standaert van ons Gheloof , dat is / het H.
Cruys , ende knielende voor een Cruys heeft hy
sijn bloet en sijn leben aen Godt voor eene offer-
ande gheschaucken.

Och of wy oock al dichtwils met onse gedach-
ten gonghen inde ghebenedijde Siide Christi , wat
een vier souden wy in dat sooneys voelen ! Ex Fas.

De H. ANASTASIA Maghet ende Martel.
22. December.

Suyverheydt.

De Maeghten hebben blijdschap van Christus / in Christus / met Christus / naer Christus / door Christus / om Christus. S. August.

Bidt voor de volkerdicheyt der Ghechtveertijghen.

xxii. December.

Edel Bloet placht ghemeynelyck te gaen in geselschap met kloekken Moet, om in alles wat het voort-neemt / uyt-muntende te waesen.

Waer kunnen hier van klacerder bewijss haelen als inde H. Anastasia ghebozen uyt seer edel Roomis bloet / alse ghetrouw was met Publius, die alsoo diep staet inde dolmighe / als hy uytstaet in eer en glorie?

Sy bleef eben-twel maeght/ en al en hadde sy ghren kinderen/ soo lietmeise eben-twel/ en men dielse nooz een Moeder vanden armen.

Publius haren man was heel straf over haer/ soo verre dat hyse inden ketcker dede werpen/ en slaen met klippelen / ende de H. Anastasia adt het al op voortsupcker.

Inde plaetsen van Publius is gekomen Vespasianus , den tweeden in't ghetal/ maer om syne wreethedeydt / den eersten van al.

Als desen ghesel de H. Anastasiam wilde mishandelen / is hy op staende voet blinde ghevoerd/ jaer hy heeft saenen en ghesicht en licht/dat is / het leven verloren.

Sy wierdt met veel Christenen in een schip/ dat dooz-boozt was / ghestelt / maer den ancker van haere hope en hebben sy niet den Schipper/ maer den Schepper ghelaerten in handen/ soo dat Godt haer oock ghestiert heeft in behouden haeve. Soo sietmen noch alle daegh heel die al zynse hande menschen verlaten / van Godt nochtans niet en blijben verlaeten.

De H. Anastasia is nader-hart aen dyg staken ghebonden / verbrant geworden/ waer tegen den hemel sijn breughde-bieren aenstack / want den palm-tack wiert haer hier beneden / de kroon daer boven ghegheden. Ex Fass.

De H. VICTORIA Maghet ende Martel.
23. December.

Liefde Godts.

Een Godt-minnende Siel versaecket allen haer
te werceldsche gheneghentheden / ende stelt haer
omt Godt een en alleeuw boven allen te beminnel.
S. Augustinus.

Bidt hoor de bekeeringhe der Heiligen,

xxiii. December.

Hier hebben alle Susters datse leeren / ende
alle Maeghden datse naer volghen / want
Victoria en Anatolia in lieue en in supverheypdt
hebben uyt gheschenen.

Dese waeren ghebozen binneu Roomen van
rijcke en edele ouders / en wierden alle beyde ten
houtweltick versocht sijn haer dooyluchtigh ghe-
slacht niet meulve vruchten te vermeedeten /
ende te vercieren.

Wel is waer dat de H. Victoria in't eerst daer
haar luysterde / maer als haer van Anatolia de
edelheit vanden maeghdelijcken Staet was aen-
ghepresen / soo heestis datelick de vyfagien van
Eugenius af ghebroken. Soo veel haugter aen
in wat raers-mannen dat op valien / als op in-
beract staen om senen Staet te verkiezen !

En om haer noch meer te verkloeken / soos is
aen haer den Enghel des Heerten in een sineke-
bit kleedt verscheuen / segghende : Verblijdt u ,
ô Christene Maeghden. want inden hemel wor-
den u seer edele ende rijcke kamers bereyt, daer
u den Bruydegom sal ontfanghen.

Hier dooz ontstack de H. Victoria sao in Gods
lieue / datse terstont allen harre juwelen ende
tieract verkocht heeft en in handen vande armen
ghegeven om die aen haeru Bruydegom Iesus
Christus over te draghen.

Als Eugenius sagh datse hem voort 't hooft
hadde gestooten / heeft hy de H. Victoria huyten
Roomen op sijn goet niet hongher en dorst / ende
andere swaere tormenten gheeygnicht / ten lasten
oock met een swert het hert doen dooy-loopen.
Waer op de Enghelen terstont Victoria , Victo-
ria , Victoria hebben ghesonghen: Voorwaer een
men blijden Los-sangh om te hoozen.

xxiv. December.

Er ick in het kort beschryf het leven vanne H.
Tharsilla, soo segghe ick met den Wijelman:
Och hoe schoon is een suyver gheslachte, met
klaerheydt, sijn ghedachtenisse is onsterfelyck,
en 't is bekent soo wel aan God als aan de men-
schen!

Dese gulde sprenke past op de H. Tharsilla
ende Amiliana Maeghden ende Moetjens van
den H. Gregorius Magnus: die haer leven noch
heeft beschreven.

Hare derde Suster was gheheten Gordiana,
die niet haer wel hadde de selfste wooninghe/
maer niet de selfste Oeffeninghe / veel min de
selfste volherdinghe.

Gordiana dan was wat te beroerdts soo in har-
re kleedinghe / als in haren handel / en dit ghe-
voelden de HH. Tharsilla enbe Amiliana tot in
het binnenne van haer herte sy vermaenden Got-
dianam dichtwils / maer sy schuddent al op hare
tanden.

Ten lesten heeft Godt de H. Tharsillam een
slechte toe-ghesonden / waer in sy banden H.
Paus Felix besocht / ende ten hemel gheoot
wierdt.

En om te weten dat dit visioen gheuen ijde-
len droom en was / soa begost de kamer met ee-
nen soeten heimelschen geur dooz-sprypt te kou-
den / en staende haere ooghen ten hemel / septe:
ICK SIE Iesum met sijn Heylighen tot my komen,
en stierf. De H. Amiliana is haer korts noch
gheboight / maer Gordiana allenskens haere
gheesteliche kleederen verminderende / ende ha-
re hdelheit verneerde / is ghetrouw mit haer
van Dachter / wordende alsoo eene slechte Boe-
rinne / ende een groots Bottinne. Ex Rosvv.

De H. THARSILLA Mag. 23. Decemb.

Hemelischen Loon,

Jesum te willen volghen / is wissen raet/aen
Jesus verbonden te zijn / as oprechte weucht /
Jesum te ghemieten is het eeuwigh leben. S. Bern.
Bidt voog die ligghen in hun uptersten.

xxv. December.

Dit is den nacht die den Heere ghemaecte
D'heest / o gheluckigen Nacht! o Nacht clae-
der als den dagh! Nacht voor wie de silvere
maen / en de guide son haere straelen in-treken

Siet hier den Sacligmaker des wereldts / den
Konink van heimel en aerde ligghen op hooy en
stroop in een kribbeken!

Och hoe blint ben ick / soo ick in desen nacht
sijne groote liefde niet en sie / dan ick siese / ick
siese / en in desen spieghel van heylicheyt sien ick
minne hoosheypdt.

Den Kooorden windt verwoest my de koude
van myn herte ; den Os en den Ezel beschuldig-
ghen my van ondankbaerheypdt : sijn lauwwe-
traentjens zijn ghetuyghen van myn versteent
ghemoet en ongheloobicheypdt!

Och wat en soude ick niet hebben te breezen /
ten waer de Engelen den Peys verkondighden?
my dwickt datse singhen :

En vreest niet londaer groot,
Het kindt is naeckt en bloot,
Sijn handen zijn ghebonden ;
Hy helpt u uyt den noot,
Hy sterft voor u de doot

Godt wort mensch voort u sonden.

Ah wie sal my gheven dat myn hert voor dat
kindeken mach worden een kribbeken ! en myn
sichten een werm lochtjen / en myn extmen sach-
te luerkans / en myn tranen een badt-stoofken
in desen sellen winter?

Maer sier eens/o Siel / dese grondeloose me-
de-meerdicheyt / den Sone Godes wort mensch /
op dat den Sone des menschen sonde Godt wo-
den. Wengesien op dan Godts kinderē zyn / laet
ons wercken doen van Godts kinderen. Ex Fast.

De Gheboorte Christi. 25. December.

Devotie tot het Kindeken Jesus.

Hiet/ Jesus wort u ghegeven/ loopt en ont-
saugt hem met open armen. Den Soon die u
Gheschencken wort/ omhelst die met alle vriende-
lyke teerichydt. Guericus Abbas.

Bidt voor de verheffinghe handen M. Naem
Jesus,

xxvi. December.

Wedooght o H. Stephane eerste Martelaer ,
Gdat wy uwen grooten los op dit kleen blaep-
ken niet eenighe woorden meer aen-raecken/ als
wel ten volsten bewijzen.

Ghy zigt baerde H H. Apostelen ghestelt eenen
baerde seuen Diakenen, soo om den behoeftighheit
syng en dranck / als om de Fricke het Woordt
Godts , dat is het Broot der Sielen daeghelyckr
upt te deplen.

Maer hoe treffelijck waren uwe teecken en
mirakelen onder de Ghemynute ? Doch 't ghe-
ne de Noden in u hadden moeten prys'en krooz-
nen / dat gonghen sy schelden en voor lasterunghe
houden.

Och hoe schoon is u aensicht / wat eenen soe-
ten Enghel schijnt ghy te wesen als ghy voor al
die bittere en vergalde Habijnen u komt ver-
toonen. Uwe reden zijn soo bondich en bekoopt
datser af staen verselt / ende kuarscen op hun
tanden / het speet hun dat al dat ghetal van die
grise koppen voor eenen Donghelinck moeste
strijcken.

Hier over drijven sy u ter stadt upp / legghen
hun kleederen by Saulus , en over-gieten u met
eenen slagh-reghen van kassepen : maer als sy
u de poorten vande stadt sluyten / dan doet u
Christus de poorte des hemels open.

Ghy wisselt de kassepen met vierighe gebeden/
op dat Godt hun toerechtepdt soude vergheven.
Iae Pauli bekeeringhe is de vrucht van u ghe-
bedt en vervolghinghe.

Doen zyt ghy midden onder de kassepen / al
oost lieffelijcke roosen gheweest hadde ghe-
valen / ende ghelyck een roose viden Heere ont-
slaven. Ex Faslis.

Den H. STEPHANUS eersten Martelaer.
26. December.

Liefde tot sijn Vijanden.

Bemint uwe byanden / en doet goet aan die is
baeten / bidt voorz de ghene die u herbolghen.
S. Lucas.

Bidt voorz die herbolghinghe lijden om de
rechtheerdicheyt.

XXVII. December.

Siet hier den Over-blyeher / ende den Arent
Sonder de Euangelisten / den H. Ioannes , die
in het aboutrimael voor een kussen hadde de bof-
tie des Heeren , ende op den bergk van Calva-
rien boor sijn moeder kreegh de eyghen Moeder
Christi .

Maer het scheypden der Apostelen / is hem
Asia ten deel ghevallen . Als hy van Nero wiert
in baillukschap ghesanden / is hy menighmael
vertroost niet inden gheest het hemelsch Vader-
laude te aenschouwen .

Als hem venijn te drucken ghegeven wiert /
heeft hy den dranck gheseghent / ende den beker
sonder huiver ghedroncken .

Maer hy schroomde meer voor het verghis
en vooschepdt der ketteren / naemelijck van
Cerynthus , soo dat hy weygherde inde badt-sto-
ze te gaen / daer hy wist dat den anderen in ges-
baeyt hadde / soo behaeltsch docht hem die peste /
dat hyse in 't water breefde .

Den Tyrande hem in een vat vol siedende
olie werpen / hy quammer int gheijck remant
die onder den silveren doulb had gheseten .

Allen sijn Predicatiën liepen hier op : Lieve
kinderen-bemint malcanderen . Ende met goede
reden / want wie de liefde volvoet / die voldoet
al de wetten .

En hoe dreef hem dese Liefde out eenen Jong-
man , te horen sinnen leerlingh / op-te-soeken /
die 'thooft vande moordenares was geworden :

Hy achterhaelde hem / hy bekeerde hem tot
sijn salicheyt / en tot Ioannes gherustichept .

Daer zyn noch veel sulcke verlozen schaepen /
die liever den wolf in 't backhuys loopen / als
dat se haer hantien verder laten vangen . Ex Faß .

Den H. IOANNES Euangelist. 27. Dec.

Kennisse sijns selfs.

Hy is ongheluckigh die 't al weet / en Godt
niet en weet; maer die 't al weet en Godt weet/
Is gheluckigh om dat hy Godt weet. S. August.

Bidt voorz die om 't ghelyoof sijn in ballinckes-
chapp.

XXVIII. December.

Wat en dert eersucht niet bestaeur! Hemel ende aerde/ sae de hel selver salse over-hoop werpen om gherust onder haer kroon te sitten.

Siet de wzeerde rapieren ontrent Bethleem eens vlieghen/ ende dat om dien bloedighen Cyran ende moordadighen Koningh Herodes van synen throon te versekeren.

Wedyn Koninghen gheleert ende geleypdt doo? de sterre/die het meula ghebozen kindeben sochten/ hebben het Hof ende heel Jerusallem vervult met jalouzie; ende om dies wil dat hy siet dat hem het bossem-bel hier dienstighet sal wesen als het leeuwen-bel / soo ghebeypst hy niet als eerbiedinghe ende onderdanigheypdt / die hy dit Koningken wil behuisen.

Soo hem dit mislukte/ keert hy sich tot een onghelvoorda waerheypdt/ ende doet xiv. duysent onnoosel kinderkens om hals brenghen/ al oft JESAS niet in tijds en soude kommen wesen in vremde landen / die de Koninghen riey uyt soo verre landen.

Den Enghel des Heeren dan hadde hy nachte den H. Joseph ghewaertschoutot/ dat hy het kindt ende de Moeder soude nemen / ende vluchten in Egypten/tot dat den Cyran schu boos lezen met een boosere doode soude epidighen.

Hy stierf het selste jaer als hy te vooren ghesleden hadde alle straffen ende plaghen van siecken. Maer dese onnoosel Engeltjens loeghen hem uit/ dat hy kinderen ghebreest hadde.

Wie sal beschrijven de droefheit dat moederen? elck stierf dooz liefde in haer kunde / soo datter dooz xiv. duysent dooden schier wierden xxv i i. duysent lijcken. Och waren hy so kleyn als een van die/ van huerten so groot als een van die?

De HH. Onnoosche Kinderen Martelaren. 28. December.

Viericheydt.

O Christen Mensch ghy zijt al te delicateit
Selbaet / ist dat ghy niet int te wachten sonder
strydt / en sonder hechten te triumphheren ! de
Heilighen hebben hun al anders ghequeten.

Widt hooch de onnoosche Weesheit die verdrukke
Woerelt.

xxix. December.

Gheveerdight u / o David machtighen Ro-
Ginagh / ende groeten Propheet / onder des-
Heylighen te verschijnen; ghy/seggh' ick/die ghe-
soughen heyt : Dese glorie is aen alle Godts Hey-
lighen. Hoe wonderlick heeft de Goddelickte
Voorsichtigheydt met u ghespeelt: ghy waert een
Herdeken / ghy wierdt eenen Soldaet / ghy ver-
sicagt Goliath, men stelden u Veldt-oversten /
gyp trouwden 'skomminghs dochter / ten lesten
heyt ghy de kroon op't hoofd ghckreghen.

Maer wat cene swerte wolcke sie ick onder al-
le dese klaerheden op-rijzen ? Ah ! wat doet ghy
daer hoken op dien Belvedeert, waerom en keert
gyn u ooghen niet af van die fonteyne? daer is
water oock midden in het water. Epiaes/soo wort
ons hert door ons epghen ooghen verraden !

Ende dat noch meer te beklaghen is / d'cene
sonde is den trap tot d'andere sonde. Ghy neemt
de penne inde hande / ghy schrijft de sententie des
doodts banden ouwooselen Urias uwen trouwen
Soldaet ende vromen Dienaet.

Wat meynt ghy dan dat Godt niet en weet
eghene ghy niet op uwen tooren ? ende dat ghy
schrijft op u hantoozen ? Nathan staet van nu af
voort Palleys ons u van Godts wegheu sijn
plaghen aen te segghen.

Maer ghy holt hem te voet/ghy bidt om ghe-
nade/ ghy swemt by nachten in u traenen / ghe-
brengt u leben over in voetveerdighedt / ghy
verkeught vergiffenisse uwer sonden.

Hoort ghy wel / o Ziel / hoe David u vooz-
gaet in bekeeringhe ? Hy heeft eenen nacht ghe-
soudight/ ende weent sin heel leben. Wy sondi-
ghen ons heel leben/ ende wy en hueten niet van
eens te inceren. Ex Fastis.

Den H. DAVID Koninck. 29. Decemb.

Berouw.

Met zyn waerachtige teekenen van berouw
sijn eyghen hoogheyt bekeimen / en die niet leet-
wesen beevenen. S. Greg.

Widt haerz die jact en dagh hulne wiechte uyt
stellen.

xxx. December.

¶ E schoonheit/ daermen sulcken groot werck
hedensoeghs af-maeckt/ was inden H. Phile-
terus soo vrumende/ dat een-teghelyck heu-
iel voor eenen Godt / oft ten minsten die van
eenen Godt was gheboren.

Sijnen Vader was Dooy-Borgemeester van
Nicomedien. Hy eenen oodtmaedighen dienaer
Christi, den welcken betende datter meer ghel-
ghen is aan den diamant als aan't doosken/ daer
den diamant in is besloten/ heeft de schoonheid
sins lichaems veracht/ om sijn ziel/ die naer het
beeldt Gods hohen maeten schoon is/ met alle
deugden te vereren.

Och hoe reverich was Phileterus voor Godts
glorie? wiens naem soo vanden Cyprian Diocle-
tianus ghelaert wierde / heeft hy hemel ende
aerde op-gheropen om verack te nemen.

Onder Maximianus is hy wreidelich niet stoc-
ken/ende roeden/ende psere haeken gheslaghen/
ende nopt/ en gheloofde hy sp-selven schoonher te
zijn/ dan als sijn aensicht stout vol blauw plac-
ken/ ende mismaect was met wonden.

Als hy ghebaoppen wierdt in eenen gloependen
oben/quam hy daer uyt als het gout dat schoon-
der komt uyt de blamten.

De wilde ghedrechten/daer hy niet sijn mede-
gheselles wierdt voor-gheworpen/ quamen sijn
voeten lecken: si waren beleest/ als der mens-
schen beleestheyt veranderde in wrechteyd.

Den Coran/ die den glans der deugden niet
sijn ridighe oogen niet en kost verdraghen/
heefise in ballinghschap ghesonden/ al-hoe-wel
het Vaderlandt over al is/ daer de deugt is.
Och dat wy soodaniche bremdelinghen waeren/
ende ballinghen op de aerde! Ex Fasius.

Den H. PHILETÆRUS Mart. 30. Decem.

Victorie sijnsselfs,

Dat de reden ghebiede aende sonden / dat het
lichaem onderworpen is aan die ziele / dat de ziele
ghelooftame aen Godt / en de volmaectheit is
volbracht. S. Prosper.

25drt hooz die verflauwen in Godts-dienst.

xxxl. December.

Met wie kommen op het jaer vande Heylighen beter besluten/ als met den H. Silvester, onder wie datmen nooz de Heylighen Kercken heeft beghinnen te bouwen?

Stijn Daderlandt was Stoomen/ende hy was Dader van Stoomen. Tarquinios socht deser H. Paus van kant te helpen. Tot deser eynde wierdt den H. Silvester voaz den Gaedt gedaecht/ maec den H. Man dreyghe den Rechter selue met eene haestighe doodd/ die oock volghde.

Want sitrewe over tafel/ ende etende van eenen bisch/ is hent een graet inde keel blijven steken; maec de doodd wist daer eenen hacck af te maken/ daer Tarquinios mede wierdt gebangen.

Oen regeerde den Kepter Constantinus: her over der bervolghingen dat onder d'asschen laoch/ begost weder te voncken/soo dat den H. Silvester ghenootsaect was te gaen vluchten; want ghelykmen seght: Beter in't iijser, als in't yser.

Certwissen dat dit gheschiede/ wilde Constantinus (die 't lichaem heel mit banden Lazarus hadde/ ende ghelyck als niet seeren overguten) sijn ghesonchepot soeken in een badt vol bloede ball omwosele kniderkens; ende om dese wrechtept te verhuoden/ ziju hem by nachten veropeit baert de HH. Apostelen Petrus ende Paulus, hem belaßende dat hy den H. Silvester soude doen soeken/ ende dat hem die door het H. Doopsel ball souden ende laserje soude ghenesen.

Soo vermaent/ soo ghedaru/ ende in het H. Doopsel is hy van hepde genesen. Doen hiefmen voor 't gebodt vanden Kterper Kercken gaen riimieven. Gott gabe/ o Ziel/ dat u hert oock een tempeltjen waer voort Lichaem ons Heere Fas.

Den H. SILVESTER Paus. 31. Decemb.

Ootmoedicheydt in Staet,
Ten sp saken dat ghy u soo leegh ootmoedicheyt
Als ghy hoogh zyt / soo sult gy al verliesen wat
Ghy zyt. S. August.
Vindt voorz de Eeninghen en Princen vande K.
Kercke,

Tafel der Heylighen inde maendt
D E C E M B E R.

- S. Aigericus Bisshop. 1 Decemb.
 S Eligius Bisshop. Ibid.
 S. Franciscus Xaverius Apostel van Indien 2. Dec.
 S. Lucius Mart. 3. Decemb.
 S. Barbara Maghet ende Mart. 4. Decemb.
 S. Sabbas Abt. 5. Decemb.
 S. Nicelaus Bisshop. 6. Decemb.
 S. Agathon Mart. 7. Decemb.
 Onbevleckte Ontfanghenisse vande H. Maghet
 Maria 8. Decemb.
 S Syrus Bisshop 9. Decemb.
 S. Eulalia Maghet ende Mart. 10. Decemb.
 S. Daniel Sty. ites. 11. Decemb.
 S. Spiridion Bisshop. 12. Decemb.
 S. Lucia Maghet ende Mart. 13. Decemb.
 SS. Nicasius Bisb. en Eutropia Mag. en M. 14. Dec.
 S. Christiana. 15. Decemb.
 SS. Ananias, Azarias, ende Misael MM. 16. Dec.
 Verwachtinge des Barends der H. Mag. Maria. 17. D.
 S. Lazarus Bisshop. 18. Decemb.
 S. Modestus Bisshop. Ibid.
 S. Megengaudius. 19. Decemb.
 S. Genesius Mart. 20. Decemb.
 S. Thomas Apostel. 21. Decemb.
 S. Anastasia Maghet ende Mart. 22. Decemb.
 S. Victoria Maghet ende Mart. 23. Decemb.
 S. Tharsilla Maghet. 24. Decemb.
 De Gheboorte Christi. 25 Decemb.
 S. Stephanus eersten Marielær. 26. Decemb.
 S. Joannes Euangelist. 27. Decemb.
 HH. Onnoosele Kinderen MM. 28 Decemb.
 S. David Koningh. 29. Decemb.
 S. Philetarius Mart. 30. Decemb.
 S. Silvester Paus. 31. Decemb.

21

1/2 a/15

KUNSTHISTORISCH INSTITUUT
DER RIJKSUNIVERSITEIT Utrecht
AFDELING KONCHOLOGIE

